

Θέσεις για το 4ο συνέδριο της ΚΟΕ

«Κάθε σημασία
θα ζήσει τη γιορτή
της επιστροφής της»

Μιχαήλ Μπαχτίν

Προοίμιο

Έχοντας επίγνωση της ιδιαίτερα κρίσιμης κατάστασης και του νέου πλαισίου που διαμορφώνεται παγκοσμίως, με την είσοδο σε μια νέα ιστορική φάση που εγκαινιάζει ο πόλεμος στην Ουκρανία,

Έχοντας επίγνωση ότι η ανθρωπότητα κινδυνεύει και απειλείται από το σύστημα κοινωνικών σχέσεων του κεφαλαίου, την πολυοργανική του κρίση και τους ολοένα πιο παγκόσμιους «σπασμούς» του, Έχοντας επίγνωση των προβλημάτων και κινδύνων που απειλούν τη χώρα μας με περαιτέρω συρρίκνωση της λαϊκής και εθνικής κυριαρχίας και την ολοφάνερη ένταση της επίθεσης στο λαϊκό εισόδημα, τις ελευθερίες και τα δικαιώματα, καθώς και τη μετατροπή της Ελλάδας σε συμπληρωματικό χώρο του «μεγάλου αναδασμού» στην περιοχή, στο πλευρό πάντα του ευρωατλαντισμού και με σημαδεμένο ολόκληρο το πολιτικό σύστημα,

Έχοντας πλήρη επίγνωση του ιδιαίτερα δυσμενούς συσχετισμού δύναμης και της αδυναμίας του λαϊκού παράγοντα, διεθνώς και ελλαδικά, να προβάλλει μια εναλλακτική πρόταση που να ξαναστήνει την ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο,

Έχοντας επίγνωση των μεγάλων μπλοκαρισμάτων και της συντονισμένης επίθεσης επί της γνώσης και της συνείδησης με όλο και πιο εξελιγμένα όπλα και χειριστικούς μηχανισμούς,

Έχοντας επίγνωση των δυσκολιών που συναντά κάθε άτομο και κάθε συλλογικότητα, κάθε ιδιαίτερη υποκειμενοποιητική διαδικασία και προσπάθεια να οριστεί απέναντι, αλλά και να βρει τη θέση της μέσα στο νέο πλαίσιο και τη νέα συγκυρία, συμβάλλοντας θετικά για το ξεπέρασμα του γενικού μπλοκαρισματος και των αδιεξόδων που οι κυρίαρχες τάξεις επιβάλλουν,

Η ΚΟΕ προχωρά προς το 4ο συνέδριό της, που θα πραγματοποιηθεί τους πρώτους μήνες του 2023.

Οι θέσεις που ακολουθούν δίνονται σε όλα τα μέλη και τους φίλους της ΚΟΕ προς συζήτηση, προβληματισμό, περαιτέρω εμπλουτισμό και επεξεργασία, και δημοσιεύονται έτσι ώστε όποιοι ενδιαφέρονται να τις έχουν υπόψη τους. Με αυτόν τον τρόπο θα «δοκιμαστούν» ώστε να μετρήσουμε την πειστικότητα και την πραγματική αντοχή τους.

Το 4ο συνέδριο της ΚΟΕ συμπύκνει με τη συμπλήρωση 20 χρόνων ύπαρξης της συλλογικότητας και πορείας της στις ενδιαφέρουσες τρεις πρώτες δεκαετίες του 21ου αιώνα. Ο αναστοχασμός γύρω από την ίδια την ύπαρξη και τη δράση αυτής της ιδιαίτερης υποκειμενοποιητικής προσπάθειας, της ΚΟΕ, αποκτά σημασία, ιδιαίτερα αν συνδεθεί με όσα συνέβησαν στη χώρα και στον κόσμο τα τελευταία 20 χρόνια. Μια περίοδο με πολλά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Όπως έχει ιδιαίτερη σημασία η κατανόηση της πραγματικότητας, των εξελίξεων, των τάσεων και των αντιφάσεων, εν τέλει όλων των μεταμορφώσεων του ίδιου του συστήματος και των οικονομικών – πολιτικών – κοινωνικών – πολιτιστικών διεργασιών που τροφοδοτεί, καθώς και των αντιστάσεων – κινήματων – εγχειρημάτων – αποτυπώσεων στη συνείδηση και την κοινή αίσθηση των υποτελών τάξεων, λαών, εθνών.

Ο χαρακτήρας του 4ου συνεδρίου

Ο χαρακτήρας του 4ου συνεδρίου καθορίζεται μέσα από τρεις ειδικούς στόχους:

1. Της επιβεβαίωσης μιας ιδιαίτερης μετάβασης της ίδιας της ΚΟΕ και μιας ορισμένης πολιτικο-ιδεολογικής ωρίμανσής της.
2. Της κατοχύρωσης πολιτικών-ιδεολογικών θέσεων κι εκτιμήσεων, προχωρημάτων που έγιναν και υιοθετήθηκαν μέσα σε μια δύσκολη και ταραχώδη πορεία.
3. Της ενεργοποίησης-επαναπροσέγγισης-ενδυνάμωσης ενός δυναμικού που υπάρχει εντός και πέριξ της ΚΟΕ, σε νέες συνθήκες και πρωτόγνωρες καταστάσεις.

Όλα αυτά ορίζουν τον σκοπό και τον στόχο του 4ου συνεδρίου. Δεν είναι, δηλαδή, συνέδριο «επανεκκίνησης της ΚΟΕ», και δεν εντάσσεται σε μια διαδικασία οργανωτικής ανασυγκρότησής της. Υπάρχουν όμως πιο **ειδικές και ευκαταίες πλευρές του χαρακτήρα του:**

A) Να μιλήσουν οι άνθρωποι της συλλογικότητας, να εκφράσουν πώς νοιώθουν την πολιτικοποίησή τους.

B) Να εντοπίσουμε συλλογικά τι και πώς πρέπει να κρατηθεί από όσα κάνουμε μέχρι τώρα.

Γ) Να εντοπίσουμε τα αρνητικά που πρέπει να πεταχτούν.

Δ) Να υπάρξει μια κοινή αίσθηση των δυσκολιών, όχι για να μας διαλύσουν αλλά για να έχουμε την όποια ορθολογική χρήση και διάταξη, και άρα ορισμένα αποτελέσματα.

Ε) Να εκτιμήσουμε αν υπάρχει ικανοποίηση στην πρόσληψη του μέλους της ΚΟΕ.

ΣΤ) Να εκτιμήσουμε την ταυτοτική ατομική και συλλογική κρίση που έχει επιφέρει η αποδυνάμωση των εννοιών Αριστερά, Κομμουνισμός, Λενινισμός κ.λπ.

Επειδή το ζήτημα της ΚΟΕ σήμερα δεν είναι σκέτα «γήρανση – ανανέωση». Είναι πιο περίπλοκο, και συνδέεται με:

- πολλαπλά μπλοκαρίσματα,
 - δυσκολίες,
 - κούραση,
 - χαλάρωση ιδεολογικών και πολιτικών στοιχείων, και μάλιστα σε μια περίοδο που το «έξω» της ΚΟΕ, δηλαδή:
 - η χώρα,
 - η κοινωνία,
 - η περιοχή,
 - η Ευρώπη,
 - η ανθρωπότητα
- σκοτεινιάζει σε απίστευτο βαθμό.

Το περιεχόμενο του 4ου συνεδρίου και των θέσεων

Το περιεχόμενο χωρίζεται κυρίως σε τρία μέρη:

Μέρος Α΄: Απολογισμός της 20ετίας μας.

Μέρος Β΄: Τούτων δοθέντων, τι; Τι κάνουμε από δω και μπρος σαν ιδιαίτερη συλλογικότητα και πολιτικός οργανισμός.

Μέρος Γ΄: 2023, χρονιά πολιτικών και κοινωνικών εξελίξεων σε όλα τα πεδία.

Τελική εισαγωγική διευκρίνιση: οι θέσεις θα εντοπίσουν τις κεντρικές ιδέες, τις κεντρικές και κομβικές θέσεις, τα βασικά συμπεράσματα. Θα επικεντρωθούν σε αυτά χωρίς να διογκώσουν το ίδιο το σώμα με ανάλυση και αναφορά σε περιπτώσιολογίες.

02 ΚΟΕ 4ο συνέδριο

ΜΕΡΟΣ Α΄

Ο απολογισμός της 20ετίας της ΚΟΕ

«Η παράδοση όλων των νεκρών γενεών βαραίνει σαν βραχνάς στο μυαλό των ζωντανών. Και όταν ακόμα οι ζωντανοί φαίνονται σαν ν' ασχολούνται ν' ανατρέψουν τους εαυτούς τους και τα πράγματα και να δημιουργήσουν κάτι που έχει προϋπάρξει, σ' αυτές ακριβώς τις εποχές της επαναστατικής κρίσης επικαλούνται φοβισμένοι τα πνεύματα του παρελθόντος στην υπηρεσία τους, δανείζονται τα ονόματά τους, τα μαχητικά συνθήματά τους, τις στολές τους, για να παραστήσουν με την αρχαιοπρεπή αυτή, σεβάσμια μεταμφίεση και μ' αυτή τη δανεισμένη γλώσσα τη νέα σκηνή της παγκόσμιας ιστορίας...»

Καρλ Μαρξ

«Όταν κάποιος μιλάει για περασμένες αγάπες πρέπει να είναι προσεκτικός, διότι πρόκειται για την αγάπη της ζωής. Η ζωή βρίσκεται περισσότερο στο παρελθόν απ' ό,τι στο παρόν.»

Μαργκερίτ Γουρσενάρ

Κεντρικές ιδέες

- Η ΚΟΕ ως ιδιαίτερη υπαρκτή συλλογικότητα
 - Οι αντιφάσεις που διαπερνούν την ζωετία της ΚΟΕ
 - Η μετάβαση της ΚΟΕ
- Η ΚΟΕ διακρίνονταν από την ικανότητα να κάνει τομές και να «ξαφνιάζει» όσους παρακολουθούσαν την πορεία της:*
- Η υιοθέτηση μιας αντισεχταριστικής πολιτικής,
 - η εμπλοκή με κινήματα και εγχειρήματα,
 - η αλλαγή κλίμακας, εμβέλειας και δράσης στη μνημονιακή περίοδο,
 - η εκφώνηση μιας γραμμής πολιτικής, οικονομικής, κοινωνικής διεξόδου και η έντονη κριτική των στερεότυπων της Αριστεράς,
 - η έμφαση στις γεωπολιτικές διεργασίες,
 - η σημασία που έδωσε σε μια σειρά κομβικά ζητήματα (πολιτικό κίνημα, πραγματική δημοκρατία, παραγωγική ανασυγκρότηση, τουρκική απειλή, πολυοργανική κρίση, «δύση» της Δύσης και πολυπολικός κόσμος),
 - ο διαχωρισμός από τον ΣΥΡΙΖΑ, κι έπειτα ο διπλός διαχωρισμός από ΣΥΡΙΖΑ και ΛΑΕ,
 - η έκδοση μιας εφημερίδας που δεν είναι κομματικό όργανο,
 - τα φεστιβάλ *Resistance* και η συμμετοχή σε αυτά σημαντικών καλεσμένων (π.χ. Σαμίρ Αμίν, Ντομένικο Λοσούρντο, Τζον Χόλγουοϊ, Δέιλα Χάλεντ, Άλβαρο Γκαρσία Λινέρα κ.λπ.),
 - η καταπολέμηση του δογματισμού, η ανοικτότητα, η δυνατότητα να δοκιμάζει νέες μορφές ύπαρξής της,
- αποδεικνύουν και στον πιο δύσπιστο ότι αποτέλεσε και αποτελεί μια ζωντανή, ανήσυχη και τίμια προσπάθεια με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.*
- Αυτή η ιδιαιτερότητα στη συγκρότηση και ύπαρξή μας, οι επιλογές που κάναμε αλλά και οι κρίσεις που περάσαμε, μας έχουν προσδώσει μια ιστορικότητα. Ώστε, αν κανείς αναλογιστεί σοβαρά, έχουν λιγότερο βάρος η «καταγωγή» μας και οι δεσμοί από το παρελθόν, και πολύ περισσότερο η κοινή μας πείρα - ιδιαίτερα αυτή που συσσωρεύτηκε στα χρόνια του μνημονιακού ημιαποικιακού καθεστώτος και στα χρόνια που μεσολάβησαν από τότε. Σε αυτό κυρίως το πλαίσιο δοκιμάστηκαν η όποια συσσώρευση δυνάμεων, η συγκρότηση, η θεωρητική επάρκεια, η κατανόηση της πραγματικότητας, οι αντιλήψεις που είχαν διαμορφωθεί. Σε αυτό το πλαίσιο έγιναν επιλογές, θετικά βήματα και λάθη για τα οποία μπορούμε να έχουμε μια κοινή αναφορά. Σε αυτό το πλαίσιο διαπιστώθηκε η ανάγκη της μετάβασης*

της ΚΟΕ προς έναν πολιτικό οργανισμό αναζήτησης, συμβολής και συμμετοχής σε ενδιαφέροντα εγχειρήματα, και έγιναν βήματα για την κάλυψη αυτής της επιτακτικής ανάγκης.

Βασικά στοιχεία απολογισμού

1. Το ιδρυτικό συνέδριο έγινε τον Ιανουάριο του 2003 στον Πειραιά. Η ίδρυση της ΚΟΕ ήταν αποτέλεσμα μιας πορείας της πολιτικής ομάδας-οργάνωσης Α/συνεχία που προετοίμασε τους όρους, πολιτικά, ιδεολογικά και οργανωτικά, για τη μετεξέλιξή της σε κομμουνιστική οργάνωση. Δηλαδή προϋπήρχε μια περίοδος περίπου 20 χρόνων ιδεολογικής, πολιτικής, πρακτικής προετοιμασίας και βημάτων, μια πορεία συσσώρευσης όρων για μια πιο αναβαθμισμένη, πιο κεντρικής φύσης παρέμβαση της συλλογικότητας που είχε δημιουργηθεί και δρούσε μέχρι τότε.
2. Η οργάνωση που ιδρύθηκε το 2003 ήταν μια συνέχεια αλλά και μια μετεξέλιξη της προηγούμενης πορείας και συσσώρευσης που, στηριγμένη στον ενθουσιασμό, την όρεξη και την αγωνιστικότητα των μελών, στηριγμένη στις θέσεις και στις αντιλήψεις που είχαν διαμορφωθεί, ρίχτηκε μέσα στα βαθιά νερά των εξελίξεων και των εγχειρημάτων που συνέβαιναν σε μια περίοδο ενός ανοδικού κύκλου αγώνων σε ολόκληρο τον κόσμο και στη χώρα μας. Διέτρεξε με ιδιαίτερη παρουσία τα σημαντικότερα κινήματα και εγχειρήματα, γνώρισε νέες κλίμακες ύπαρξης και δράσης (πρωτόγνωρες για οργάνωση του εξωκοινοβουλευτικού χώρου της αριστεράς), γνώρισε εσωτερικά τραντάγματα και κρίσεις, επηρεάστηκε βαθιά από την ήττα του κινήματος στον ευρωπαϊκό Νότο και ιδιαίτερα στη χώρα μας το καλοκαίρι του 2015, πήρε αποφάσεις για μian ιδιότυπη ύπαρξη από τότε μέχρι τώρα. Από το 2010 και μετά έχει ξεκινήσει μια διαδικασία μετάβασης της ΚΟΕ, που στην ουσία σημαίνει μια επαναθεμελίωση η οποία συντελείται με μια ουσιαστική μετατόπιση και απόκτηση ταυτοτικών χαρακτηριστικών. Αυτά τη διακρίνουν σαφώς από το τι ήταν ή τι προσπάθησε να γίνει με την ίδρυσή της. Με δυο λόγια, μέσα από την ίδια της την πορεία και την αναβαθμισμένη συμμετοχή της στην ταξική πάλη, βρέθηκε σε μια διαδικασία μετασχηματισμού της και επέλεξε να προχωρήσει -χωρίς να φοβηθεί- σε αυτήν την μετάβαση.
3. Η βασική θέση που διαπερνά όσα εκτίθενται στον απολογισμό της ζωετίας είναι η ακόλουθη: **Η πορεία της ΚΟΕ είναι αντιφατική από την ίδια τη στιγμή που ξεκινά η ύπαρξή της έως σήμερα, και ταυτόχρονα ήταν, από την ίδρυσή της μέχρι σήμερα, μια διαδικασία πολιτικής και ιδεολογικής ωρίμανσης.** Υπήρξε μια τίμια και ανιδιοτελής προσπάθεια-συλλογικότητα που έδειξε ότι έχει δυνατότητες αναστοχασμού και ειλικρινούς αυτοκριτικής και παρ' όλες τις δυσκολίες ή τα έντονα αρνητικά που αναπαρήγαγε στην πορεία της, επέδειξε μια αντοχή και τόλμη να δοκιμάζει. Αυτά δεν στηρίζονται μόνο στη διάθεση ή τις προσπάθειες των μελών, αλλά και σε ορισμένα χαρακτηριστικά που είχε καλλιεργήσει, ή αναγκάστηκε να αποκτήσει η συλλογικότητα αυτή: την επιμονή στην ανάγκη κατανόησης της πραγματικότητας, τον σεβασμό στο μαζικό κίνημα, και ιδιαίτερα στο μαζικό πολιτικό κίνημα, μια σωστή αντίληψη για τον διεθνισμό, την πεποίθηση ότι το εθνικό και το κοινωνικό (ταξικό) διαπλέκονται. Κυρίως, επειδή απέκτησε μια ορισμένη συνείδηση αναστοχαστική, και μια καλύτερη, βαθύτερη επίγνωση για το τι είναι μια υποκειμενοποιητική διαδικασία, και για τις σχέσεις που διαπερνούν και καθορίζουν την αλληλεπίδραση της υποκειμενοποιητικής διαδικασίας με την πραγματικότητα, το κίνημα, την πολιτική, το κράτος, τον διεθνισμό, την ελευθερία, τη χειραφέτηση.
4. Μια πρώτη βασική αντίφαση που διαπερνά την ΚΟΕ αποτελεί η ίδια η ίδρυσή της ως κομμουνιστικής οργάνωσης σε μια περίοδο

Κάθε σημασία θα ζήσει τη γιορτή της επιστροφής της 03

που το ιστορικό κομμουνιστικό κίνημα έχει ήδη υποχωρήσει, σχεδόν διαλυθεί, ως μορφή και ως υπαρκτό ιστορικό υποκείμενο. Αυτό το αντιφατικό στοιχείο, που μοιάζει στη μορφή ως αναπαλαίωση, δεν κατέστη ανασταλτικό για δύο βασικά λόγους: Πρώτον, επειδή βρισκόμασταν στην απαρχή ενός ανοδικού κύκλου αγώνων σε όλο τον κόσμο (με υποκείμενα που δεν είχαν αναφορά ή πρότυπο τον ιστορικό κομμουνισμό του 20ού αιώνα). Δεύτερον, επειδή αμέσως μετά το ιδρυτικό συνέδριο η ΚΟΕ βρέθηκε παρούσα σε δύο μεγάλα εγχειρήματα-κινήματα και διεργασίες: αρχικά το αντιπαγκοσμιοποιητικό κίνημα, και μετά όλες τις απόπειρες και διεργασίες συγκρότησης του ΣΥΡΙΖΑ. Και βρέθηκε σε αυτά με δική της επιλογή, στη βάση ενός αντισεχταριστικού πνεύματος που είχε κατακτηθεί και μιας πολιτικής γραμμής που διακήρυττε ότι πρέπει να αλλάξουν τα πράγματα στη χώρα, την κοινωνία, την αριστερά.

5. Δεύτερο αντιφατικό στοιχείο που έχει τις ρίζες του στην ίδια την ίδρυση, και σχεδόν κυριαρχεί τα πρώτα 7-8 χρόνια ύπαρξης και δράσης της ΚΟΕ, είναι η μονομερής πρόσληψη της «κομμουνιστικής οργάνωσης» ως οργάνωσης δράσης. Το στοιχείο αυτό έβαζε μεν σε κίνηση το δυναμικό που είχε συγκεντρωθεί, αλλά η κίνηση αυτή δεν συνοδεύονταν από χαρακτηριστικά εμβάθυνσης και αυτογνωσίας. Έτσι, μάλλον γρήγορα διαστράφηκαν ορισμένα ποιοτικά χαρακτηριστικά που είχαν κατακτηθεί στην προηγούμενη φάση της Α/συνεχία, με πρακτικό αποτέλεσμα να προχωρήσει μια διαδικασία αποϊδεολογικοποίησης, αδιαφορίας προς θεωρητικά ζητήματα. Πιο χαρακτηριστικό φαινόμενο αυτής της διαδικασίας ήταν το γεγονός ότι η οργάνωση, που πρωτοξεκίνησε δίνοντας έμφαση στη μελέτη της καπιταλιστικής κρίσης και αναδιάρθρωσης, βρέθηκε σχεδόν χωρίς γραμμή και μη προετοιμασμένη στη μεγάλη κρίση που ξέσπασε το 2008-2010 σε ολόκληρο τον κόσμο, και εκδηλώθηκε με ιδιαίτερο και δραματικό τρόπο στη χώρα μας ως χρεοκοπία. Μια βασική θέση του ιδρυτικού συνεδρίου, η οποία έθετε το ζήτημα του κινδύνου «αργεντινοποίησης της Ελλάδας», δηλαδή χρεοκοπίας και πανεθνικής κρίσης, ξεχάστηκε στα χρόνια της επέκτασης και οργανωτικής ενδυνάμωσης της ΚΟΕ (2004-2008). Η πρώτη μεγάλη κρίση στις γραμμές της ΚΟΕ, που έγινε φανερή και αντιμετωπίστηκε ως πρόβλημα μιας «φράξιας», ήταν το αποτέλεσμα των ορίων της πρόσληψης της κομμουνιστικής οργάνωσης ως οργάνωσης δράσης που έπρεπε μόνο να επιδιώκει την «παρέμβαση», με πρακτικίστικο τρόπο και με έναν σχεδόν εργολαβιστικό τρόπο συγκρότησης και συγκέντρωσης δύναμης και ισχύος, και μάλιστα σε πραγματιστικό πνεύμα. Δεν υπήρξε καμία σοβαρή μέριμνα για πολύ κρίσιμα και σοβαρά ζητήματα που αφορούν μια υποκειμενοποιητική διαδικασία, καμία συναίσθηση της αντικειμενικά μικρής της κλίμακας, των ανεπαρκειών και ελλειμμάτων που υπήρχαν στον καθοδηγητικό πυρήνα (που εκδηλώθηκαν όλα και σε μεγάλη κλίμακα στις κρίσεις που πέρασε η ΚΟΕ, αλλά και στις αποφασιστικές στιγμές του πρώτου εξαμήνου του 2015, και ιδιαίτερα τις μέρες του Ιουλίου-Αυγούστου 2015), καθώς και της μερικής πολιτικής ωριμότητας ενός νεανικού δυναμικού που συσπειρώθηκε γύρω από την ΚΟΕ σε μια περίοδο που εφαρμόζονταν μια εύκολη σχετικά γραμμή, αυτή του «αριστερού πόλου» και της «ενότητας της αριστεράς».

6. Παρ' όλες αυτές τις ανεπάρκειες, η ίδια η ίδρυση και η επιλογή της ΚΟΕ να εμπλακεί με μεγάλα εγχειρήματα οδήγησαν να γνωρίσει το δυναμικό που συσπειρώθηκε και ολόκληρη η οργάνωση άλλες κλίμακες, να μάθει από πολλούς χώρους χρήσιμη γνώση και εμπειρία, έτσι ώστε σιγά-σιγά το μέλος της ΚΟΕ και ολόκληρη η συλλογικότητα να αποκτά μια άλλη αίσθηση της πραγματικότητας, να μετέχει πιο κεντρικά σε αυτήν, να έχει συναίσθηση μεγαλύτερων προβλημάτων. Άλλο η συνείδηση και η ωριμότητα μιας ομάδας ή μιας γκρούπας, και άλλο η συνείδηση και η ωριμότητα μιας οργάνωσης που παίρνει μέρος στο αντιπαγκοσμιοποιητικό κίνημα ή στο εγχείρημα του ΣΥΡΙΖΑ, παίζοντας κάποιο ρόλο ή αυξάνοντας αισθητά την εμβέλειά της και την αναγνωρισιμότητά της.

7. Αυτή η ωρίμανση δεν έγινε χωρίς κόστος ή χωρίς να πληρωθεί ένα ακριβό αντίτιμο, είτε γιατί δεν υπήρχε η επίγνωση των επακόλουθων των συναντήσεων με άλλους χώρους μέσα στα εγχειρήματα αυτά, είτε γιατί δεν υπήρχε η ικανότητα, η μαεστρία, η πολιτική,

η πείρα, η συνοχή, η θεωρητική επάρκεια ώστε πρώτον να προφυλαχθεί από «συγκατοικήσεις» και «συγχρωτισμούς» που έτσι κι αλλιώς θα επηρέαζαν σε έναν βαθμό (επειδή η συνάντηση ενός μεγάλου οργανισμού με έναν μικρότερο πάντα επηρεάζει), και δεύτερον να κερδίζονταν πιο σταθερά και ουσιαστικά πράγματα από το κίνημα, και τη συλλογικότητα που επενδύει στο κίνημα και στις διαδικασίες του. Διότι η ΚΟΕ πολύ γρήγορα, και χωρίς να έχει κατακτήσει και προβάλλει με μια ορισμένη ορατότητα τα ταυτοτικά της στοιχεία ως νέα οργάνωση, άρχισε τις επαφές και τη συνεργασία –πρώτα μέσα στο αντιπαγκοσμιοποιητικό και το Φόρουμ και στη συνέχεια μέσα στο ΣΥΡΙΖΑ– με αριστερές δυνάμεις, με αποτέλεσμα το ιδιαίτερο ταυτοτικό στοιχείο να είναι (όχι τυπικά και επιφανειακά) θολό και ρευστό. Η ΚΟΕ έμοιαζε στη συνείδηση των μελών της και της γενικότερης συριζικής κατάστασης ως μια «αριστερή οργάνωση, που δρα και παρεμβαίνει κυρίως στην αριστερά», και στη συνέχεια υποβαθμίζονταν τα όποια άλλα ταυτοτικά στοιχεία ως δευτερογενή.

8. Αυτή η ιδιαιτερότητα στη συγκρότηση και ύπαρξή μας, οι επιλογές που κάναμε αλλά και οι κρίσεις που περάσαμε, μας έχουν προσδώσει μια ιστορικότητα. Όστε, αν κανείς αναλογιστεί σοβαρά, έχουν πολύ λιγότερο βάρος η «καταγωγή» μας και οι δεσμοί από το παρελθόν και πολύ περισσότερο η κοινή πείρα, ιδιαίτερα αυτή που συσσωρεύτηκε στα χρόνια του μνημονιακού ημιαποικιακού καθεστώτος. Σε αυτό κυρίως το πλαίσιο δοκιμάστηκαν η όποια συσσώρευση δυνάμεων, η συγκρότηση, η θεωρητική επάρκεια, η κατανόηση της πραγματικότητας, οι αντιλήψεις που είχαν διαμορφωθεί. Σε αυτό το πλαίσιο έγιναν επιλογές, θετικά βήματα και λάθη για τα οποία μπορούμε να έχουμε μια κοινή αναφορά.

9. Η ΚΟΕ δεν ήταν έτοιμη και προετοιμασμένη από πολλές πλευρές για να ανταποκριθεί στα σύνθετα δύσκολα και πολλαπλά καθήκοντα που έθεσε το πέρασμα της χώρας στο νέο καθεστώς. Τα καθήκοντα αυτά την υπερέβαιναν κατά πολύ. Όταν ξέσπασε η κρίση, από το 2010 και ύστερα, φάνηκε ανάγλυφα η έλλειψη μιας πολιτικής γραμμής. Ο «αριστερός πόλος», η «ενότητα της Αριστεράς» δεν ακούσαν. Ακόμα χειρότερα, ο πραγματισμός και η συγκέντρωση δύναμης για να διαπραγματευόμαστε με τις άλλες δυνάμεις στη συσπείρωση της Αριστεράς έφτασε σε ορισμένα όρια, ιδιαίτερα με τις αυτοδιοικητικές εκλογές του 2010. Η οργάνωση βρέθηκε σε κρίση πολιτικής κατεύθυνσης. Αν δεν γινόταν η προσπάθεια ανασυγκρότησης και προβολής της γραμμής της Πολιτικής, Οικονομικής, Κοινωνικής Διεξόδου, σήμερα δεν θα μιλούσαμε όπως μιλάμε. Ένα τμήμα της οργάνωσης

04 ΚΟΕ 4ο συνέδριο

συγκροτήθηκε σε φράξια έξω από αρχές και έδρασε με τον γνωστό τρόπο, υιοθετώντας όλα τα στερεότυπα της Αριστεράς και ερχόμενη σε άμεση συνεργασία με άλλες καταστάσεις ενάντια στην ΚΟΕ. Πίσω από αυτά, υπήρχε πάντα το ζήτημα «μεγαλομανιακών» προσωπικών σχεδιασμών που είχαν και υλική βάση. Αυτά σήμερα είναι γνωστά και κάπως ξεπερασμένα. Πάντως, η οργανωτική αιμορραγία της ΚΟΕ δεν ήταν τότε μικρή, αν και η μεγάλη πλειοψηφία έμεινε συσπειρωμένη.

10. Η αναγνώριση της κρίσης της ΚΟΕ στα χρόνια 2010-2011 και η οριακότητα σε όποια προσπάθεια επίλυσής της, δηλαδή οι αρνητικοί όροι και η μη κατανόηση τόσο της κρίσης όσο και των λόγων που οδήγησαν σε αυτήν, καθώς και η δύναμη που είχαν ορισμένα στερεότυπα για την «κομμουνιστική οργάνωση παρέμβασης» και η ώσμωση με το χώρο της υπαρκτής αριστεράς και τα κουσούρια της, οδήγησαν σε μια προσπάθεια αντιμετώπισης προσαρμοσμένης στις δυνατότητες, την ωριμότητα και τη συσπείρωση ενός στελεχικού δυναμικού γύρω από μια διαδικασία «ανασυγκρότησης» της ΚΟΕ που είχε δύο βασικές αιχμές:

- α) τη διατύπωση της πολιτικής γραμμής «πολιτικής, οικονομικής, κοινωνικής διεξόδου της χώρας», και
- β) την ανάγκη αλλαγής στυλ εσωτερικά στην ΚΟΕ, που έθετε με απαλό τρόπο τα ζητήματα υποκειμενοποίησης, συγκρότησης, ιδεολογίας, λειτουργίας κ.λπ.

Στην προσπάθεια αυτή αντιτάχθηκε και την αντιπάλεψε ανοιχτά και υπόγεια μια ομάδα στελεχών και καθοδηγητών που συγκρότησαν στην πορεία τη λεγόμενη «φράξια». Μια πρώτη μεγάλη επιτυχία της οργάνωσης ήταν το 3ο συνέδριο με τα υλικά του και το πνεύμα που καλλιέργησε, συνέδριο που πραγματοποιήθηκε μετά το κίνημα των Πλατειών στο οποίο πήραμε δραστήρια μέρος, τον Μάρτιο του 2012, και μάλιστα σε μια περίοδο που ο ΣΥΡΙΖΑ δεν είχε καλά-καλά «επανεκκινήσει».

11. Και πάλι η εξέλιξη των γεγονότων ήταν καταγιστική. Έτσι, πριν ακόμα χωνευτούν και αξιοποιηθούν όλα όσα κατακτήθηκαν στην πρώτη φάση της διαδικασίας «ανασυγκρότησης» -που δεν αντιμετωπιζόνταν σαν οργανωτική εσωτερική διαδικασία της ΚΟΕ, αλλά συνδέονταν με βαθύτερους προσδιορισμούς και εκτιμήσεις, δομικές και αναθεμελιωτικές, για ένα αξιόλογο εγχείρημα- έπρεπε να γίνουν επιλογές άμεσες και πολιτικές. Η χρονιά 2012 σημάδεύτηκε από τις δύο εκλογικές αναμετρήσεις, του Μάη και του Ιούνη, που κατέγραψαν μια συντριβή του δικομματισμού και μια εκτίναξη του ΣΥΡΙΖΑ - του ΣΥΡΙΖΑ στον οποίο μετείχαμε και βρεθήκαμε να έχουμε κοινοβουλευτική παρουσία (4 βουλευτές). Το δίχρονο 2012-2014 ήταν πυκνό και αντιφατικό, με κύριο στοιχείο την αντιμετώπιση και διοχέτευση του θυελλώδους ριζοσπαστισμού σε ανώδυνα κοινοβουλευτικά κανάλια και την «ενηλικίωση» του ΣΥΡΙΖΑ στις όχθες του κυβερνητισμού και της κεντροαριστερής ανασύνθεσης.

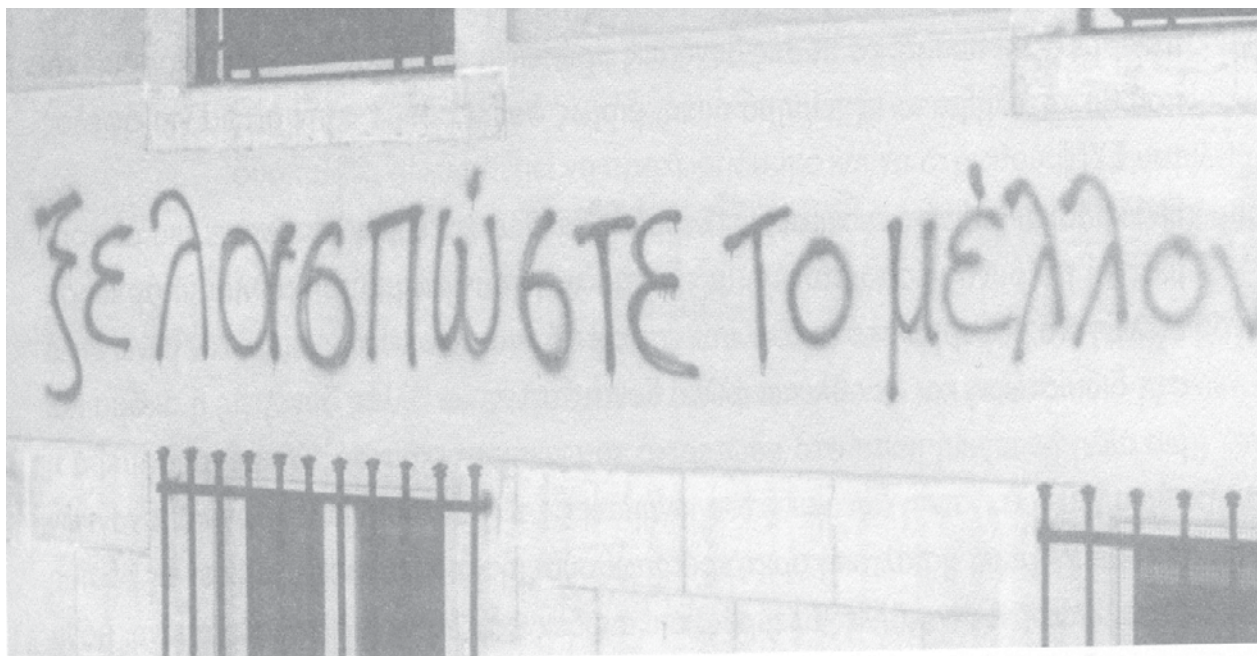
12. Στη συνέχεια, μέσα σε αυτό το κλίμα, λειτουργώντας και μετέχοντας εντός του ΣΥΡΙΖΑ, αναπτύχθηκαν στις γραμμές μας η λογική του πλασαρίσματος, η χαλάρωση, και δυνάμωσαν δεξιές τάσεις, κυρίως η επίδραση του κυβερνητισμού. Δεν καταφέραμε να αντιταχθούμε στη διαβρωτική δύναμη που είχαν όλα τα νοσηρά παιχνίδια συσχετισμών και καριερισμού εντός του ΣΥΡΙΖΑ και της συμμετοχής στο κεντρικό πολιτικό πεδίο (κοινοβουλευτική παρουσία). Επί της ουσίας, η γραμμή της Πολιτικής, Οικονομικής, Κοινωνικής Διεξόδου κατάντησε μια απλή εκφώνηση. Αν δεν είχε γίνει η συνδιάσκεψη του Οκτώβριου του 2014, όπου αποφασίστηκε η διαφοροποίηση από την κεντρική γραμμή του ΣΥΡΙΖΑ, την κεντροαριστεροποίηση και τον κυβερνητισμό, η ζημιά θα ήταν πολύ πιο μεγάλη. Στη συνδιάσκεψη αυτή διαχωρίστηκε μια μικρή ομάδα που στη συνέχεια κατέλαβε κρατικές και κυβερνητικές θέσεις.

13. Μετά τις εκλογές του Ιανουαρίου 2015 εμφανίστηκε ως απόηχος μια πίεση να μην ασκούμε συνέχεια κριτική προς την κυβέρνηση κ.λπ. Ήρθε όμως η συμφωνία της 20ής Φλεβάρη και εκεί λειτούργησαν κάποια αντανάκλαστικά μας και διαφοροποιήκαμε, ασκώντας δημόσια κριτική. Η οργάνωση δεν στάθηκε ικανή να αξιοποιήσει την κοινοβουλευτική της παρουσία, δεν μπόρεσε να αποκτήσει μια φωνή εθνικής εμβέλειας, και στο τέλος λαβώθηκε από τη συμπεριφορά της κοινοβουλευτικής ομάδας και των προσωπικών επιλογών που έκαναν ορισμένα μέλη της αντί να υποστηρίξουν σθεναρά τη γραμμή της ΚΟΕ.

Οι παραιτήσεις από τη Γραμματεία και την Κ.Ε. του ΣΥΡΙΖΑ πριν τη συμφωνία και την υπογραφή του 3ου μνημονίου, και η αποχώρηση της ΚΟΕ από τον ΣΥΡΙΖΑ αμέσως μετά τη συμφωνία, ήταν κινήσεις που έσωσαν την υπόληψη μας και δίνουν τώρα μια αξιοπιστία σε όσα προσπαθούμε. Ο «διπλός διαχωρισμός» που έγινε σε έκτακτες συνθήκες το καλοκαίρι του 2015, τόσο από τον ΣΥΡΙΖΑ και όσο και από τη ΔΑΕ, ήταν μια επιλογή που έθετε προϋποθέσεις και βάσεις σωστού προσανατολισμού, και προστάτευε την ΚΟΕ από περαιτέρω περιπέτειες και αδιέξοδα. Το σοκ, η ματαίωση του εγχειρήματος, το κλίμα ήττας, ακόμα και η αλλαγή κατάστασης ιδιαίτερα για όσους ήταν σε κάποια επαγγελματική σχέση με την πολιτική δραστηριότητα, όλα αυτά οδήγησαν μέσα στις γραμμές μας σε μια υποχώρηση, αδράνεια, απογοήτευση, μείωση της προσφοράς, ακόμα και αποχωρήσεις.

14. **Καθοριστική διαπίστωση αποτελεί το γεγονός ότι η ιδεολογική και πολιτική μας συγκρότηση (αλλά και η οργανωτική μας εμβέλεια και υπόσταση) αποδείχθηκε ανεπαρκής και ελλιπής για να αντιμετωπίσει τα εκθετικά αναπτυσσόμενα και εκτινασσόμενα καθήκοντα με τα οποία βρεθήκαμε αντιμέτωποι.** Αυτή η πλευρά είναι κύρια και καθοριστική, και εξηγεί σε επαρκή βαθμό ολόκληρο τον απολογισμό μας. Δεν πρέπει να προσπερνιέται, επειδή αλλιώς οποιοσδήποτε απολογισμός είναι άνευρος, χωρίς κεντρική ιδέα που να ερμηνεύει μια πορεία, και ψάχνει για εξηγήσεις σε επιμέρους προβλήματα και λάθη. Δεύτερον, αυτοκριτικά πρέπει να αντιμετωπιστεί η στάση μας ειδικά στο διάστημα μετά τις διπλές εκλογές του 2012 και μέχρι το καλοκαίρι του 2014, σε μια περίοδο που υπήρξε ειδικός χειρισμός του ριζοσπαστισμού ώστε αυτός να μπει σε κοινοβουλευτικά πλαίσια και να ενσωματωθεί σε έναν νέο διπολισμό. Τρίτον, η ΚΟΕ δεν κατάφερε να παλέψει τη γραμμή της. Ειδικότερα, δεν αντιστάθηκε στον κυβερνητισμό, έδινε την εικόνα μιας μη μαχόμενης οργάνωσης και δεν οικοδόμησε σχέσεις με ένα δυναμικό στη βάση μιας πολιτικής γραμμής, αφού αυτή έγινε στην πράξη επουσιώδες θέμα. «Η γραμμή μετατράπηκε σε βιτρίνα, έγινε άλλοθι για συλλογικό και ατομικό πλασαρίσμα στο ΣΥΡΙΖΑ, μετασηματίστηκε σε απλή εκφώνηση. Αποτέλεσμα ήταν η αφομοίωση τμημάτων, ατόμων, πνευμάτων στο σύστημα ΣΥΡΙΖΑ, η χαλάρωση, η νομιμοφροσύνη, οι αυταπάτες, οι λαθεμένες ή μη κατανοημένες θέσεις (κυβερνητισμός, πρόγραμμα, κεντροαριστερή ανασύσταση)» [Σημεία εισήγησης για τις περιφερειακές συνδιασκέψεις της ΚΟΕ - Δεκέμβρης 2015].

15. Η εξήγηση για όσα έγιναν εντοπίζεται, σε μεγάλο βαθμό, στα ελλιπή εφόδια απέναντι στις απαιτήσεις που γεννήθηκαν. Αυτή η δομικού χαρακτήρα πλευρά σχετίζεται με τις αντιλήψεις που

Κάθε σημασία θα ζήσει τη γιορτή της επιστροφής της 05

κουβαλούσαμε για την οργάνωση, την πολιτική και την «παρέμβαση». Ενδεικτικά, οι αντιλήψεις περί «δύναμης» που υποτιμά ποιοτικές πλευρές, ο τακτικισμός, τον οποίο είχαμε θεωρητικά απορρίψει αλλά επανήλθε με διάφορους τρόπους, η αναπαραγωγή αντιλήψεων ότι μπορούν σχετικά εύκολα να αλλάξουν οι συσχετισμοί, είναι ορισμένες από αυτές. Σε αυτά προστέθηκαν μια σειρά συνηθειών με τις οποίες ήρθε σε επαφή η οργάνωση στο σύνολό της εντός ΣΥΡΙΖΑ. Η αυτοκριτική που κάνουμε, ότι δεν κατανοήθηκε ή δεν παλεύτηκε η γραμμή, δεν ταυτίζεται με παραμορφωτικό σχήμα ότι δήθεν μια «καθοδήγηση» βγάζει τη σωστή γραμμή και τα «μέλη» δεν καταλαβαίνουν ή δεν ακολουθούν. Οι δομικές αδυναμίες αφορούν τον οργανισμό στο σύνολό του, ενώ οι ευθύνες σαφώς καταμερίζονται αναλόγως και με το βαθμό στον οποίο τις είχε αναλάβει ο καθένας. Πέραν, όμως, από τη δομικού χαρακτήρα αδυναμία, υπήρξαν και επιμέρους λάθη που μας στέρησαν τη δυνατότητα να παίξουμε έναν διαφορετικό ρόλο.

16. Σαν οργάνωση, υπήρξαμε μέσα στον κύκλο αγώνων του καινούργιου αιώνα. Ήρθαμε σε επαφή με κινήματα, ηγεσίες, διανοούμενους, νέες μορφές οργάνωσης, διαδικασίες συνεννόησης και διαβούλευσης, πήραμε μέρος σε αξιολογικά εγχειρήματα, άλλαξε η κλίμακα της αντίληψης και της πρόσληψής μας, ζήσαμε πρωτόγνωρες καταστάσεις και μεγάλες εναλλαγές, νίκες και ήττες, απογοητεύσεις και ματαιώσεις, μικρές και μεγάλες κρίσεις.

Η μετάβαση της ΚΟΕ

Η μετάβαση της ΚΟΕ ως κεντρικό απολογιστικό ζήτημα

17. Η μετάβαση της ΚΟΕ από αυτό που νόμιζε ότι ήταν και ήθελε να είναι (κομμουνιστική οργάνωση, κομμουνιστική αριστερά κ.λπ.) προς μια διαφορετική στη σύλληψη και στη δραστηριοποίηση κατάσταση, αποτέλεσε μια κεντρική διαδικασία που διαπέρασε όλη τη δράση, ιδιαίτερα από το 2010 μέχρι σήμερα. Γιατί είναι άλλο πράγμα η «κομμουνιστική οργάνωση» όπως την φανταζόμαστε και άλλο πράγμα αυτό που διακηρύξαμε ανοικτά, ένας «πολιτικός οργανισμός αναζήτησης, συμβολής και με ικανότητα να παίρνει μέρος σε ενδιαφέροντα εγχειρήματα και κινήματα». Η πρόσληψη της κομμουνιστικής οργάνωσης στη συνείδηση είναι φορτισμένη περισσότερο από το «παρελθόν» του ιστορικού κομμουνιστικού κινήματος και εμφανίζεται σε μια εποχή που έχει άλλα χαρακτηριστικά και σε απουσία ή και σε ήττα του ιστορικού κομμουνιστικού κινήματος. Η πρόσληψη του «πολιτικού οργανισμού που αναζητά, συμβάλλει και προσπαθεί να πάρει μέρος σε ενδιαφέροντα εγχειρήματα» είναι πιο πραγματική, πιο γειωμένη, πιο απομακρυσμένη από φαντασιώσεις, πιο κοντά στις ανάγκες των καιρών. Είναι επίσης και πιο χρήσιμη, λιγότερο ζημιογόνα για όσους τη συγκροτούν και την προωθούν.
18. Αυτή η μετατόπιση, γιατί περί αυτού επρόκειτο, μπορεί να μοιάζει ως μια «αναθεώρηση», μια επίδραση του διαλυτισμού και της ήττας, μια ακόμα «αποκομμουνιστικοποίηση», αλλά μπορεί –και αυτό ισχυριζόμαστε– και να είναι εκδήλωση μιας συνθετότερης πορείας πολιτικοϊδεολογικής ωρίμανσης. Και τούτο για τους ακόλουθους λόγους: Ένας πολιτικός οργανισμός, μια συλλογικότητα, μια ιδιαίτερη υποκειμενοποιητική διαδικασία, με ιδεολογικό ορίζοντα τον κομμουνισμό και την καθολική χειραφέτηση, οφείλει να κατακτήσει την ικανότητα να κατανοεί την πραγματικότητα, να πασχίζει για αυτό, να μην το θεωρεί δεδομένο και εύκολο. Και την ίδια στιγμή οφείλει να απαλλαγεί από διάφορους φετιχισμούς (της πρωτοπορίας, του κόμματος, του κινηματισμού) ώστε να είναι σε θέση να κατανοήσει, να συλλάβει τις κεντρικές τάσεις της εποχής, να ορίσει ένα αξιολόγιο, και να κατακτήσει στοιχεία πολιτικής γραμμής και συνείδησης που να αντιστοιχούν στην πραγματικότητα, μακριά από στερεότυπα και ιδεοληψίες. Αυτά τα χαρακτηριστικά είναι υπερανγκαία, ιδιαίτερα σε μια ιστορική περίοδο που είναι εποχή κυοφορίας και ιδρυτική, σε μια περίοδο που πρέπει να δράσεις χωρίς ένα αναγνωρισμένο διεθνές κέντρο, σε απουσία διαμορφωμένου ιστορικού υποκειμένου, χωρίς «επαναστατική θεωρία». Σε μια εποχή που αναγκαστικά θα

μπούσουλάμε σαν «ξυπόλυτα τάγματα σε απέραντα σκοτάδια».

19. Το ότι η ΚΟΕ ένωσε, διαπίστωσε, δήλωσε και ακολουθεί αυτή τη «μετατόπιση» είναι ένα από τα κεντρικά κερδίσματα, ένα από τα ιδιαίτερα θετικά του 20ετούς απολογισμού της. Έχουμε πλήρη συνείδηση ότι η μετατόπιση αυτή κεντρίστηκε από την κρίση που πέρασε η ΚΟΕ με τη μονομερή αντίληψη της «οργάνωσης δράσης και παρέμβασης», ενδυναμώθηκε μέσα από το ξεπέταγμα του ριζοσπαστισμού στα πρώτα μνημονιακά χρόνια, που έκφρασε τα πιο βαθιά «θέλω» και ανάγκες του λαού, και συνεχίστηκε με ιδιαίτερα δυσμενείς όρους μετά την ήττα του 2015 και το κλίμα που αυτή δημιούργησε. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο η ΚΟΕ επέδειξε δυνατότητες και θάρρος να τοποθετηθεί αυτοκριτικά, να αναστοχαστεί για την ίδια της την πορεία και να συνεχίσει την ύπαρξή της με άλλους τρόπους και όρους.
20. Ιδιαίτερα μετά το 2015 η διαδικασία αυτή έπρεπε να γίνει με πιο ριζικούς όρους, πιο εμβαθυμένα, πιο ριζοσπαστικά. Η ήττα και η ανυποληψία της Αριστεράς, η απορρόφησή της από τον κυβερνητισμό, η πλήρης ενσωμάτωσή της στο σύστημα, και η εγκόλπωσή της στο στρατόπεδο της παγκοσμιοποίησης, επέβαλλαν έναν βαθύτερο επαναπροσδιορισμό και διαφοροποίηση σε κεντρικά πολιτικά και ιδεολογικά ζητήματα –παλιά αλλά και νέα– που εμφάνισαν οι νέες φάσεις τις οποίες διατρέξαμε, αλλά και αυτές που ξανοίγονταν μετά το 2015. Η ΚΟΕ βίωσε αυτήν την περίοδο, και ιδιαίτερα την αποτυχία, με πολύ οδυνηρό τρόπο. Έγινε λόγος και για «πένθος» της οργάνωσης σε δύο περιπτώσεις, μία τότε στην ιστορία της φράξιας, και μία πολύ σοβαρότερη την περίοδο που ήρθε αμέσως μετά το καλοκαίρι του 2015. Ειδικά σε αυτό το σημείο οι διαφορετικές επιλογές που έκαναν διάφορα στελέχη επηρέασαν ακόμα περισσότερο την κατάσταση. Σαν να ξεριζώνονταν το ιδεολογικό υπόβαθρο που συνένωνε ένα δυναμικό. Ήταν η στιγμή που η ΚΟΕ πλήρωσε διάφορα «γραμμάτια» για προηγούμενες επιλογές, για στάσεις μερικών στελεχών, για αδυναμίες που είχε η ίδια κ.λπ.
21. Η ανασύνταξη και ανασυγκρότηση της ΚΟΕ δεν μπορούσε να γίνει με εύκολο τρόπο, ούτε με μαγικές συνταγές. Δεν μπορούσε να γίνει χωρίς αυτοκριτική, συλλογική και ατομική, και χωρίς μια δημόσια τοποθέτηση της αυτοκριτικής μας. Όλες μας οι δημόσιες παρεμβάσεις μετά το καλοκαίρι του 2015 ξεκινούσαν με μία αυτοκριτική. Δεν ήταν στιγμή να πούμε ότι εμείς εκπροσωπούμε το «Όχι» του λαού, όπως έκαναν η ΔΑΕ και όσοι συσπειρώθηκαν αμέσως γύρω της και τόσοι άλλοι. Η ανασύνταξη και ανασυγκρότηση της ΚΟΕ περνούσε μέσα από μια αναδίπλωση (οικονομικό, κτίριο, νέα γραφεία, κάθισμα μελών και μείωση της διαθεσιμότητας από στελέχη) και μέσα από μια νέα πολιτικοποίηση που

06 ΚΟΕ 4ο συνέδριο

δεν μπορούσε να αφήσει απ' έξω σοβαρές υποκειμενοποιητικές διεργασίες και σκέψεις – οι οποίες είχαν γεννηθεί και προβληθεί την προηγούμενη περίοδο και δεν είχαμε μπορέσει να τις επεξεργαστούμε όσο έπρεπε. Αυτό ονομάστηκε «μετάβαση της ΚΟΕ», και δεν ήταν εύκολο ή απλό σαν διεργασία μέσα στο νέο περιβάλλον. Η ανασύνταξη και ανασυγκρότηση της ΚΟΕ έπρεπε να γίνει με τρόπο που να διατηρηθούν ο Δρόμος, τα φεστιβάλ, τα κάμπινγκ-σχολές, και ορισμένες λέσχες σε πόλεις. Φυσικά έπρεπε να υπάρχει ένα στοιχειώδες οργανωτικό κράτημα. Κάποια λειτουργία των εκδόσεων και κράτημα σχέσεων με οργανώσεις και κινήματα στον κόσμο. Αυτά ήταν μάλιστα στόχοι με βάση τη δημιουργημένη κατάσταση, και καθοδηγητικά είχαμε λίγες δυνάμεις για όλα αυτά. Η διάθεση ήταν μετρημένη, επηρεάζονταν από άλλα πράγματα (ήττα, προσωπικά ζητήματα, γενικό κλίμα, αρρώστιες κ.λπ.). Αν επιχειρήσουμε έναν απολογισμό σε αυτό το ζήτημα, χρειάζεται το μέγιστο της ειλικρίνειας από όλους τους συντρόφους και συντρόφισσες. Η ΚΟΕ αποκτούσε πιο χαλαρά χαρακτηριστικά. Για καλό και για κακό. Δεν εξαφανίστηκε, αλλά και δεν την «ξοδέψαμε».

22. Σε όλη τη διαδρομή και τις στιγμές της μετάβασης που περιγράψαμε υπάρχουν ξανά αντιφάσεις που τη διαπερνούν κι αυτήν: Η συνειδητοποίηση της ανάγκης της και το λειψό, σχετικά αδύναμο θεωρητικό και πολιτικό υπόβαθρο, οι οπισθέλκουσες εσωτερικές δυνάμεις και αντιλήψεις που αντιδρούν σε ένα προχώρημα χωρίς κάποιες εξασφαλίσεις και εγγυήσεις (άλλη μια περιπέτεια...), ο καθοδικός κύκλος των αγώνων διεθνώς και οι άμεσες πρωτοβουλίες των κυρίαρχων ελίτ, η πυκνότητα γεγονότων και η πολυπλοκότητα της εξελισσόμενης κατάστασης.

Αξιολόγηση των Βηματισμών και των κατακτήσεων μέσα στη μετάβαση

23. Η ΚΟΕ μέσα από την δράση και την παρέμβασή της (παρά τα αντιφατικά χαρακτηριστικά που περιγράψαμε) κατόρθωσε να δώσει ζωή σε δύο σημαντικές πρωτοβουλίες, που έχουν έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα. Αναφερόμαστε στην έκδοση της βδομαδιακής εφημερίδας *Δρόμος της αριστεράς* και στο *Resistance Festival*: μια εφημερίδα και έναν θεσμό που έχουν μια αναγνωρισιμότητα πολύ ευρύτερη από αυτήν της ίδιας της οργάνωσης. Είναι εγχειρήματα που «μιλάνε» με ουσιαστικό τρόπο για σημαντικά πολιτικά γεγονότα, προβληματισμούς, κινήματα σε Ελλάδα και διεθνώς. Ο *Δρόμος* και το *Resistance Festival* αποτέλεσαν δύο κύριες μορφές διατύπωσης πολιτικών εκτιμήσεων και παρουσίας, βήματα διαλόγου και ανταλλαγής σημαντικών απόψεων και διερευνήσεων, αλληλογνωριμίας και κοινής πορείας με ανθρώπους αλλά και συλλογικότητες που δεν ανήκαν στην ΚΟΕ. Ιδιαίτερα ο *Δρόμος* αποτέλεσε την κύρια μορφή πολιτικής παρέμβασης και έκφρασης των απόψεων της ΚΟΕ, χωρίς να γίνεται όργανο της ΚΟΕ, χωρίς να χάνει τα πλουραλιστικά χαρακτηριστικά του.

24. Ο *Δρόμος* και το *Resistance Festival* αποτέλεσαν εγχειρήματα άσκησης μιας πολιτικής ανοικτού πεδίου, χωρίς την αυτοαναφορικότητα και τον σεχταρισμό άλλων καταστάσεων. Ήταν χώροι όπου ο υποκειμενισμός και η απομάκρυνση από την πραγματικότητα δεν έβρισκαν γόνιμο χώρο, περιορίζονταν. Αν περιοριστούμε σε αυτά τα δύο, και ιδιαίτερα στον ρόλο που έπαιξαν από το 2010 και ύστερα, θα πρέπει να τα αξιολογήσουμε σαν δύο πολύ βασικές συμβολές της ΚΟΕ. Τα δύο αυτά εγχειρήματα δεν θα υπήρχαν χωρίς την ΚΟΕ, και την ίδια στιγμή δεν επενδύονταν απλά σε μια ενίσχυση της ίδιας της ΚΟΕ, αλλά δημιουργούσαν έναν δημόσιο και κοινό χώρο (έναν «βιότοπο») για ευρύτερο δυναμικό. Το *Resistance Festival* είναι γνωστό και ευρύτερα, πέρα από τη χώρα μας

25. Κατακτήθηκε ένα πνεύμα ανοικτότητας, που σήμαινε ότι επιδιώκουμε να κινιόμαστε μαζί με άλλους και δεν αποτελεί προϋπόθεση για την συνεργασία μας η σύμπτωση σε όλα τα σημεία. Προϋπόθεση είναι ο αμοιβαίος σεβασμός, οι ανθρώπινες σχέσεις και η ειλικρίνεια, όχι ο ανταγωνισμός. Ανοικτότητα σημαίνει επίσης ευρύτητα πνεύματος, διάθεση δοκιμασίας, συνεργασίας, κεραίες ευαισθησίας και ανθρωπιάς. Η ανοικτότητα στην εποχή

μας αποτελεί όρο και προϋπόθεση πολλαπλασιαστικής δύναμης, σύναψης πολλαπλών σχέσεων, καθώς και στοιχείο πλησιάζματος φρέσκων δυνάμεων και νέων ανθρώπων. Αποτελεί απαραίτητο στοιχείο για την επαφή με τον ριζοσπαστισμό, τις ζωντανές δυνάμεις του τόπου, την καταπολέμηση των στερεοτύπων, της κυρίαρχης ιδεολογίας. Η ανοικτότητα δημιουργεί απαραίτητες προϋποθέσεις για αναζήτηση, για συνεργασίες πάνω στο έδαφος της αναζήτησης

26. Η οργάνωση έπρεπε να διατηρήσει τον πολιτικό της χαρακτήρα. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ανάγκη να κατανοηθεί και να «διαβαστεί» σωστά –σε γενικές γραμμές– η πραγματικότητα και τα νέα χαρακτηριστικά της φάσης που ανοίγονταν μετά το 2015. Η θεματολογία έπρεπε να διευρυνθεί και να περιλάβει πολλά ζητήματα. Και αυτό επιχειρήθηκε με διάφορους τρόπους. Εξασφαλίστηκε η έκδοση του *Δρόμου* σε ιδιαίτερα δύσκολες οικονομικές συνθήκες. Πραγματοποιήσαμε κάθε χρόνο μια πανελλαδική συνάντηση, δοκιμάζοντας νέους τρόπους, και πιο ανοικτές διαδικασίες, με τη συμμετοχή και των φίλων της ΚΟΕ. Τα καλοκαίρια πραγματοποιούσαμε κάμπινγκ όπου συζητούσαμε αρκετά ζητήματα. Τέλος, το *Resistance Festival* το κρατήσαμε όσο μπορούσαμε κάθε χρόνο, εκτός από τα χρόνια του 2019-2021. Μετά ήρθε ο κορωνοϊός και σταμάτησε πολλές δραστηριότητες. Μέσα σε συνθήκες κορωνοϊού εξασφάλισαμε την πολιτική συζήτηση – σχεδόν βδομαδιακή στην Π.Ε. και λίγο στις συνελεύσεις. Η πανδημία συντέλεσε στο να μην λειτουργούν οι λέσχες και η προσωπική επαφή, γεγονότα που είχαν μια επίδραση. Κάναμε μερικές πετυχημένες διαδικτυακές εκδηλώσεις. Δώσαμε πολιτικές μάχες και ανοίξαμε θεματολογίες. Δώσαμε βάρος στα γεωπολιτικά: κεντρική ήταν αυτή που αφορούσε τα εθνικά ζητήματα και τα ελληνοτουρκικά. Άλλα θέματα που διαπραγματευθήκαμε ήταν «άτομο και συλλογικότητα», «μεταμοντέρνα συνθήκη και ατομισμός», «πανδημία – κρίση – πολιτική», «4η Βιομηχανική Επανάσταση και Μεγάλη Επανεκκίνηση», «ελληνική οικονομία μέσα στα μνημόνια», «τούρκικος επεκτατισμός», «1821 και 200 χρόνια ελληνικό κράτος», «Κυπριακό», «αριστερά και παγκοσμιοποίηση», «μακεδονικό», «πολυπολικός κόσμος και πολυοργανική κρίση» κ.λπ. Παράλληλα, με τα χρονιάτικα ημερολόγια παρεμβαίναμε σε διάφορα σημαντικά θέματα (2016: «Νερό, κοινό αγαθό για όλους», 2017: «Μουσική & ιστορία», 2018: «'68: 50 χρόνια από την παγκόσμια έκρηξη», 2019: «Βαλκάνια: Τόπος και άνθρωποι», 2020: «Η φύση μας χρειάζεται», 2021: «Μεθύστε με τ' αθάνατο κρασί του Εικοσιένα!», 2022: «1922: Ιστορία που αντηχεί ακόμα», 2023: «Πυρηνική απειλή: θα επικρατήσει ο άνθρωπος;»).

27. Σε πολιτικό επίπεδο, συνδέσαμε την ύπαρξή μας και τη γραμμή μας με το ζήτημα της διεξόδου της χώρας, του ανοίγματος δρόμου μετάβασης και της οικοδόμησης ενός πολιτικού κινήματος διεξόδου. *Η έννοια του πολιτικού κινήματος ήταν και είναι δεσπόζουσα στην αντίληψή μας για την επίλυση κομβικών και βασικών ζητημάτων, και είναι ένας καθοριστικός λόγος ύπαρξής μας και σαν συλλογικότητας.* Δεν είμαστε σέχτα –θηρησκευτική ή άλλου τύπου– ούτε εντευκτήριο και χώρος συζητήσεων. Επιδιώξαμε να *υπάρχουμε ως πολιτική συλλογικότητα, ως οργάνωση που επιδιώκει να δημιουργηθεί ένα πολιτικό κίνημα, ως οργάνωση που αναζητά, συμβάλλει και παίρνει μέρος σε ενδιαφέροντα εγχειρήματα και κινήματα.* Διαφέρουμε κατά πολύ –στη συμπεριφορά μας και τις οπτικές μας– από όσους δεν αντιλαμβάνονται τη διάσταση «χώρα» και τα βλέπουν όλα ως «ταξικό πόλεμο και μίσος», ή μέσα από ένα απλουστευτικό δυαδικό ταξικιστικό σχήμα. Όπως τονίσαμε ξεκάθαρα:

«Θέλουμε να υπάρξουμε ως πολιτικός οργανισμός που θα αγαπάει τον μόχθο της αυτογνωσίας και θα οικοδομεί άλλες προδιαγραφές για την πολιτική. Θα πασχίσει να απαντήσει και σε δύο συνεπαγόμενα ερωτήματα που με επιτακτικό τρόπο θέτει η συγκυρία: Το πρώτο: Πόση Ελλάδα, και γιατί, μπορεί και πρέπει να σωθεί, ή αλλιώς ποια σημασία έχει ως στόχος η πολιτική, οικονομική και κοινωνική διέξοδος της χώρας και ποιες οι προϋποθέσεις (όχι οι φαντασιοπληξίες) για μια πραγματοποίησή της.

Το δεύτερο: Πώς μπορεί να οικοδομηθεί μια μη αριστερή Αριστερά, δηλαδή μια κίνηση που θα εξέφραζε τους πόθους και τα συμφέ-

Κάθε σημασία θα ζήσει τη γιορτή της επιστροφής της 07

ροντα του λαού, υπερβαίνοντας τις παθογένειες μιας μη ιάσιμης υπαρκτής αριστεράς, η οποία φαινομενικά μονοπωλεί τον αγώνα και την αντίσταση, αλλά στην πραγματικότητα συμβάλλει στη διαιώνιση του συστήματος. Η απάντηση στα δύο αυτά κεντρικά ζητήματα συγκροτούν το δικό μας “ναι στη ζωή και τη διέξοδο του τόπου”. Το “ναι στη ζωή, ναι στη διέξοδο της χώρας” πρέπει να χτιστεί από την αρχή, με νέα ποιοτικά υλικά, με συμπεράσματα από την προηγούμενη φάση. Αλλά και με διεύρυνση της έννοιας του πολιτικού με τρόπο τέτοιο που να αγκαλιάζει φάσματα και περιοχές που μέχρι τώρα έμεναν στο περιθώριο».

28. Γύρω από την ΚΟΕ, και ιδιαίτερα γύρω από τον Δρόμο, έχει δημιουργηθεί ένας κύκλος επαφών και συνεργασιών. Μπορούμε να τον αποκαλέσουμε «φίλοι του Δρόμου» ή «φίλοι της ΚΟΕ» με λίγο-πολύ πιο μόνιμες σχέσεις και αλληλοεκτίμηση. Οι σχέσεις αυτές και αυτοί οι δεσμοί που έχουν αναπτυχθεί είναι ιδιαίτερης σημασίας, και διατηρούνται σε μια περίοδο εξόχως δύσκολη για όλους.
29. Στην ΚΟΕ σήμερα έχει παρουσία, δραστηριοποιείται όλο και περισσότερο, μια σχετικά νέα γενιά ανθρώπων, που γνώρισαν σχετικά πρόσφατα την ΚΟΕ (από τα μισά της 20ετίας) και μετέχουν συνειδητά στη διαδικασία της μετάβασης που περιγράφουμε. Από άποψη προοπτικής και συνέχειας, είναι ένα ιδιαίτερα θετικό στοιχείο.
30. Παρ' όλα τα ταρακουνήματα και τις δυσκολίες, σήμερα είναι συσπειρωμένο γύρω από την ΚΟΕ ένα δυναμικό με ορισμένα στοιχεία που μπορούν να αξιοποιηθούν παραπέρα: Διαθέτουν ένα εύρος από ταξική προέλευση, γεγονός που δείχνει ότι αρκετά στοιχεία της πολιτικής και των αναζητήσεων αφορούν κόσμο από πολύ φτωχά στρώματα, διαφορετικής εκπαιδευτικής στάθμης. Η ΚΟΕ δεν είναι μια φοιτητική οργάνωση ή μια οργάνωση που υπάρχει σε μία πόλη και μόνο. Έχει πανελλαδική υπόσταση και παρουσία σε πολλές πόλεις και σε διαφορετικές περιοχές της χώρας.

Η περίοδος 2021-2023

31. Με την είσοδο στην πανδημία και την παγκοσμίων διαστάσεων εργαλειοποίηση από τις ελίτ πολιτικών που εγκαθιστούσαν με μονιμότερο τρόπο αυτό που αποκαλέστηκε «κατάσταση έκτακτης ανάγκης», και με τις πρώτες αμφισβητήσεις και αντιδράσεις ιδιαίτερα στα θέματα των περιορισμών και της κατάργησης του δημόσιου χώρου, έγινε εμφανές πως ανοίγει ένας άλλος κύκλος, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Επί της ουσίας πρόβαλε περισσότερο από ποτέ, μέσα στην τεράστια σύγχυση και αποπροσανατολισμό, ένα «διπλό καθήκον»: της αντίστασης και της νέας συνείδησης. Από το 2021 η ΚΟΕ προβάλλει αυτήν την ανάγκη και προσπαθεί, μέσα στο καθεστώς της πανδημίας, να θέσει το ζήτημα αυτό, επιδιώκοντας παράλληλα μια πιο εξωστρεφή δραστηριότητα. Δίγους μήνες μετά, στις αρχές του 2022, η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και ο πόλεμος που εξακολούθησε μέχρι σήμερα μεγάλωσαν ακόμα περισσότερο τους κινδύνους για όλη την ανθρωπότητα, και έκαναν πιο φανερό ότι ανοίγει μια νέα ιστορική φάση, ενώ ταυτόχρονα δυνάμωσαν τη σύγχυση και τον αποπροσανατολισμό. Η πορεία προς τον πολυπολικό κόσμο γίνονταν με πολύ δυσμενείς όρους για τους λαούς, τις μικρές και ενδιάμεσες χώρες, τα καταπιεζόμενα έθνη, τους εργαζόμενους, τα λαϊκά στρώματα. Που πλέον δεν έχουν να αντιμετωπίσουν μια βάρβαρη λιτότητα και ορισμένες νεοφιλελεύθερες πολιτικές, αλλά διαρκείς καταστάσεις «έκτακτης ανάγκης», ανταγωνισμούς και πολέμους που αλλάζουν όλα όσα είχαν θεωρηθεί «κανονικότητα» τις τελευταίες δεκαετίες του 20ού και τις δύο πρώτες του 21ου αιώνα. Σε αυτές τις νέες συνθήκες η ΚΟΕ δείχνει πάλι ορισμένα ανακλαστικά, παίρνει ορισμένες πρωτοβουλίες, τοποθετείται με σαφήνεια απέναντι στην πανδημία, στον πόλεμο, στον πολυπολικό κόσμο, στη ΝΑΤΟφροσύνη, στην τουρκική απειλή, ορίζει μια πολιτική στάση. Αποφασίζει να ξαναδώσει έμφαση στην εκδοτική δουλειά. Πραγματοποιεί εκδηλώσεις, ημερίδες, και επανεκκινεί το Resistance Festival, που είχε διακόψει τη διεξαγωγή του λόγω της πανδημίας.

Φωτογραφία από το 1ο συνέδριο της ΚΟΕ

Επίλογος απολογισμού

32. Σε όσα προηγήθηκαν έγινε προσπάθεια να αξιολογήσουμε την ΚΟΕ, να την δούμε ως υποκειμενοποιητική διαδικασία ορισμένου τύπου και να αναστοχαστούμε πάνω στην ιδιαίτερη πραγματική πορεία της και υπόστασή της. Τι κόμισε, τι υποστήριξε, σε τι συνέβαλε, ποιες κύριες αντιφάσεις τη διαπέρασαν, με τι αναμετρήθηκε. Αν και πόσο μεταποπίστηκε, αν και πόσο αναδιαμορφώθηκε. Το γιατί και πώς έχει μια αντοχή, το γιατί και αν έχει κάτι ιδιαίτερο. Αν μπορεί και ως ποιο σημείο να δικαιολογήσει την ίδια την ύπαρξή της. Αν αυτή η ύπαρξη λείει κάτι και πώς – με ποιο τρόπο – σε άλλους, που δεν μετέχουν στην προσπάθειά της. Αν προχώρησε σε διαβήματα και τι ποιότητας ήσαν αυτά τα διαβήματα. Σε τι εγχειρήματα, κινήματα, ιστορικές κινήσεις πήρε μέρος, τι κλίμακες γνώρισε ως συλλογικότητα.
33. Έχουμε μια πείρα που ακριβοπληρώθηκε και είναι πολύτιμη. Συνολικά, πρόκειται για θετική πείρα και για ιδεολογικό-πολιτικό εξοπλισμό απαραίτητο για κάθε προχώρημα. Η «ύπαρξη» ενός οργανισμού που στέκει αμετάβλητος μπροστά σε όσα συμβαίνουν, χωρίς να παίζει κανένα ρόλο, χωρίς να δοκιμάζει τίποτα, παραμένοντας καθηλωμένος, νομίζοντας κιόλας ότι διαρκώς επιβεβαιώνεται, δεν επιδέχεται σοβαρή κριτική. Ας αφεθεί, χωρίς να ενοχλείται, να ζει το μύθο του. Από την πλευρά μας, μάθαμε – και θέλουμε να έχουμε αυτό το χαρακτηριστικό – να δοκιμάζουμε, να μαθαίνουμε, και όταν χρειάζεται να κάνουμε την αυτοκριτική μας. Δηλαδή να έχουμε μια ενσυναίσθηση και αυτογνωσία. Τώρα, αφού είναι αναγκαίο, με πλήρη νηφαλιότητα επιλέγουμε – όσο αντέχουμε και μπορούμε – έναν διαφορετικό τρόπο ύπαρξης από αυτόν που είχαμε μάθει έως τώρα. Η πραγματοποίηση μιας τέτοιας τομής δεν είναι εύκολη ούτε ανώδυνη. Η αναζήτηση, η συμβολή και η συμμετοχή σε εγχειρήματα και κινήματα γίνονται πάντα με πολιτικές επιλογές, με τομές και δοκιμασίες, με συναίσθηση της αβεβαιότητας και χωρίς να λυγίζει κανείς ή να παγώνει η σκέψη και η αντίσταση μπροστά σε αρνητικούς συσχετισμούς.
34. Ανεξάρτητα από τι είχαμε στο νου μας και τι στοχεύαμε με την ίδρυση της ΚΟΕ, το βέβαιο είναι πως η μετάβαση από Α/συνεχία σε ΚΟΕ και όλη η πορεία εμπλοκής μας σε ό,τι έγινε και γίνεται, όπως περιγράφηκε σε γενικές γραμμές, ήταν μια πορεία ωρίμανσης ενός πολιτικού οργανισμού, της πράξης μας, των ανθρώπων που συσπειρώθηκαν, των θεωρητικών και πολιτικών ερωτημάτων. Επειδή είναι άλλο το επίπεδο και η συνείδηση της ΚΟΕ και των μελών της από αυτό της συνείδησης και της ωριμότητας ή δοκιμασίας που είχε το μέλος της Α/συνεχία π.χ. το 1995. Αυτή η κατακτημένη, με κόπο και κόστος, ωρίμανση μπορεί, με τους συσπειρωμένους ανθρώπους, τα ερωτήματα και τις πρακτικές να δώσει μια νέα γενιά, μια νέα φάση ύπαρξης, κι όχι να μπει σε μια τροχιά γήρανσης και μαρασμού της συλλογικότητας. Εδώ, σε αυτό το σημείο βρισκόμαστε!

08 ΚΟΕ 4ο συνέδριο

ΜΕΡΟΣ Β΄

Η νέα ιστορική φάση

Η μετάβαση του κεφαλαίου, το διπλό καθήκον «αντίσταση και νέα συνείδηση», η θέση της ΚΟΕ μέσα σε αυτά. Τούτων δοθέντων, τι και πώς;

«Περισσότερο από οτιδήποτε άλλο, το κατανοείν συνιστά γίνεσθαι και παράγει ιστορία»

Hans Georg Gadamer

«Σ' αυτόν τον κόσμο, το μεγαλύτερο μέρος των ανθρώπων ζουν μέσα στον πόνο. Κυριαρχούνται από λίγα άτομα και καταπιέζονται από διάφορα πολιτικά και οικονομικά συστήματα.»

Μάο Τσετούνγκ

«Σε κάθε στιγμή κατά την εξέλιξη του διαλόγου υπάρχουν απέραντες, απεριόριστες μάζες λησμονημένων σημασιών, όμως σε κάποια συγκεκριμένη στιγμή στην πορεία του διαλόγου που εξελίσσεται, ανακαλούνται και ξαναγεννιούνται με ανανεωμένη μορφή (σε νέα συμφραζόμενα). Τίποτα δεν είναι απόλυτα νεκρό: κάθε σημασία θα γιορτάσει τη γιορτή της επιστροφής της.»

Μιχαήλ Μπαχτίν

Κεντρικές ιδέες

- Η κατανόηση της εποχής μας
- Η νέα ιστορική φάση και τα καθήκοντα που αναδεικνύει
- Οι αναγκαίες υπερβάσεις: πολιτική και οργάνωση σήμερα
- Η μετατόπιση από τα του παρελθόντος στα επί της προοπτικής, ιδιαίτερα στις ανάγκες που έχει και στις προϋποθέσεις που απαιτεί μια προοπτική διεξόδου και σωτηρίας του λαού και της χώρας. Από ιστορική άποψη, η εποχή μας είναι εποχή μετάβασης από ένα κοινωνικό πολιτικό σύστημα, του καπιταλισμού, σε ένα άλλο (όπως κι αν το ονομάσουμε). Αυτή η δυνατότητα, ως ανάγκη και ως ενδεχόμενη προοπτική, έχει ανοίξει έναν αντιφατικό δρόμο που καλύπτει τη σύγχρονη ιστορία περίπου 150 χρόνων. Παράλληλα όμως είναι και εποχή ιδρυτική, στην οποία επωάζεται μια νέα συνείδηση και κυφορούνται οι προϋποθέσεις και τα στοιχεία ενός νέου κινήματος κοινωνικής χειραφέτησης, μετά τις αποτυχίες των πρώτων προσπαθειών. Το κεφάλαιο, και οι τάξεις και τα στρώματα που το στηρίζουν, θέλουν να συντρίψουν κάθε τέτοια απόπειρα ή προοπτική, και δηλώνουν με κάθε τρόπο ότι ο καπιταλισμός θα είναι αιώνιος, ή έχουν υποβάλει την πεποίθηση ότι είναι «πιο πιθανό το τέλος του κόσμου παρά το τέλος του καπιταλισμού». Εξετάζοντας όμως πιο συγκεκριμένα το ζήτημα των σημερινών δεδομένων και σημερινών παγκόσμιων συσχετισμών, ή το τι παίζεται σε παγκόσμια κλίμακα, οφείλουμε να σημειώσουμε: Εδώ και 50 περίπου χρόνια έχουμε μπει σε μια μεγάλη χρονικά φάση, έναν ιστορικό κύκλο, αντεπαναστατικής φύσης, όπου κυριαρχούν οι απόπειρες αναδιάρθρωσης και μεταμορφώσεων του κεφαλαίου και το ξήλωμα όλων των κατακτήσεων που είχαν καταφέρει το προλεταριάτο, οι λαοί, το εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα τον προηγούμενο αιώνα. Η «απάντηση» του κεφαλαίου, ιδιαίτερα μετά την ανολοκλήρωτη θύελλα κινήσεων και αγώνων που ξέσπασε σε ολόκληρο τον κόσμο, σε Δύση και Ανατολή, τη δεκαετία του 1960-70, επέφερε μεγάλες και ουσιαστικές αλλαγές στην οικονομία, την πολιτική, την κοινωνία, τον γεωπολιτικό συσχετισμό. Η πτώση του «υπαρκτού σοσιαλισμού» τα χρόνια 1989-1991 ήταν μια από τις πιο οφθαλμοφανείς, τεράστιας σημασίας αλλαγές. Σχετικά απελευθερωμένος από έναν

βασικό ανταγωνιστή, και έχοντας ενοποιήσει την παγκόσμια αγορά, ο καπιταλισμός δημιούργησε όρους ώστε να απαλλαγεί και από άλλα «βαρίδια», όπως ήταν η σοσιαλδημοκρατία και τα κοινωνικά συμβόλαια στις αναπτυγμένες χώρες, και ώστε να ξανααποικιοποιήσει τις περιοχές που είχε αποσπάσει το εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα, κυρίως μέσα από τη «Νέα Τάξη Πραγμάτων» (που έγινε μέσω πολέμων) και την «παγκοσμιοποίηση» (ως κορυφαία εκδήλωση της καπιταλιστικής Αγοράς).

Παρ' όλη την απουσία συγκροτημένου επαναστατικού κινήματος-υποκειμένου, ο καπιταλισμός δεν μπόρεσε να απαλλαγεί από τις εγγενείς αντιφάσεις του. Ολοένα η κρίση του αποκτούσε πιο δομικά και παγκόσμια χαρακτηριστικά, αναγκάζοντάς τον να επιδιώκει μια δική του μετάβαση προς τον ψηφιακό καπιταλισμό, προς την κοινωνία του απόλυτου ελέγχου, με τη διαχείριση και εκμετάλλευση ανθρώπινων πληθυσμών σε πρωτόγνωρη κλίμακα. Στην πορεία αυτή έρχονται στην επιφάνεια ισχυρότατες αντιθέσεις και συγκρούσεις ανάμεσα σε τμήματα και συγκροτημένα κέντρα ισχύος, και δυναμώνουν οι τάσεις συγκεντροποίησης και πολέμου σε κλίμακες μεγάλες και με κίνδυνο της ίδιας της υπόστασης του ανθρώπου. Μέσα σε αυτή τη μακροπερίοδο δεν μπορούσε να σβήσει εντελώς ο κοινωνικός ανταγωνισμός και η πάλη των τάξεων, η εμφάνιση κινήσεων, εξεγέρσεων, αγώνων. Μάλιστα προς τα τέλη της δεκαετίας του 1990 άνοιξε ένας ανοδικός κύκλος αγώνων που έθεσε σε αμφισβήτηση την πολιτική του νεοφιλελευθερισμού και της παγκοσμιοποίησης, και ταρακούνησε την κυριαρχία των δυνάμεων που βγήκαν νικήτριες το 1989-91, δηλαδή τις ΗΠΑ και την ευρωπαϊκή. Ιδιαίτερα στη Λατινική Αμερική, στον Αραβικό Κόσμο και στον Ευρωπαϊκό Νότο είχαμε μεγάλα μαζικά πολιτικά κινήματα, εγχειρήματα, ανατροπές, εξεγέρσεις. Το κύμα αυτό κράτησε μέχρι το 2015, χωρίς να έχει καταφέρει ο καπιταλισμός να δημιουργήσει ένα ρεύμα ή μια ευρύτερη συναίνεση γύρω από τις πολιτικές του. Η «χωρικότητα» της σκέψης μας οφείλει να διακρίνει τις έννοιες «εποχή μετάβασης από τον καπιταλισμό σε μια άλλη κοινωνική οργάνωση», τον ιδιαίτερο «ιστορικό κύκλο» επαναστάσεων ή αντεπαναστάσεων (που συμβαίνουν μέσα στα πλαίσια μιας εποχής μετάβασης), τις ιδιαίτερες φάσεις ανάπτυξης ή υποχώρησης μικρότερων κύκλων αγώνων και αναστατώσεων.

Έχοντας αυτά υπόψη μας, ισχυριζόμαστε ότι έχει ήδη ανοίξει μια νέα ιστορική φάση με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

Η είσοδος σε μια νέα ιστορική φάση και ποια τα βασικά της χαρακτηριστικά

1. Ένας ανοδικός κύκλος αγώνων παγκοσμίως από το 1994 έως το 2015 έκλεισε. Κύκλος αγώνων που στράφηκαν ενάντια στον νεοφιλελευθερισμό, την παγκοσμιοποίηση, την κρίση και τις αναδιάρθρωσεις, τη χρεοκοπία χωρών, τους πολέμους των ΗΠΑ ενάντια στην «τρομοκρατία» και την επιβολή της «Νέας Τάξης Πραγμάτων» κ.λπ. Παρ' όλα τα τραντάγματα, τις ρήξεις και τα προβλήματα που προκάλεσαν τα κινήματα στον κόσμο, το κύμα αυτό υποχώρησε. Η συστηματική και διαρκής προσπάθεια κάμψης των αγώνων στη Λατινική Αμερική, η εκτροπή της Αραβικής Άνοιξης, η σχετικά πετυχημένη ανάσχεση της «ανταρσίας» του Ευρωπαϊκού Νότου (ενσωμάτωση και εκμηδένιση Podemos στην Ισπανία, Κινήματος 5 Αστέρων στην Ιταλία και ΣΥΡΙΖΑ στην Ελλάδα), η αντιμετώπιση στη συνέχεια του λεγόμενου «εθνολαϊκισμού» και

Κάθε σημασία θα ζήσει τη γιορτή της επιστροφής της 09

η πλήρης προσχώρηση και απορρόφηση της Αριστεράς και ριζοσπαστικών κινημάτων στο στρατόπεδο της παγκοσμιοποίησης, μέσω του δικαιωτισμού, είναι τα βασικά σημάδια που επέφερε η υποχώρηση του ανοδικού κύκλου που έκλεισε περίπου το 2015.

2. Το διάστημα που ακολούθησε, δηλαδή από το 2015 μέχρι τις αρχές του 2022, μοιάζει με έναν διάδρομο, ένα τούνελ που τροφοδότησε εξελίξεις των οποίων κύρια χαρακτηριστικά είναι:

- Η όξυνση όλων των φαινομένων της πολυοργανικής κρίσης του κεφαλαίου,
- η εμφάνιση της γεωπολιτικής και των ανοικτών αντιπαραθέσεων ανάμεσα σε βασικές δυνάμεις,
- η εμφάνιση φαινομένων «ενδόρρηξης» μέσα στα ίδια τα καπιταλιστικά κέντρα (Τραμπ, Βrexit κ.λπ.),
- η όξυνση του ανταγωνισμού ανάμεσα σε ηγεμονικές μέχρι σήμερα δυνάμεις και τα νέα κέντρα ισχύος που διαμορφώθηκαν και συγκροτήθηκαν τις δύο τελευταίες δεκαετίες.

Η πανδημία και η διαχείρισή της τα χρόνια 2021-2022 και ο πόλεμος στην Ουκρανία από τον Φεβρουάριο του 2022 σηματοδοτούν την είσοδο σε μια νέα ιστορική φάση με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά:

- Την αμφισβήτηση της ηγεμονίας της Δύσης και ιδιαίτερα των ΗΠΑ,
- την όξυνση της πολυοργανικής κρίσης και των διαδικασιών συγκεντροποίησης σε πρωτόγνωρες κλίμακες στην ιστορία του καπιταλισμού,
- την ένταση των γεωπολιτικών συγκρούσεων,
- την είσοδο σε μια περίοδο πολέμων όχι τοπικών αλλά ευρύτερων, με παγκόσμιες ανακατατάξεις και στρατοπεδεύσεις,
- την επιβολή της «πολεμικής οικονομίας» σε βάρος των πληθυσμών και τη χρονική επέκταση (σχεδόν μόνιμο χαρακτήρα) των καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

Η νέα ιστορική φάση στην οποία εισερχόμαστε έχει έντονα συγκρουσιακά χαρακτηριστικά, είναι περίοδος κατατμήσεων και περιχαράκωσης, με έντονα χαοτικά χαρακτηριστικά και πλήρη αβεβαιότητα για το μέλλον.

3. Δεν μπορούμε να δούμε και να κατανοήσουμε τη νέα ιστορική φάση και την ιδιαιτερότητά της αν δεν την εντάξουμε στο ευρύτερο πανόραμα της εποχής μας, που χαρακτηρίζεται από ένα αρκετά δομικό στοιχείο: τη μετάβαση του κεφαλαίου (μέσα από τις διαρκείς αναδιαρθρώσεις και μεταμορφώσεις του) και την υποστολή του ανταγωνιστικού κινήματος. Ο ενεργός πρωταγωνιστής της εποχής δεν είναι πλέον ένα επαναστατικό υποκείμενο, αλλά το ίδιο το κεφάλαιο (με τους ειδικούς στόχους, τα επιτελεία του, τις πολιτικές και τα «εργαλεία» του). Γι' αυτό λέμε πως είναι μια περίοδος αντεπαναστατική. Αυτός ο συσχετισμός σε παγκόσμιο επίπεδο παίζει ένα καθοριστικό ρόλο και υπερπροσδιορίζει την ιστορική κίνηση στην παρούσα φάση. Μπροστά στα μάτια μας ξετυλίγεται η μετάβαση του κεφαλαίου και η υποστολή και απουσία του ανταγωνιστικού κινήματος. Αυτό είναι το ειδικά ιδιαίτερο της νέας ιστορικής φάσης στην οποία εισερχόμαστε.

4. Σήμερα ο κόσμος δεν είναι απλά και ούτε ενιαία καπιταλιστικός. Είναι καπιταλιστικός μέσα σε μια πολυοργανική κρίση με πολλαπλές εκδηλώσεις και παγκόσμιες διαστάσεις. Είναι ένας καπιταλιστικός κόσμος στον οποίο αναπτύχθηκαν και ενισχύθηκαν κι άλλα κέντρα πέρα από τη Δυτική μητρόπολη, κέντρα τα οποία αμφισβητούν την ηγεμονία της Δύσης. Παράλληλα είναι ένας κόσμος καπιταλιστικός, όπου η Δύση προσπαθεί με κάθε τρόπο να αποτρέψει τα ανταγωνιστικά κέντρα να μειώσουν την ισχύ της. Επομένως όταν λέμε καπιταλισμός (ή κεφάλαιο) δεν τον εντοπίζουμε ή περιορίζουμε στον Δυτικό κόσμο. Αυτό το τονίζουμε γιατί πολύ κάνουν τη λαθοχειρία να νομίζουν ότι Ρωσία και Κίνα βρίσκονται σε έναν μη καπιταλιστικό κόσμο. Την ίδια στιγμή ο καπιταλιστικός κόσμος –σε όλα τα κέντρα του– κινείται στις ράγες του ψηφιακού καπιταλισμού και των νέων κοινωνικών νορμών που αυτός υπαγορεύει μέσω της ανώτερης μορφής υπαγωγής της τεχνοεπιστήμης στο κεφάλαιο. Ο καπιταλιστικός κόσμος του σήμερα μορφοποιείται από τα νέα εργαλεία του ψηφιακού καπιταλισμού και των δυνατοτήτων που αυτά προσφέρουν τόσο στην παραγωγική διαδικασία όσο και στον έλεγχο κοινωνικών και μεγάλων πληθυσμών. Με πολλαπλούς τρόπους το κεφάλαιο προωθεί τη μετάβασή του στον ψηφιακό καπιταλισμό, την αποστειρωμένη και λοβοτομημένη α-κοινωνία. Και σε αυτό το

πλαίσιο πραγματώνεται μια διαδικασία συγκεντροποίησης και καταστροφής μικρών και ενδιάμεσων μορφών κεφαλαίου και μια αχανής και χαοτική διαδικασία προλεταριοποίησης, γκετοποίησης πλανητικών διαστάσεων, και ισχυρών στρατοπεδεύσεων για την κυριαρχία και ηγεμονία στις μεγάλες αλυσίδες αξιοποίησης και εκμετάλλευσης, στις αλυσίδες πρώτων υλών και ενέργειας, στην κυβερνοασφάλεια και την τεχνητή νοημοσύνη, στο διάστημα, στον πόλεμο επί της γνώσης. Το κύριο χαρακτηριστικό της νέας ιστορικής φάσης είναι ο ιδιαίτερα συγκρουσιακός χαρακτήρας ανάμεσα στα βασικά κοσμοκρατορικά κέντρα (ΗΠΑ – Κίνα – Ρωσία) με εργαλεία τις νέες δυνατότητες στον επιστημονικό-τεχνικό-ψηφιακό τομέα. Πρόκειται για ένα συγκρουσιακό και ανταγωνιστικό πλαίσιο που ήδη έχει εντείνει την τάση προς τον πόλεμο και τις σκληρές στρατοπεδεύσεις.

5. Κύρια μορφή περάσματος και προώθησης της μετάβασης του κεφαλαίου, συνεπώς και της νέας ιστορικής φάσης, αποτελούν οι δυνατότητες του κεφαλαίου να εργαλειοποιεί την ίδια την πολυοργανική κρίση και τις εκδηλώσεις της, να τις «φυσικοποιεί» και, αφού τις υπερπροβάλλει ως μέγιστες απειλές, να ακολουθούν οι «θεραπείες» που προτείνει και οι οποίες έχουν ένα όνομα: «κατάσταση έκτακτης ανάγκης», σχετικά μόνιμης, πολλαπλών εκδηλώσεων και αφορμών (κυρίως υγειονομικών, κλιματικών, πολεμικών), που όμως συνιστά πλέον ένα δομικό στοιχείο της πραγματικότητας, και αποτελεί πλέον τη βασική «κανονικότητα». Η πανδημία, η ενεργειακή κρίση, η «κλιματική αλλαγή», ο πόλεμος κ.λπ. δικαιολογούν την επιβολή της «κατάστασης έκτακτης ανάγκης» και όσα τη συνοδεύουν (βασικά, την κατάργηση του δημόσιου χώρου και την επιβολή του βιοπολιτικού ελέγχου σε εκτεταμένη, πρωτόκουστη έκταση).
6. Σε προηγούμενες φάσεις της ιστορίας του καπιταλισμού, ιδιαίτερα με τα χαρακτηριστικά που πήρε μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, μέχρι και τις αρχές του 21ου αιώνα, το κύριο πρόβλημα ήταν η διαχείριση της εργατικής δύναμης –είτε με την απόρριψη της περίσσειας από την παραγωγική διαδικασία, είτε με τον κατακερματισμό και το άδειασμα του μεγάλου εργοστασίου από μια ομοιόμορφη και συγκεντρωμένη εργατική δύναμη–, η εισαγωγή της ρομποτικής και πληροφορικής στην παραγωγή και στους χώρους εργασίας, ο νομαδισμός επιχειρήσεων και κεφαλαίου σε περιοχές που το εργατικό κόστος θα ήταν χαμηλότερο και χωρίς δικαιώματα. Σήμερα αυτό δεν είναι αρκετό και δεν φτάνει. Έχουμε περάσει σε ένα άλλο στάδιο, όπου για το κεφάλαιο, ο έλεγχος και η διαχείριση ολόκληρων πληθυσμών, τεράστιων πληθυσμών σε πλανητική κλίμακα, είναι κεντρικό ζήτημα. Από εδώ προκύπτει το ζήτημα της επιβολής ολοκληρωτικού ελέγχου (βιοπολιτικός έλεγχος) και επίσης νέες τάσεις μαλθουσιανισμού, δηλαδή σκέ-

10 ΚΟΕ 4ο συνέδριο

ψεις και πολιτικές για τη μείωση του παγκόσμιου πληθυσμού.

7. Η «γλώσσα» της μετάβασης του κεφαλαίου είναι ιδιαιτέρως τεχνοκρατική και καλύπτει τις προθέσεις και τους σχεδιασμούς. Η επιστήμη και η τεχνολογία θα κάνουν μεγάλα «δώρα στην ανθρωπότητα» και θα εξαλείψουν όλες τις απειλές (ίσως και μερικά δισεκατομμύρια ανθρώπους...). Η «μεγάλη επανεκκίνηση», η «πράσινη μετάβαση», «το εμβόλιο» και η εργαλειοποίηση της πανδημίας, ο ψηφιακός κόσμος του διαδικτύου και του ελέγχου, ο απόλυτος «αυτοπροσδιορισμός» του ατόμου σε θέματα «ταυτότητας» μέσα στον ψηφιακό κόσμο και τις επιστημονικές δυνατότητες / βιομηχανίες, η «πολυμέρεια» όπως και ο «πολυπολικός κόσμος», κ.ο.κ., αποτελούν τμήματα της «γλώσσας» αυτής.

8. Οι «πειρασμοί του κεφαλαίου». Με βάση όσα συμβαίνουν προκύπτει ένα ερώτημα: Τι σχέδια έχουν, ως «στρατηγική» ως πούμε οι βασικοί εκπρόσωποι του κεφαλαίου, οι ελίτ που διευθύνουν, σχεδιάζουν; Αντιλαμβάνονται ή όχι την ιδιαιτερότητα της κατάστασης και την ίδια την πορεία-διαδικασία της «μετάβασης του κεφαλαίου»; Έχουν κάποια επίγνωση, τη διευθύνουν πραγματικά; Αυτό που μπορούμε να ισχυριστούμε είναι ότι οι ελίτ των ελίτ έχουν επίγνωση των δυσκολιών, των τριγμών, της κρισιμότητας, αλλά και της ανάγκης της μετάβασης και του ελέγχου επί της «διαδικασίας» και της πραγμάτωσης του καπιταλισμού. Έχουν πλήρη επίγνωση, δε, ότι ο καπιταλισμός δεν είναι σκέτη αγορά, δεν είναι μόνο οικονομία, αλλά είναι και ένα πολιτικό σύστημα, μια κοινωνική και πολιτική οργάνωση, με αφηγήσεις, ιστορία, διαπάλη, ανταγωνισμούς, ηγεμονία, χειριστικούς μηχανισμούς ιδεολογικούς και καταστολής κ.ο.κ.

Επικεντρώνουν την ιδιαίτερη προσοχή τους στις παρουσιαζόμενες ρηγματώσεις: κοινωνικές (με συνακόλουθους κινδύνους αναταραχών), οικολογικές (με κίνδυνο αποσταθεροποίησης περιβαλλοντικών ισορροπιών), χρηματοοικονομικές (για να αποφύγουν μια κατάρρευση προσδοκιών ανάπτυξης, και έτσι των προϋποθέσεων αναπαραγωγής του συστήματος), δημογραφικές (για να αντιμετωπιστεί το οικονομικά «άχρηστο και επιβλαβές πλεόνασμα» του πληθυσμού).

Στην παρούσα φάση μετάβασης του κεφαλαίου, εκδηλώνονται 5 κύριοι πειρασμοί-τάσεις:

- Να κερδηθεί χρόνος με το άνοιγμα νέων αγορών με βάση την τεχνολογική καινοτομία
- Να υιοθετηθεί ο πόλεμος ως διαδικασία «παγκόσμιας εξυγίανσης», οικονομικά με την καταστροφή παραγωγικών δυνάμεων, γεωπολιτικά να εδραιωθούν και να επεκταθούν οι ζωτικοί χώροι κάθε κέντρου
- Να διευρυνθεί και γίνει πιο αποτελεσματικός ο έλεγχος και η πειθάρχηση της κοινωνίας
- Να υιοθετηθούν πολιτικές για τη μείωση του πληθυσμού
- Να πάρει ολοένα πιο έντονα νεοφεουδαρχικά χαρακτηριστικά, ή και να στηθεί μια εκδοχή Νεοναζισμού 2.ο

Πρόκειται για υπαρκτές τάσεις, για έντονους «πειρασμούς» και δοκιμασίες. Δεν επικεντρώνονται σε έναν από τους 5 που αναφέραμε, αλλά δημιουργούνται και υβριδικές μορφές συνδυασμών μερικών από αυτούς, ανάλογα με την περιοχή, τον «παίκτη» που τις προωθεί, τις ειδικές συνθήκες κάθε γεωπολιτικού κέντρου.

9. Πολιτικο-κοινωνικά η μετάβαση του κεφαλαίου σημαίνει μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

- Ζώντας σε ένα μεταίχμιο ανάμεσα σε δύο ιστορικές φάσεις (κυριαρχίας της Δυτικής παγκοσμιοποίησης και περάσματος στην έμπρακτη αμφισβήτησή της από άλλα καπιταλιστικά κέντρα) η αβεβαιότητα είναι κεντρικό στοιχείο. Ζούμε μια περίοδο στρατηγικής αβεβαιότητας.
- Ζούμε το τέλος της κυριαρχίας των ΗΠΑ σε ολόκληρο τον κόσμο και έχουμε μια αναδιάταξη αυτοκρατοριών ή ψευδο-αυτοκρατοριών σε μια αντιπαράθεση για ζωτικούς χώρους, αγορές, πόρους. Μέσα από αυτήν τη διαπάλη έχουμε μια αλλαγή των συσχετισμών. Βρισκόμαστε σε μια περίοδο αλληλομαχόμενων αυτοκρατοριών.
- Ζούμε μια εποχή με ανασταλμένο χρόνο. Ο κοινωνικός χρόνος έχει τροποποιηθεί κι αποκτά χαοτικά χαρακτηριστικά, μοιάζει με ένα παρόν που μας προκαλεί ασφυξία, σαν διαρκές (αιώνιο και αναλλοίωτο) παρόν. Αυτή η διάσταση βιώνεται με μεγάλο

άγχος και βαραίνει μέσα στον κοινό άνθρωπο όπου γης.

- Ταυτόχρονα, βρισκόμαστε στον προθάλαμο μιας νέας διαθεσιμότητας, επωάζονται νέες καταστάσεις και νέα στοιχεία συνείδησης.
- Πλανητικά δημιουργείται ένα νέο μπλοκ αυταρχικής δεξιάς, ή «ακραίου κέντρου», και το σύστημα αποκτά χαρακτηριστικά μεταδημοκρατίας στη Δύση, και ανοιχτά αυταρχικών καθεστώτων στον υπόλοιπο κόσμο.
- Σε αυτές τις συνθήκες συμβαίνει και ένα παράδοξο: όλα (οι διακυμάνσεις της κοινωνικής συμπεριφοράς, των πολιτικών φαινομένων, των περιόδων και φάσεων, των επιχειρήσεων και σχεδιασμών των κυρίαρχων κύκλων) είναι πιο σύντομα, πιο μικρά σε διάρκεια, πιο ασταθή.
- Οι κυρίαρχες τάξεις σε όλο τον κόσμο έχουν καταργήσει την ελπίδα ενός καλύτερου μέλλοντος, τη βασική δύναμη συσπείρωσης και κινητοποίησης των λαϊκών στρωμάτων. Οι λαϊκές μάζες δεν έχουν έναν ορίζοντα προσδοκιών και αλλαγών μπροστά τους. Κι αυτό είναι το πιο σημαντικό για μια παρέμβαση ενός νέου κινήματος που είναι αναγκαίο.

Μέσα σε αυτό το πολύπλοκο περιβάλλον οι κυρίαρχοι του σύγχρονου κόσμου επιχειρούν **μια εργαλειοποίηση της κρίσης, και την καθιστούν όπλο στα χέρια τους, μέθοδο διακυβέρνησης και επιβολής των σχεδιασμών τους**. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον διεξάγεται και ο ανελέητος ανταγωνισμός τους, και προεκτείνεται μια διαδικασία (που τη συγκαλύπτουν επιδέξια) συγκεντροποίησης κεφαλαίου στα διάφορα μπλοκ που σχηματίζονται. Η μετάβαση του κεφαλαίου διαμορφώνει και πραγματοποιείται σε αυτό το πλαίσιο.

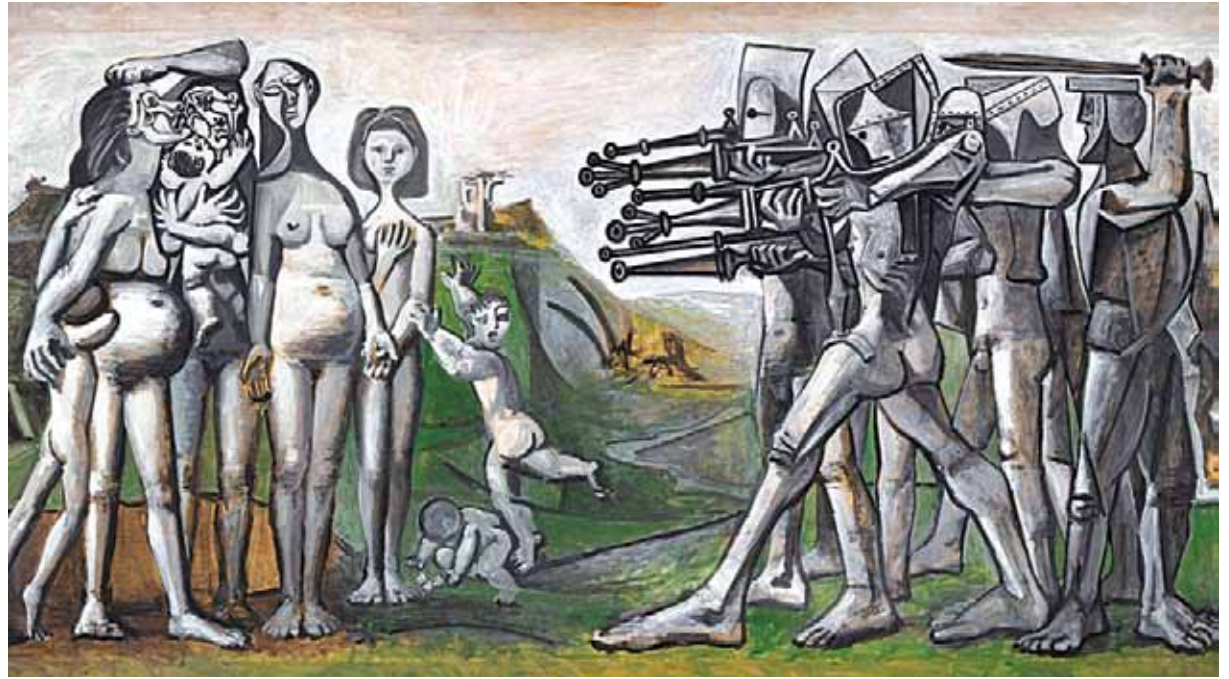
Η Ελλάδα μέσα στη νέα ιστορική φάση

10. Η πραγματικότητα που πρέπει να αναγνωρίσουμε και να κατανοήσουμε είναι «η χώρα μας στις 3 δεκαετίες του 21ου αιώνα», οι αλλαγές, οι ποιότητες, οι αντιστάσεις και οι προοπτικές που προδιαγράφονται. Επειδή υπάρχουν ειδικά στοιχεία στην περίπτωση της Ελλάδας, που δεν επιτρέπεται να μην εντοπίσουμε.

- Η χώρα μας γνώρισε μια πραγματική χρεοκοπία μετά από μια επιφανειακή δανειακή επέκταση των πρώτων χρόνων του 2000 (Ολυμπιάδα, Βαλκανική εξόρμηση, είσοδος στο ευρώ κ.λπ.) με σοβαρότατες συνέπειες στην οικονομία, στον κοινωνικό ιστό, στην πολιτική πραγματικότητα.
- Με την είσοδο στη μνημονιακή εποχή γνώρισε μια νέα καθεστωτική φάση, που οδήγησε στη μετατροπή της χώρας (και συνεχίζει να κινείται στην τροχιά) της μετανεωτερικής-οργανικής αποικία του ευρωατλαντισμού. Άμεσο αποτέλεσμα ήταν το γκριζάρισμα ολόκληρης της χώρας, και η ανοικτή και έμπρακτη αμφισβήτηση της κυριαρχίας της από τα τριτοκάνα όργανα επιτροπείας.
- Το σκίρτημα του λαϊκού ριζοσπαστισμού ιδιαίτερα την περίοδο 2010-2012, φθάνοντας μέχρι την τελευταία μεγάλη εκδήλωσή του στη μάχη του δημοψηφίσματος του Ιούλη 2015, έκφρασε βαθύτερους πόθους και πραγματικά «θέλω» του λαού, απέναντι στο πολιτικό σύστημα στο σύνολό του, απέναντι στα μνημονιακά δεσμά, απέναντι στα ΜΜΕ και τον άθλιο ρόλο τους, απέναντι στους τριτοκάνους πράιτορες, για πραγματική δημοκρατία και οικονομική ανακούφιση, για να μπει τέρμα στο μνημονιακό καθεστώς.
- Η πραγματική αξιολόγηση, το εύρος και το βάθος του αντιμνημονιακού κινήματος δεν έχει γίνει ακόμα, ούτε έχουν βγει ουσιαστικά συμπεράσματα. Κυρίως γιατί πολλοί το καταπολέμησαν ανοικτά και μετωπικά, πολλοί το χρησιμοποίησαν για ειδικούς σκοπούς και, τέλος, το εκμεταλλεύτηκαν για να αναρριχηθούν στην εξουσία. Πάντως η καταφυγή του στην ανάθεση προς τον ΣΥΡΙΖΑ στα χρόνια 2012-2015 είναι ένας δείκτης και του «μασάζ» που υπέστη, αλλά και της πραγματικής πολιτικοποίησής του. Παρ' όλα αυτά σημάδεψε την πολιτική και κοινωνική ζωή του τόπου, ανέτρεψε συσχετισμούς, δημιούργησε νέα δεδομένα και προβλήματα για τις ελίτ (μνημονιακές και εγχώριες).
- Η υπερψήφιση του 3ου μνημονίου από όλα τα συστημικά κόμματα ήταν ληξιαρχική πράξη πλήρους προσχώρησης του ΣΥΡΙΖΑ στο συστημικό στρατόπεδο, και ήττας των αυταπατών και ελπίδων μέσα στο λαό. Ο τρόπος που έγιναν όλα το τραγικό καλοκαίρι του

Κάθε σημασία θα ζήσει τη γιορτή της επιστροφής της 11

- 2015 δυνάμωσε το σοκ και τον αφοπλισμό του λαϊκού παράγοντα.
11. Μετά το 2015, κι αφού όλα τα συστημικά κόμματα είχαν υπερψηφίσει το 3ο μνημόνιο, η χώρα υποθηκεύτηκε για 99 χρόνια, και μπήκε κι αυτή στην τροχιά των γεωπολιτικών διεργασιών και ανακατατάξεων. Τα πιο εμφανή σημάδια αυτής της πορείας είναι οπωσδήποτε η συμφωνία των Πρεσπών, ως αντιμετώπιση του «μακεδονικού» ζητήματος, κατά παραγγελία των ΗΠΑ (και της Γερμανίας), τα συλλαλητήρια, η απέλαση Ρώσων διπλωματών και στη συνέχεια η αυτοανακήρυξη της Ελλάδας σε «χώρα πρώτης γραμμής» και «στρατηγικό εταίρο» των ΗΠΑ - κι αυτά όλα με κυβέρνηση «αριστεράς». Στη συνέχεια αποφασίστηκε η επέκταση της αμερικάνικης στρατιωτικής παρουσίας (Αλεξανδρούπολη, Στεφανοβίκειο, Σούδα κ.λπ.) που σήμερα, επί Ν.Δ., έχει εμπεδωθεί και μάλιστα με πανηγυρικό τρόπο. Η Ελλάδα όχι μόνο ανήκει στη Δύση και στη «σωστή πλευρά της ιστορίας», αλλά και διεκδικεί μέσω της εξαρτημένης πολιτικής ελίτ να δορυφοροποιηθεί πλήρως από την ευρωατλαντική-NATOϊκή μηχανή και να αποκτήσει συμπληρωματικό ρόλο σε όλες τις στρατιωτικές πολεμικές της εξορμήσεις.
12. Όμως η Ελλάδα δεν «συνάντησε» τα γεωπολιτικά τόξα και διεργασίες μόνο μέσα από την προώθηση των αμερικανογερμανικών παραγγελιών (οικονομικά και στρατιωτικά). Συνάντησε και την αναβαθμισμένη τουρκική απειλή. Ο τουρκικός επεκτατισμός τα τελευταία χρόνια πριν, αλλά και μετά τον πόλεμο της Ουκρανίας, έχει ενδυναμωθεί, έχει ισχυροποιηθεί, διεκδικεί έναν ηγεμονικό ρόλο στην περιοχή της Ν.Α. Μεσογείου, στα Βαλκάνια, τον Εύξεινο Πόντο, τη Μέση Ανατολή και περιοχές της Αφρικής (Διβύη, Σομαλία, Σουδάν κ.λπ.). Το μεγαλεπήβολο σχέδιο της «Γαλάζιας Πατρίδας» περιλαμβάνει τη συρρίκνωση της κυριαρχίας Ελλάδας και Κύπρου, τον διαμελισμό του Αιγαίου, την «φινλανδοποίηση» της Ελλάδας. Όπως φαίνεται, τόσο η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ όσο κι αυτή της Ν.Δ. έχουν στην ουσία αποδεχθεί ότι είναι αναγκαίες οι παραχωρήσεις προς Τουρκία, η αποδοχή κάποιων από τις διεκδικήσεις της - και απλά αναζητούνται φόρμουλες και επιδιαιτησίες ώστε αυτό να μην γίνει με τρόπο ντροπιαστικό για την Ελλάδα, με τις συνεπαγόμενες ευθύνες για τις πολιτικές ηγεσίες. Τόσο οι αναφορές για μια συμφωνία τύπου Πρεσπών για το Αιγαίο, όσο και οι αναφορές για επίλυση των διαφορών στη Χάγη, φανερώνουν τη συμβιβαστική διάθεση των ελληνικών ελίτ μπροστά στις απαράδεκτες και εντελώς προκλητικές απαιτήσεις και απειλές της Τουρκίας. Παράλληλα, έχει διαφανεί με όλους τους τρόπους πως όλοι οι «σύμμαχοι» της Ελλάδας προνομιοποιούν τις σχέσεις τους με την Τουρκία και δεν έχουν μεγάλα προβλήματα για τυχόν περαιτέρω συρρίκνωση της κυριαρχίας της Ελλάδας.
13. Κοινωνικά, η πολύχρονη μνημονιακή πολιτική οδήγησε σε κτύπημα και κλείσιμο εκατοντάδων χιλιάδων μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καταστροφή ορισμένων στρωμάτων, καθάρισε το τοπίο επιβάλλοντας εργασιακές σχέσεις όπου η πρόσκαιρη και ευλύγιστη εργασία έχει καταστεί κύρια εργασιακή σχέση, εκτίναξε την ανεργία και εξανάγκασε σε μετανάστευση πάνω από 400 χιλιάδες νέων κυρίως επιστημόνων. Παράλληλα εντάθηκε ο αποπροσανατολισμός και η σύγχυση από το σοκ του 2015 και δυνάμωσαν τα δείγματα αμοραλισμού και κυνισμού ολόκληρου του πολιτικού συστήματος, υποχώρησε η λαϊκή διαθεσιμότητα (με εξαίρεση τις εκδηλώσεις αλληλεγγύης προς τους μετανάστες, τα συλλαλητήρια για το μακεδονικό, τα νοσοκομεία την πρώτη περίοδο της πανδημίας).
14. Η ανάληψη της διακυβέρνησης, με αυτοδυναμία μάλιστα, από τη Ν.Δ. το 2019 συμπίπτει με την πλήρη είσοδο στην νέα ιστορική φάση στην οποία αναφερόμαστε, και σηματοδεύτηκε από:
- την απόπειρα εισβολής χιλιάδων μεταφερόμενων από τις τουρκικές αρχές μεταναστών στον Έβρο,
 - την είσοδο στην πανδημία και το ειδικό καθεστώς έκτακτης ανάγκης, αποστασιοποίησης και καραντίνας,
 - την πλήρη ευθυγράμμιση με τις ΗΠΑ και την αναγόρευση της NATOφροσύνης σε νέα μεγάλη αρετή, καθώς και την ανακήρυξη της Ρωσίας σε εχθρό,
 - την αποστρατιωτικοποίηση των νησιών και την αποστολή στρατιωτικού υλικού στην Ουκρανία,

- την εκτεταμένη ιδιωτικοποίηση ιδιαίτερα της Παιδείας και της Υγείας, την αναγόρευση των δυνάμεων καταστολής σε μόνιμο και χωρίς τιμωρία μηχανισμό, το εκτεταμένο ακαταδίωκτο, και κυρίως τη σύμφυση πολιτικού συστήματος / θεσμών του κράτους με το παρακράτος και τον υπόκοσμο. Τα σκάνδαλα και η σήψη που αναδύονται είναι χαρακτηριστικά.
15. Ειδικά για το ζήτημα της Παιδείας, επειδή είναι στρατηγικής υφής, πρέπει να τονιστεί ότι οι διαρκείς μεταρρυθμίσεις της στοχεύουν σε μια γενική απορρύθμιση του δημόσιου και δημοκρατικού χαρακτήρα της. Οδηγούν σε ισχυρές τάσεις ιδιωτικοποίησης, και αποσυναρμολογούν τη δυνατότητα κινητικότητας και την προσδοκία ενός καλύτερου μέλλοντος για τις νέες γενιές μέσα από τη μόρφωση και τη γνώση. Αυτές οι επιδιώξεις συντελούνται με αποθάρρυνση των πιο ευάλωτων κοινωνικά στρωμάτων (έτσι ώστε να εγκαταλείπουν το σχολείο και τις σπουδές), με φραγμούς στην είσοδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (ήδη έχουν περικοπεί οι εισακτέοι κατά 30.000 σε σχέση με 3 χρόνια πριν), με το εκπαιδευτικό σώμα όλων των βαθμίδων να είναι ηλικιακά γερασμένο (αφού δεν γίνονται για χρόνια προσλήψεις), με μια συνεχόμενη υποβάθμιση τομέων και κλάδων, με μια εντεινόμενη υποχρηματοδότηση γενικά της παιδείας και ειδικότερα των ανθρωπιστικών σπουδών, ενώ παράλληλα εντείνονται οι διαδικασίες διάλυσης και περιθωριοποίησης σχολείων και ιδρυμάτων.
16. Η γενικευμένη ιδιωτικοποίηση στον χώρο της Παιδείας -από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση μέχρι τις διδακτορικές σπουδές και την επιστημονική έρευνα- δεν συνεπάγεται μόνο τον αποκλεισμό των οικονομικά ανίσχυρων από την εκπαίδευση και τη μόρφωση: έχει και σοβαρότατες συνέπειες στο είδος της εκπαίδευσης και της επιστημονικής έρευνας. Καταργείται ο καθολικός, μορφωτικός χαρακτήρας της εκπαίδευσης, καθώς και ο ερευνητικός, πρωτοπόρος και αναστοχαστικός χαρακτήρας της επιστημονικής αναζήτησης, προς όφελος των αναγκών της «αγοράς» μιας παρασιτικής οικονομίας όπως η ελληνική. Η όποια κοινωνική εξέλιξη, καθώς και η όποια ανάπτυξη της έρευνας στον ελληνικό κοινωνικό σχηματισμό, έχει γίνει μόνο στα πλαίσια του δημόσιου σχολείου και του δημόσιου πανεπιστημίου, και όχι στα ακριβά ή φτηνά αγορασμένα πτυχία και διπλώματα. Η επιλογή των ελίτ να στέλνουν τους γόνους τους στο εξωτερικό για σπουδές επαναφέρει τη χώρα μας πολλές δεκαετίες πίσω, ενώ αποτελεί και δείγμα του παρασιτικού χαρακτήρα τους. Η υπεράσπιση της δημόσιας εκπαίδευσης είναι κρίσιμης σημασίας για το μέλλον της νέας γενιάς και της χώρας.
17. Παράλληλα η Ελλάδα από γενικός χώρος που είχε μετατραπεί τώρα επιχειρείται να γίνει «κόμβος» ενεργειακός και μεταπρατικός. Η δραστηριότητα στον πληροφοριακό ψηφιακό τομέα, οι επιχειρήσεις «πράσινης μετάβασης» αρχικά και τώρα μετατροπής της χώρας σε υποδοχέα αγωγών και διαμετακόμισης φυσικού

12 ΚΟΕ 4ο συνέδριο

αερίου και πετρελαίου από διάφορες πηγές (ΗΠΑ, Αίγυπτος, χώρες του Κόλπου κ.λπ.) έχουν αρχίσει να προσδίδουν στη χώρα έναν οικονομικό γεωπολιτικό χαρακτήρα. Από το «οικόπεδα με θέα» (θαλάσσια ή επίγεια, όπως το Ελληνικό ή η Αλεξανδρούπολη) έχουμε τώρα την «Ελλάδα κόμβο», εν μέσω του μεγάλου ενεργειακού ανατασμού στην ευρύτερη περιοχή. Και άρα με ανοικτές όλες τις απειλές, συμπεριλαμβανομένου του πολέμου.

18. Επομένως ο ατλαντισμός, η ΝΑΤΟφροσύνη και η ευρωκρατία (μαζί με την απειλή του τούρκικου επεκτατισμού) προσδίδουν μια νέα μορφή και νέους κινδύνους, ακόμα και υπαρξιακής φύσης, για τη χώρα, και τροποποιούν τις σχέσεις και τις ανακατατάξεις των οικονομικών και πολιτικών ελίτ της χώρας. Αλλάζουν δε και το κοινωνικό και πολιτιστικό τοπίο.
19. Έχει ιδιαίτερη σημασία να συλλάβουμε και να κατανοήσουμε το περίπλοκο πρόβλημα της ύπαρξης και σχετικά αυτοτελούς κρατικής ύπαρξης μιας μικρής και ενδιάμεσης χώρας όπως είναι η Ελλάδα, σε ένα περιβάλλον που επηρεάζεται σφοδρά από γεωπολιτικές ανακατατάξεις και ανατασμούς. Οι κλίμακες (πληθυσμιακές, εδαφικές, οικονομικές, στρατιωτικές, πολιτικές και διπλωματικές) παίζουν έναν ρόλο, δεν μπορούν να αγνοηθούν, και καμία προοπτική διεξόδου της χώρας δεν μπορεί να τις παρακάμψει ή να τις παραβλέψει. Η επίλυση του χρόνιου ποιοτικού προβλήματος της εξάρτησης της χώρας αποκτά πιο σύνθετους, πιο περίπλοκους όρους επίλυσης από τα σχήματα που μπορούσαμε να υποθέσουμε μερικές δεκαετίες πριν.
20. Το υπαρξιακό πρόβλημα της χώρας δεν επιλύεται με τις φόρμουλες που υιοθετούν οι ντόπιες ελίτ, επειδή απλούστατα οι φόρμουλες αυτές ήδη συρρικνώνουν την υπόσταση της χώρας και της κοινωνίας, και δεν απομακρύνουν τους όρους μιας μεγάλης πανεθνικής κρίσης.
21. Η διεξόδος της χώρας και η ίδια η ύπαρξή της οφείλει να είναι ο στρατηγικός ορίζοντας όποιας σημαντικής προσπάθειας. Η ύπαρξη και ανάπτυξη ενός πολιτικού κινήματος διεξόδου της χώρας αποτελεί μια από τις κυριότερες και βασικότερες προϋποθέσεις μεγάλης αλλαγής της χώρας και της κοινωνίας.

Τα καθήκοντα που απορρέουν από αυτό το διάβασμα

Αντιμέτωποι με τη μετάβαση του κεφαλαίου, τον μεγάλο γεωπολιτικό ανατασμό, το υπαρξιακό πρόβλημα της χώρας, και τον ιδιαίτερα αρνητικό συσχετισμό για τους λαούς

22. Η κατανόηση της πραγματικότητας εμπεριέχει και την ερμηνεία του πώς και γιατί έχουμε φθάσει σε αυτήν. Δηλαδή δεν φθάνει η «περιγραφή» της υπάρχουσας κατάστασης. Τούτο επειδή ίσως εκεί να βρίσκεται το «κλειδί» (ή τα «κλειδιά») που να στοιχειοθετούν μια διαφορετική εξέλιξη και διεξόδο. Η μετάβαση του κεφαλαίου δεν μπορεί να «διαβαστεί» και κατανοηθεί ως διαδικασία χωρίς το άλλο συστατικό της σύγχρονης πραγματικότητας, δηλαδή την υποστολή του ανταγωνιστικού κινήματος.
23. Η κύρια αιτία της υποχώρησης του ανταγωνιστικού κινήματος οφείλεται στην ελλιπή, μερική και τελικά αποτυχημένη αποκρυπτογράφηση της σχέσης κεφάλαιο στα πιο βαθιά της χαρακτηριστικά. Φταίει το ελλιπέστατο και ανεπαρκές διάβασμα της σχέσης οικονομικού – πολιτικού – κοινωνικού – εθνικού – πνευματικού και η θετικιστική ανάγνωση της πραγματικότητας μέσα από την τριπλέτα του οικονομισμού, του παραγωγικισμού και του κρατικισμού. Παρά τις ρηγματώσεις που επέφερε το ανταγωνιστικό κίνημα στον κόσμο του κεφαλαίου (κυρίως πολιτικές και σε επίπεδο συσχετισμών), δεν μπόρεσε να υπερβεί τις κεφαλαιακές εμπορευματικές και αλλοτριωτικές σχέσεις. Η πραγμάτωση του σοσιαλισμού ως μεγάλο (καπιταλιστικό) εργοστάσιο συν κρατική εξουσία εν ονόματι της εργατικής τάξης δια του κρατικοποιημένου κόμματος, οδήγησε σε κάτι άλλο, κι όχι σε μια μετάβαση διαφορετικού ποιοτικού χαρακτήρα. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, οι διαδικασίες πλήρους παλινόρθωσης των καπιταλιστικών σχέσεων στις εκτεταμένες περιοχές που είχαν αποσπαστεί ήταν απλώς ζήτημα χρόνου.
24. Ολόκληρος ο κόσμος έχει πολυμορφοποιηθεί, οι κοινωνικές σχέσεις και η πραγματικότητα έχουν γίνει πιο πολύπλοκες και

σύνθετες, με πολλαπλές διαμεσολαβήσεις, το μορφωτικό επίπεδο δεν είναι εκείνο που υπήρχε πριν 100 και πάνω χρόνια. Και ιδιαίτερα το κεφάλαιο και ο καπιταλισμός ως σύστημα έχει αποκτήσει μια προθετικότητα πιο εμφανή και εργαλεία χειριστικά πολύ πιο επεξεργασμένα για να επιβάλλει την κυριαρχία του και να εξουδετερώσει τις αμφισβητήσεις του.

25. Με μια έννοια, σήμερα τίθεται εκ των πραγμάτων η ανάγκη τροποποίησης του ιδεολογικού τοπίου μιας εποχής. Η σύλληψη του κόσμου είναι κάτι παραπάνω από τις εικόνες του κόσμου που αποσπασματικά και ασύνδετα υπερπαραγονται και κυκλοφορούν με καταγιγιστικό ρυθμό. Η «έννοια του κόσμου» είναι κάτι πιο πολύπλοκο, αλλά όχι ασύλληπτο αν οικοδομηθούν άλλες οπτικές, αν κατακτηθούν μέθοδοι και έννοιες που να συμπεριλαμβάνουν τα βασικά δομικά στοιχεία της πραγματικότητας και να οικοδομούν μια αντίληψη τροποποιητική του γενικού ιδεολογικού τοπίου που έχει διαμορφωθεί.
26. Αυτό προϋποθέτει να εργάζεσαι ακατάπαυστα για να προάγεις πνευματικά όλο και ευρύτερα στρώματα, ενάντια σε ένα κυρίαρχο σύστημα που εργάζεται ήδη ακατάπαυστα για να υποβαθμίσει πνευματικά όλο και μεγαλύτερα στρώματα του λαού. Προϋποθέτει την κατανόηση πως είναι αδύνατο να αλλάξει το «ιδεολογικό τοπίο» μιας εποχής αν δεν υπάρχει σαφής γνώση του κοινωνικού αντικειμένου. Ακόμα δυσκολότερα, πέρα από τα πολλαπλά προβλήματα και τις δυσκολίες που παρουσιάζονται για την τροποποίηση του ιδεολογικού πανοράματος μιας εποχής, υπάρχει και η έλλειψη μιας «κοσμοθεωρίας» αναφοράς που να έχει κάποια απήχηση (κι άρα μια υλική δύναμη). Μπορεί να έχουμε πολλές θέσεις κατά της υπάρχουσας κατάστασης πραγμάτων, αλλά όχι εναλλακτικές – τουλάχιστον όχι με τη μορφή μιας «θεωρίας του κόσμου», εναλλακτικής θέσης/θεωρίας που να απαντά στην κυρίαρχη ηγεμονική. Όταν μιλάμε για την ανάγκη μιας νέας συνείδησης εννοούμε την ανταπόκριση σε ένα τέτοιο καθήκον.
27. Γιατί όμως είναι τόσο αναγκαίο αυτό το καθήκον; Για τους παρακάτω λόγους: Αφετηριακό στοιχείο της οπτικής μας είναι ο πάντα λαϊκός παράγοντας, οι λαοί που σηκώνουν στις πλάτες τους την Ιστορία. Στον σημερινό κόσμο, το μεγαλύτερο μέρος των ανθρώπων συνεχίζουν να ζουν μέσα στον πόνο, να κυριαρχούνται από λίγα άτομα και να καταπιέζονται από διάφορα πολιτικά και οικονομικά συστήματα. Κι όχι μόνο: το κεφάλαιο έχει εισβάλει σε τομείς που πριν 100 χρόνια δεν το απασχολούσαν ή δεν είχε τα μέσα για να τους εμπορευματοποιήσει ή αποικιοποιήσει. Σήμερα παρεμβαίνει σε όλες τις κοινωνικές σφαίρες, στην προσωπική ιδιωτική ζωή, ακόμα και στη συνείδηση. **Ο πόλεμος στο πεδίο του πνεύματος και της συνείδησης είναι ένα νέο διευρυμένο πεδίο του κοινωνικού ανταγωνισμού, και από τη έκβασή του κρίνονται πάρα πολλά.** Αυτή είναι μια ειδική ιδιαιτερότητα της σύγχρονης μετάβασης του κεφαλαίου, της οποίας η κατανόηση και αντιμετώπιση έχει σημασία.
28. Τα πιο προχωρημένα καπιταλιστικά κέντρα προωθούν και διαφημίζουν την ελευθερία ως συνώνυμο ενός ακραίου ατομικιστικού αυτοπροσδιορισμού. Ο «δικαιωματισμός» δεν αναφέρεται σε κάποια κοινωνικά δικαιώματα, αλλά σε διαρκώς υποδιπλασιαζόμενες και πιο μερικές αλλά πολυπληθείς «ταυτότητες», που τείνουν να εξαλείψουν τη φυσική υπόσταση, τη βιολογική υπόσταση. Πρόκειται για μια σχεδιασμένη στρατηγική που συνδέεται με επιχειρηματικές δραστηριότητες, αλλά και με ακραία «πειράματα» υβριδοποίησης του ανθρώπου. Πίσω από όλα αυτά αναδύονται νέες τεχνικές χειραγώγησης και ελέγχου μεγάλης κλίμακας. Βασικό εργαλείο του «αυτοπροσδιορισμού» είναι το γκρέμισμα όλων των ορίων ανάμεσα στα φύλα, στις ηλικίες, στην ηθική, και η κατάργηση κάθε έννοιας καλού και κακού. Το «δέον», και μάλιστα σε μια κοινωνική του μορφή, τείνει να καταργηθεί. Απλούστατα επειδή ο καπιταλισμός τείνει να διαλύσει όλα τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του ανθρώπου. Πάνε πολλές δεκαετίες που έχει διακηρυχθεί ότι «δεν υπάρχει κοινωνία, αλλά ξεχωριστά άτομα».
29. Επειδή, δε, ο συσχετισμός δύναμης σε παγκόσμιο επίπεδο είναι δυσμενέστατος για μια πορεία απελευθέρωσης και χειραφέτησης, επειδή έχει συντελεστεί μια μεγάλη οπισθοχώρηση, είναι σχεδόν εγκληματικό να αφεθούμε ή να εναποθέσουμε τις ελπίδες μας

Κάθε σημασία θα ζήσει τη γιορτή της επιστροφής της 13

σε κάποιους μαγικούς αυτοματισμούς (π.χ. ότι η ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων και η επιστημονικοτεχνική επανάσταση θα ανοίξουν το δρόμο προς τον σοσιαλισμό και τη χειραφέτηση – ή πως «αντικειμενικά» η μεγαλύτερη καταπίεση θα οδηγήσει με τη σειρά της στην ανάπτυξη μιας αντιθετικής κίνησης, πάλι με κάποιο μαγικό τρόπο).

30. Ξεκινάμε από την ακόλουθη κεντρική, προσανατολιστικού τύπου διαπίστωση: Είναι υπερανγκαίο **να σταθούμε αντιμέτωποι** στην πορεία που δρομολογείται από το κεφάλαιο, στους προσανατολισμούς των κορυφαίων ελίτ του συστήματος, στα κοσμοκρατορικά κέντρα και τον αναδασμό που προωθούν, στην ιθύνουσα τάξη της χώρας, **προκειμένου να συμβάλλουμε σε μια μεγάλη στροφή, παγκόσμια και εσωτερικά**. Για να γίνει κάτι τέτοιο πιο ρεαλιστικό και να προχωρήσει πρέπει να προωθηθούν ταυτόχρονα και συνδυασμένα δύο κύρια καθήκοντα: η αντίσταση και η νέα συνείδηση. Σήμερα αντίσταση και νέα συνείδηση συνιστούν το **«διπλό καθήκον»**.

31. **Αντίσταση** σημαίνει δράση σε συνθήκες που δεν έχει ανοίξει ένας νέος ανοδικός κύκλος αγώνων, δράση σε συνθήκες όπου ο συσχετισμός είναι δυσμενής. Σημαίνει πολύμορφη και πολυεπίπεδη δραστηριοποίηση σε συνθήκες σκόρπιας, ασυντόνιστης, αποπροσανατολισμένης, παθητικής ή ανήμπορης ύπαρξης αντιστάσεων. Περιλαμβάνει συλλογικές αλλά και ατομικές μορφές αντίστασης, σε όλα τα πεδία της κοινωνικής ζωής, χωρίς να μπορεί να προνομοποιηθεί ένα από αυτά, ή να θεωρηθεί «πρωτοπόρο». Είναι περίοδος επώασης αγώνων, κινημάτων, συνείδησης, ιδεολογικής και πολιτικής προετοιμασίας ενός ανοδικού κύκλου. Την ίδια στιγμή –και εδώ είναι το αξιοπερίεργο που ζητά μια απάντηση– πρόκειται για εποχή αντίστασης σε συνθήκες που συνεχίζει να σκοτεινιάζει ο ορίζοντας, να εντείνεται ο αποπροσανατολισμός και η σύγχυση (η πανδημία και ο πόλεμος παίζουν μεγάλο ρόλο σε αυτό), σε συνθήκες που εντείνεται η αβεβαιότητα και συντελούνται τεκτονικές αλλαγές, μεγάλες μετατοπίσεις, αιφνίδιες αλλαγές – και παράλληλα σε περιοχές ή χώρες εμφανίζονται καταστάσεις που μπορούν με παρομοιαστούν με αυτό που οι μαρξιστές χαρακτηρίζουν «επαναστατική κατάσταση» (οι πάνω να μην μπορούν να κυβερνούν όπως πριν, οι κάτω να μην θέλουν πια να κυβερνώνται όπως μέχρι τώρα, επιδείνωση μεγαλύτερη από τη συνηθισμένη της ανέχειας και της αθλιότητας των καταπιεζόμενων τάξεων, σημαντικό ανέβασμα για τους παραπάνω λόγους της δραστηριότητας των μαζών). Αυτές οι καταστάσεις δεν οδηγούνται αναγκαστικά σε επαναστάσεις: συνήθως τροποποιούν τους συσχετισμούς, οδηγούν σε συμβιβασμούς και διευθετήσεις. Στο σημερινό παγκόσμιο πλαίσιο υπάρχουν ακόμα μεγάλες δυνατότητες του συστήματος –παρά τους κλυδωνισμούς του– ενσωμάτωσης και διαστροφής τέτοιων έκτακτων καταστάσεων. Σήμερα επιβάλλεται να διανοιχθούν δρόμοι: δρόμοι αντίστασης, δρόμοι δυνατοτήτων, δρόμοι συσπείρωσης, δρόμοι απελευθέρωσης, δρόμοι ουσίας και περιεχομένου. Όλα είναι δρόμος και τρόπος.

32. Η **νέα συνείδηση** ορίζει ευρύτατο πεδίο (ή πεδία) στην επεξεργασία της και την κατάκτησή της, την αφομοίωσή της. Πρόκειται για ένα σύνθετο προτσές. Περιλαμβάνει πληθώρα ζητημάτων που έχουν τεθεί. Αναφέρουμε ενδεικτικά ορισμένα κομβικά σημεία της:

- Τα συμπεράσματα από την ιστορία και πορεία του κόσμου τον 20ό και 21ο αιώνα (ακόμα και επαναξιολόγηση των αστικών επαναστάσεων του 18ου και 19ου αιώνα).
- Την κατανόηση της σχέσης κεφάλαιο στην παρούσα μορφή του, την αποκρυπτογράφηση της σχέσης του κεφαλαίου, την ανάδειξη της ανώτερης μορφής υπαγωγής της επιστήμης και της τεχνικής σε αυτό, των νέων μορφών αποικιοποίησης της συνείδησης και του βιοπολιτικού ελέγχου.
- Τη στρατηγική αυτονομία από τα τρία κοσμοκρατορικά κέντρα (ΗΠΑ-Κίνα-Ρωσία), τις ιμπεριαλιστικές μεγάλες δυνάμεις, τις περιφερειακές αντιδραστικές δυνάμεις.
- Τη σημασία που έχει σήμερα η αποτροπή του πολέμου και της πυρηνικής απειλής.
- Τη σημασία και ιδιαίτερη βαρύτητα που έχει η αντιμετώπιση των πεδίων αυτών δια της ύπαρξης της χώρας, κι όχι με την οικοπεδοποίησή της και τη συρρίκνωση της κυριαρχίας της.

- Τη συμβολή και αξιολόγηση αντιστάσεων, κινημάτων, σημαντικών εγχειρημάτων που θα παρουσιαστούν και στο παρόν στάδιο.
- Την επικαιροποίηση και ανατροφοδότηση της σημασίας του συλλογικού απέναντι στο ατομικό περιχαράκωμα, τη σημασία της κοινωνικότητας και των μορφών που αυτή έχει ή μπορεί να πάρει (όχι απλή επιστροφή στην «παράδοση»).

Εμείς και η νέα ιστορική φάση (εμείς ως ιδιαίτερη υποκειμενοποιητική διαδικασία και μορφή οργάνωσης)

33. Μια κεντρική θέση: Όλα αυτά,
- αυτά που παράξαμε μέσα από δρόμους που περιγράψαμε κατά την ζοστή πορεία μας,
 - αυτά που επισημάναμε σαν βασικά στοιχεία της εποχής και της νέας ιστορικής φάσης,
 - αυτά τα καθήκοντα που απορρέουν από το «διάβασμα» της εποχής μας,
- οδηγούν στο συμπέρασμα της συνέχισης της αυτόνομης ύπαρξης της συλλογικότητάς μας, ως ιδιαίτερης υποκειμενοποιητικής διαδικασίας – κατάστασης – πορείας, και στην επιβεβαίωση της επιλογής να υπάρξουμε ως πολιτικός οργανισμός συμβολής, αναζήτησης, και συμμετοχής σε ενδιαφέροντα εγχειρήματα.
34. Ο ιδεολογικός μας ορίζοντας ήταν και παραμένει ο κομμουνισμός, δηλαδή η χειραφετημένη και κοινωνικοποιημένη ανθρωπότητα. Δεν ξέρουμε πώς θα ονομαστεί το νέο κοινωνικό παγκόσμιο κίνημα στο οποίο προσβλέπουμε, πώς οι ίδιοι οι άνθρωποι θα το ονομάσουν ή χαρακτηρίσουν, αλλά οι αρχές του και η ουσία του δεν μπορεί να είναι διαφορετικές από την κοινωνικοποιημένη και χειραφετημένη ανθρωπότητα. Όπως σωστά τονίζει ο Μιχαήλ Μπαχτίν: *«Υπάρχουν απέραντες, απεριόριστες μάζες λησμονημένων σημασιών, όμως σε κάποια συγκεκριμένη στιγμή στην πορεία του διαλόγου που εξελίσσεται, ανακαλούνται και ξαναγεννιούνται με ανανεωμένη μορφή (σε νέα συμφραζόμενα). Τίποτα δεν είναι απόλυτα νεκρό: κάθε σημασία θα γιορτάσει τη γιορτή της επιστροφής της»*.
35. Σε κάθε περίπτωση, τοποθετούμαστε πολιτικά και ιδεολογικά αντίπαλοι προς την καπιταλιστική πραγματικότητα και τις ειδικές μορφές που αυτή παίρνει στις σύγχρονες συνθήκες. Αγωνιζόμαστε για την υπέρβασή της, για τη μετάβαση σε μια μετακαπιταλιστική πραγματικότητα, που θα ανοίξει νέους δρόμους στην παραγωγική δραστηριότητα και την εργασία των ανθρώπων, θα προχωρά σε μεγάλους δρόμους εκδημοκρατισμού και συμμετοχής, θα ενισχύει την κοινωνικότητα και τους δεσμούς ανάμεσα στους ανθρώπους, θα σέβεται την ιστορία και την ιδιαιτερότητα κάθε έθνους και λαού, θα προάγει την ελευθερία και την χειραφέτηση, θα διαφυ-

λάσσει μια βιώσιμη και ισορροπημένη σχέση ανθρώπου-φύσης, και θα αναδεικνύει πανανθρώπινες αξίες.

36. Ιστορικά αυτή η διαδικασία έχει ανοίξει εδώ και πολλές δεκαετίες, σχεδόν δύο αιώνες. Έχει διατρέξει μια πορεία, είχε επιτυχίες μεγάλες, αλλά σημείωσε και ήττες και χρεοκοπίες μεγάλων διαστάσεων. Η παρούσα αριστερά, η υπαρκτή αριστερά, έχει ενσωματωθεί σε μεγάλο βαθμό στο σύστημα. Ό,τι δεν έχει ενσωματωθεί είναι σκόρπιο και βουτηγμένο σε άκρατο υποκειμενισμό. Επίσης έχει καλλιεργηθεί σε ολόκληρη την αριστερά ένα σύνολο από στερεότυπα και στυλ, μοντέλα και πρακτικές (καπελώματα, ιδιοκτησιακές λογικές, υποτίμηση μαζών και κινήματων, χλευασμός, αλαζονεία, κυνισμός, ευρύτατης κλίμακας μηχανισμοί και ιεραρχίες) που έχει δημιουργήσει μια απώθηση και έχει προσφέρει ισχυρά ιδεολογικά όπλα στην καπιταλιστική θέση.
37. Το βασικό πρόβλημα στη συμπεριφορά της υπαρκτής αριστεράς είναι η εγκατάλειψη του «κοινωνικού ζητήματος» με το ταυτόχρονο πλασάρισμα εντός συστημικών πλαισίων. Μαζί με αυτό προώθησε μια διάβρωση ιδεολογική και πολιτική, εντείνοντας το χάσμα ανάμεσα στο εθνικό και κοινωνικό (ταξικό) στοιχείο, βοηθώντας στον πολιτικό αφοπλισμό λαϊκών κινήματων, ιδιαίτερα όσων αντιμετωπίζουν την ιμπεριαλιστική εξάρτηση και καταπίεση. Εκ των πραγμάτων, κι όχι μόνο από εμάς, εδώ και πολύ καιρό έχει τεθεί το ζήτημα της αναζήτησης και ανάδειξης μιας μη αριστερής αριστεράς. Μιας αριστεράς που θα έχει απαλλαγεί και θα έχει αφήσει πίσω όλα αυτά τα αρνητικά χαρακτηριστικά, που θα αφιερωθεί στο «κοινωνικό ζήτημα», που θα επιμένει στη στενότερη διασύνδεση που έχει το κοινωνικό-ταξικό με το εθνικό στοιχείο, που θα αναλάβει ευθύνες και βάρος για τα μεγάλα στρατηγικά ζητήματα σε επίπεδο χώρας, που θα αναλογιστεί και θα αναστοχαστεί για τον ρόλο της υπηρετώντας το λαό και τον άνθρωπο. Αυτός ο προσανατολισμός οδηγεί σε μια προσπάθεια συμβολής με δύο διαστάσεις: α) προβολή και αναζήτηση μιας απελευθερωτικής χειραφετητικής προοπτικής, ενός νέου κινήματος κοινωνικής απελευθέρωσης, και β) μια ανοικτότητα πλησιάζματος προς μεγάλα ιστορικά κινήματα που υπάρχουν ή μπορεί να παρουσιαστούν, και το πιθανότερο είναι να μην έχουν ένα έτοιμο αριστερό πρόσημο και ταυτότητα.
38. Θέσαμε ως βασική ανάγκη την ανοικτότητα και υποστηρίξαμε τον δημιουργικό και εντοπισμένο μαρξισμό. Σε αυτήν την οπτική, ο μεν μαρξισμός παραμένει ως αναγκαία θεωρητικο-γνωσιακή αφετηρία (και «ακρογωνιαίος λίθος»). Παραμένει ως αναγκαία μεν συνθήκη, αλλά όχι ικανή, δηλαδή όχι αποκλειστικά επαρκής κι όχι μοναδική μήτρα θεωρίας και γνώσης. Μάλιστα οι εγγύτητες που μπορούν να επισημανθούν με τον θετικισμό, τον εξελικτικισμό, στη συνέχεια με την έμφαση στον παραγωγικισμό, στον

οικονομισμό και τον κρατικισμό, και την αντίληψη ότι η πρόοδος έρχεται ως αποτέλεσμα ατέρμονης ανάπτυξης και διαρκούς επιτάχυνσης (δηλαδή αντίληψεις και πολιτικές που χαρακτήρισαν την κίνηση της Αριστεράς σε μεγάλο βαθμό) μπλόκαραν την εξέλιξη και τον εμπλουτισμό του μαρξισμού. Τα κενά αυτά καλύφθηκαν από κινήματα που έθεσαν νέα ζητήματα, από επιστημονικούς κλάδους και μελέτες σε διάφορα πεδία. Επομένως ο δημιουργικός και εντοπισμένος μαρξισμός δεν αποκλείει διόλου ακόμα και «δάνεια» από άλλες περιοχές, και μια κριτική αφομοίωση ό,τι ουσιαστικού και επιστημονικού αυτές προσφέρουν. Τέλος, δεν μπορεί να υπάρξει ο δημιουργικός και εντοπισμένος μαρξισμός χωρίς την οραματική προβολή, επειδή ο άνθρωπος (ατομικά και συλλογικά) δεν είναι μόνο αυτό που είναι, αλλά και κάτι παραπάνω: είναι και αυτό που θέλει να γίνει.

39. Σε ένα βαθμό αναστοχασμού, δεν έχει μεγάλη διαφορά το τι ήμασταν το 2003 όταν ιδρύαμε την ΚΟΕ και το τι είμαστε τώρα, αντικειμενικά, ποσοτικά, ποιοτικά. Δεχόμαστε και νομίζουμε ότι υπάρχει μια μεγαλύτερη επίγνωση των όρων και μια μεγαλύτερη ωριμότητα, στοιχεία όμως που δεν είναι αρκετά για να προδιαγράψουν ένα αποτέλεσμα σύμφωνο με τις όποιες διακηρύξεις. Τα όσα υποστηρίζουμε και κατανοούμε οδηγούν όμως σε μια συγκεκριμένη στάση ζωής (ατομικής και συλλογικής) με νόημα.
40. Επομένως αυτό που έχει επείγουσα σημασία για την ιδιαίτερη συλλογική προσπάθειά μας είναι το πώς προετοιμαζόμαστε για μια εποχή αντίστασης – μεγάλων αναστατώσεων – ιδεολογικής εμβάθυνσης και επένδυσης ανθρώπων και προοπτικής. Πώς υπάρχουμε και βαδίζουμε σε έναν συγκρουσιακό κόσμο, εν απουσία επαναστατικής θεωρίας και συγκροτημένου υποκειμένου και ρεαλιστικής εναλλακτικής προοπτικής και ελπίδας, χωρίς να τα παρατάμε, χωρίς οι δυσκολίες να μας παραλύουν. Γιατί είσαι ό,τι παλεύεις (κι όχι ό,τι διακηρύττεις), και παλεύεις με ό,τι έχεις και με ό,τι σου λείπει (αρκεί να συνειδητοποιείς τους γενικούς και υποκειμενικούς όρους του αγώνα σου, των συνθηκών μέσα στις οποίες παλεύεις).

Οι δύο αναγκαίες υπερβάσεις: πολιτική και οργάνωση

α) Πολιτική

41. Έχουμε υποστηρίξει τις έννοιες πολιτικό κίνημα και πολιτικός οργανισμός. Συνεπώς η πρόσληψή μας της πολιτικής, του πολιτικού ως ιδιαίτερου στοιχείου της πραγματικότητας, έχει μεγάλη σημασία. Ο πολιτικός οργανισμός στηρίζεται στην εκτίμηση και προβάλλει την αναγκαιότητα του πολιτικού αγώνα και του πολιτικού κινήματος. Το πολιτικό κίνημα οφείλει είναι η κύρια μορφή υπόστασης του πολιτικού οργανισμού, που επενδύει όλη τη δραστηριότητά του στην ανάγκη αυτή. Με πιο απλά λόγια, αυτό σημαίνει ότι η ΚΟΕ ως πολιτικός οργανισμός υποστηρίζει την επιλογή της πολιτικής πάλης, τη σφαίρα που αγκαλιάζει και καθορίζει την εξέλιξη της πολιτείας, όπου παίρνονται κεντρικές αποφάσεις και συμπυκνώνονται οι λειτουργίες, οι νόμοι, η διοίκηση του συστήματος. Ο πολιτικός αγώνας και το πολιτικό κίνημα μπορούν να συγκροτήσουν, να υποστασιοποιήσουν τις υποτελείς τάξεις και τα στρώματα που πλήττονται, και να δημιουργήσουν όρους, αιτήματα, στόχους που η προώθησή τους να οδηγεί σε μια συνολική και ουσιαστική αλλαγή. Ο πολιτικός αγώνας προσανατολίζει και συνολικοποιεί ευρύτερα από τον δικηδικτικό αγώνα, τον συνδικαλιστικό και κλαδικό αγώνα και τα επιμέρους κινήματα, αντλώντας ταυτόχρονα από τα καλύτερα, πιο δημιουργικά στοιχεία και τα προχωρήματά τους. Το πολιτικό κίνημα δίνει έμφαση στην αυτενέργεια και συμμετοχή του λαού, απαιτεί κίνηση και ενεργή πρωτοβουλία γύρω από κεντρικούς στόχους. Δεν αφορά τις εκλογικές διαδικασίες, τον κοινοβουλευτικό βίο, τα ποσοστά και τις μικροκομματικές διαφορές, αλλά τις βασικές ανάγκες του λαού και του τόπου. Αφορά στόχους που προωθούνται μέσα από την κίνηση, ορμή, διάθεση και στοχευόμενη πράξη εκατοντάδων χιλιάδων πολιτών που συγκροτούνται σε κίνημα, σε υλική δύναμη ικανή να αλλάξει συσχετισμούς, αλλά και να αντιμετωπίσει τις συστημικές δυνάμεις. Πολιτικό κίνημα σημαίνει χώρος, κίνηση, πρωτοβουλίες στη βάση στόχων

Κάθε σημασία θα ζήσει τη γιορτή της επιστροφής της 15

διεξόδου που θα συναντηθεί με τον ριζοσπαστισμό και το ζωντανό στοιχείο της χώρας, και θα εκφράσει τους βαθιούς πόθους και τον λαϊκό καημό για ανεξαρτησία, κοινωνική δικαιοσύνη, εθνική κυριαρχία, πραγματική δημοκρατία, νέα πολιτεία, χειραφέτηση, δημιουργία και πολιτισμό.

42. Η πολιτική δεν είναι το άθροισμα 2-3 συνθημάτων, ούτε περιορίζεται στην εκφώνηση μιας γραμμής από έναν φορέα. Είναι πολύ περισσότερα πράγματα: ως πεδίο δομικό της κοινωνίας, ως διαμεσολάβηση, ως διαδικασία, έχει φορείς ανθρώπους, άτομο, συλλογικότητα, έχει (ή αποτελείται και από) στόχους, επιθυμίες, προϋποθέσεις.
43. Η έννοια της διαμεσολάβησης –ως μιας βασικής λειτουργίας της πολιτικής– δεν αφορά απλά τη διαμεσολάβηση συμφερόντων (που περιορίζει την οπτική σε μια οικονομίστικη θεώρηση). Εμπειριέχει έντονα το στοιχείο της μεταποίησης, κι όχι μια αυτούσια διαμεσολάβηση από το αρχικό στο τελικό. Η διαμεσολάβηση το μεταποιεί, και μέσα στη μεταποίηση υπάρχει η δημιουργικότητα, η πρωτοτυπία, η αυτονομία της πολιτικής. Η διαμεσολάβηση με την έννοια αυτή διαμορφώνει την υπερβατικότητα σαν στοιχείο της πολιτικής. Για παράδειγμα, είναι άλλο ο εργάτης (σαν προϊόν του ίδιου του κεφαλαίου) και είναι άλλο πράγμα η εργατική τάξη (για τον εαυτό της). Δεν γίνεται αυτόματα κι αυθόρμητα, αλλά με συνειδητοποίηση, με πολιτική συνείδηση. Η πολιτική κάνει υπέρβαση επενεργώντας στην τροποποίηση αυτού που υπάρχει σε αυτό που θέλει να πετύχει. Δεν είναι απλά «η τέχνη του εφικτού».
44. Η διαμεσολάβηση είναι μια πιο γενικευμένη έννοια και δεν περιορίζεται στην απλή έκφραση ταξικών συμφερόντων. Αυτό που αναζητάμε δια της πολιτικής δεν είναι η αγνή και ατόφια ταξική εκπροσώπηση, αλλά να εκφραστεί και να πάρει υπόσταση ό,τι καλύτερο βγάζει η χώρα, αυτή η κοινωνία, ο ανθός της κοινωνίας. Αυτό ακριβώς οφείλει να εκφράσει και να εκπροσωπήσει η πολιτική διαμεσολάβηση σε κάθε ιδιαίτερη φάση συγκρότησης και ύπαρξης της κοινωνίας (ο άνθρωπος ως *κοινωνικόν και πολιτικόν ζώνον*, κατά Αριστοτέλη). Συγκρότηση (δια της πολιτικής σε όλα τα πεδία) ό,τι υπάρχει μέσα στην κοινωνία σε θολή, «χύμα» κατάσταση, σε πολιτεία. Διαμεσολαβούμε δια της πολιτικής για να αναχθεί το άτομο σε συλλογικότητα, σε κοινότητα. Έτσι συγκροτείται το «εμείς ο λαός» σε συλλογικότητα με οντότητα, σε κοινωνία.
45. Στην εποχή μας έχουμε μια διπλή διεύρυνση μεγάλης σημασίας: τη διεύρυνση του πολιτικού και των πεδίων άσκησης της πολιτικής, και τη διεύρυνση του προλεταριάτου, που τείνει να ταυτιστεί με τη συντριπτική πλειοψηφία της ανθρωπότητας (παρ' όλους τους τεχνητούς διαχωρισμούς και τις κατατμήσεις που επιβάλλει το κεφάλαιο). Η πολιτική δένεται με όλες τις μορφές που παίρνουν οι κοινωνικές αντιφάσεις μέσα από την πολυμορφοποίηση του συστήματος. Νέα πεδία είναι το περιβάλλον, η γυναίκα, η πόλη, το άυλο, η γνώση, το ιδεατό, η συνείδηση, το ατομικό και συλλογικό, η αλλοτρίωση κ.λπ.
46. Η πολιτική επίσης, και κυρίως, σημαίνει μάχη σε επίπεδο νοήματος, αξιών, οράματος, ιδεολογίας. Είναι δηλαδή τόπος και τρόπος συγκρότησης του φαντασιακού στοιχείου μιας κοινωνικής συγκρότησης. Δεν μπορούμε να φανταστούμε μια κοινωνία χωρίς πολιτική. Η πολιτική συγκροτεί και συμβάλλει στη δυνατότητα/τες μιας εποχής + την συνειδητή δράση των ανθρώπων. Η πολιτική υπάρχει δηλαδή μέσα από υποκειμενική σκοπιά (ταξική) και συνδέεται πάντα με το υποκείμενο διαμέσου της συνείδησης. Η πολιτική συνεπώς δεν είναι απλά μια βαθμίδα πάνω στην οικονομία, όπως θέλει να την απλοποιήσει ο οικονομικός ντετερμινισμός.
47. Πού «επενδύει» η πολιτική; Σε ένα πρώτο επίπεδο στο κράτος, την εξουσία, τους μηχανισμούς, την αγορά και την επιχείρηση, παίζοντας ένα συγκροτητικό, νομιμοποιητικό και κανονιστικό ρόλο. Επενδύει όμως και στη χειραφέτηση των ανθρώπων, στη συγκρότηση ανταγωνιστικών υποκειμένων, τάξεων, λαών, εθνών. Επενδύει επομένως και στην κίνησή τους δια των κινημάτων, κοινωνικών και πολιτικών. Αν η πολιτική ήταν απλά και μόνο μια βαθμίδα του κράτους δεν θα μπορούσαμε να ορίσουμε και να κατανοήσουμε έννοιες όπως «ριζοσπαστισμός», «θέλω του λαού», αμφισβήτηση, πολιτικοποίηση, συνείδηση.

48. Υπάρχει δομική σχέση ανάμεσα σε πολιτική και ιδεολογία. Η πολιτική δένεται με ιδέες και δίνεται μέσα από αυτές. Γίνεται κατακτήσιμη μέσα από όραμα, αφήγημα, παραμυθία, συναισθήματα ανθρώπων και μαζών, μέσα από πάθος, φλόγα, ψυχή. Μας προσφέρονται δεμένα και ενιαία η πολιτική και η ιδεολογία. Η πολιτική ως διαδικασία στην εξέλιξή της και τις αντιφάσεις της, όπως η δημοκρατία μας δίνεται ως διαρκής εκδημοκρατισμός και ο σοσιαλισμός ως διαρκής μετάβαση. Δεν υπάρχουν στην πραγματικότητα αλλιώς. Επομένως η πολιτική προσφέρεται για μας (και όχι μόνο για μας) ως διαρκής πολιτικοποίηση.
49. Η πολιτικοποίηση συνδέεται με τη συνείδηση, ως σωρεύσεις στη συνείδηση ατόμων, ομάδων, τάξεων, λαών, ως συνειδητοποίηση, ως διεργασία κι όχι ως κάτι τελεσίδικο και παγιωμένο. Η συνειδητοποίηση αφορά μια διαδικασία αναστοχαστικότητας γύρω από τον εαυτό του κάθε ατόμου, γύρω από την πράξη (πολιτική) με την οποία αγωνίζομαι για την επίτευξη στόχων. Επομένως η συνείδηση και η συνειδητοποίηση είναι ζήτημα του υποκειμένου (ατομικού ή συλλογικού) και φέρει πάντα την υποκειμενική σφραγίδα. Η πολιτικοποίηση από την πλευρά της συνείδησης είναι το πιο πολύτιμο και παράλληλα το πιο εύθραυστο πράγμα σε όλη τη διαδικασία.
50. Η διαμεσολάβηση (άρα η πολιτική) οφείλει να πάρει διαζύγιο από τον αυτοματισμό, την απλοποίηση, τον αναγωγισμό. Ιδιαίτερα σήμερα απαιτείται συνείδηση και αναγνώριση της πολυπλοκότητας και συνθετότητας και ικανότητα να τοποθετήσεις τον εαυτό σου στο «κουβάρι», να ορίσεις τη θέση σου και τον ρόλο σου. Η διαμεσολάβηση, άλλωστε, συνδέει το σήμερα, το πραγματικό, με κάτι άλλο, με το αναγκαίο ενδιάμεσο βήμα, στη μεταβολή και στον μετασχηματισμό του, σε αυτό που επιδιώκεται. Με τη διαμεσολάβηση δεν επενδύουμε στο αρχικό, αλλά στον μετασχηματισμό του.
51. Κεντρικό ζήτημα ουσίας για τη δική μας οπτική και ιδεολογία για την πολιτική: η πολιτική πρέπει να είναι προσφορά κι όχι πηγή απόλαυσης προς ίδιον όφελος (το τσαρδί, το μαγαζί, η συντεχνία, το κόμμα για τον εαυτό του). Η πολιτική πρέπει να γίνει αποτελεσματική προσφορά στο σύνολο, και όχι ιδιοτελής υπόθεση. Πρόκειται για μια θεμελιώδη διαφορά με την κυρίαρχη σήμερα έννοια της πολιτικής από τις κυρίαρχες (κι όχι μόνο) τάξεις.
52. Η πολιτική (με την καλύτερή της έννοια) δεν υπάρχει εφ' εαυτού της, αλλά χρειάζεται την ιδιαίτερη νεύρωσή της, δηλαδή τη δημιουργία και κατάκτηση των προϋποθέσεων. Η πολιτική είναι και διαρκής δημιουργία προϋποθέσεων για την επίτευξη των στόχων. Δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς αυτές.
53. Η πολιτική όμως σήμερα υπάρχει μαζί με την «παράγκα» της: τη γραφειοκρατία, τα προνόμια, τη διόγκωση του παρασιτισμού, τις διαστροφές της, την αλλοτρίωσή της. Σήμερα στην κοινή αί-

16 ΚΟΕ 4ο συνέδριο

σθηση βιώνεται ως τέτοια, κι όχι ως μια εν δυνάμει σημαντική για την απελευθέρωση και την ίδια την ύπαρξη της κοινωνίας διαδικασία. Η αποστροφή της πολιτικής από ευρύτατες μάζες έχει σχέση με την κύρια μορφή που αυτή υπάρχει στις παρούσες συνθήκες, και φυσικά με το γεγονός ότι το σύστημα δεν χρειάζεται πλέον τις μάζες και τις περιορίζει σε μια τυπική συμμετοχή δια της εκλογικής διαδικασίας (αν δεν αποθαρρύνει ακόμα και αυτή τη συμμετοχή).

54. Όμως πρέπει να γίνει λόγος και για τα όρια της πολιτικής (που πρέπει να γνωρίζουμε, γιατί ούτε αυτή η πολιτική ούτε εμείς είμαστε γενικά αθώοι στη σύγχρονη εποχή). Η αλήθεια της πολιτικής είναι μερική, αντιθετική και εν πολλοίς υποθηκευμένη. Δεν εκπροσωπεί ολοκληρωτικά τον παραγγελιοδόχο της, και όχι σπάνια, αλλά συνήθως, είτε μετατρέπεται στο αντίθετό της είτε ενσωματώνεται και γίνεται μέρος αυτού που καταπολεμά στις διακηρύξεις της.
55. Πολιτική και ηθική: Για μεγάλο διάστημα η κυρίαρχη πολιτική συνδέονταν με την παράδοση (πατρική-θρησκεία-οικογένεια) και παρουσιάζονταν σαν θεματοφύλακας των παραδοσιακών αξιών. Στη συνέχεια ο εκσυγχρονισμός-θετικισμός θεώρησε βαρίδι την ηθική που απόρρεε από τις παραδοσιακές αξίες, και έριξε το σύνθημα «έξω η ηθική από την πολιτική». Ο πραγματισμός κι ο ωφελιμισμός, μαζί με την τεχνολογική και τη διαχείριση, προσέδωσαν σταδιακά στην πολιτική ένα κέλυφος απανθρωπιάς. Σήμερα προβάλλει πανταχόθεν η απαίτηση της επαναθητικοποίησης της πολιτικής. Αυτή πρέπει να στηριχθεί σε όρους του σήμερα, κι όχι να νομιστεί ως επιστροφή σε αρχαιότερες μορφές. Με μια έννοια, το αίτημα έχει δύο σκέλη: στήριξη στη γνώση και επιστήμη (να γνωρίσω, να κατανοήσω για να μπορέσω) + ηθικά αιτήματα προαγωγής της ανθρώπινης υπόστασης, της κοινωνίας. Ιδιαίτερα στην εποχή μας, που τα όρια της πολιτικής οδεύουν προς τεράστιες αβύσσους: α) την καταστροφή του πλανήτη και της ζωής, β) τη μετάπλαση του ίδιου του ανθρώπου (μετάνθρωπος κ.λπ.), γ) την εποχή του Άουσβιτς και τον κίνδυνο-δυνατότητα επανάληψής του.
56. Στις σημερινές συνθήκες είναι υπεραπαραίτητο να προωθηθεί μια συνείδηση που να αναγνωρίζει τα όρια προόδου και εξέλιξης, τα όρια του ανθρώπου στη σχέση του με τη φύση και το περιβάλλον, τα όρια του ανθρώπου στις φυσικές διαστάσεις, στα βιολογικά όρια και μια συμφιλίωση με αυτά και, τέλος, να επανέλθει μια κουλούρα ηθικής και σεβασμού. Η καθολική εμπορευματοποίηση όλων των πτυχών της ζωής και της κοινωνίας οδηγεί στον «μετάνθρωπο». Οφείλουμε να το αποτρέψουμε!
57. Συμπληρωματικά στα παραπάνω, δύο σημεία που ήδη αναφέρθηκαν αλλά χρειάζονται υπογράμμιση. Το πρώτο αφορά το θέμα του περιβάλλοντος και του βιασμού της φύσης, αποτέλεσμα ενός καταστροφικού παραγωγικού μοντέλου που ανατρέπει κάθε ισορροπία στη σχέση ανθρώπου-φύσης, και την αντιμετωπίζει ως αντικείμενο προς εκμετάλλευση. Η φύση απειλείται από όλο και μεγαλύτερα εμφράγματα, παρά την υποκριτική φλυαρία και των ίδιων των ελίτ για την ανάγκη προστασίας της, ενώ αυξάνεται και η απειλή καταστροφής της από την πυρηνική ενέργεια, περιλαμβανομένης της «ειρηνικής» (βλ. Φουκουσίμα). Το ανοιχτό πλέον πέρασμα ενός μεγάλου μέρους του οικολογικού κινήματος στη λογική ενός «οικολογικού καπιταλισμού» και μιας λογιστικής αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών καταστροφών, το μόνο που κατάφερε ήταν να υπνωτίσει και να παθητικοποιήσει απέναντι στα σύγχρονα περιβαλλοντικά εγκλήματα. Η αποσύνδεση του κοινωνικού ζητήματος από το περιβαλλοντικό (όπως και αντιλήψεις που θεωρούν «δευτερεύον ζήτημα» τον βιασμό της φύσης) είναι άκρως ζημιογόνα.
58. Το δεύτερο σημείο αφορά την εντεινόμενη, ιδεολογικού και χειριστικού τύπου προώθηση ενός «ακραίου δικαιωματοπισμού», στο όνομα του οποίου επιχειρείται να φυτευτούν (σχεδόν στην κυριολεξία) εξοντωτικά δίπολα εντός της κοινωνίας. Καλλιεργούνται νέες διαιρετικές πολιτικές στο όνομα της «διαφορετικότητας» και του «αυτοπροσδιορισμού», και μια επικίνδυνη εχθρότητα ανάμεσα στους ανθρώπους. Πρόκειται για πολιτικές που διευκολύνουν την εμπορευματοποίηση των πάντων, τη διάλυση της κοινωνικότητας,

την ένταση της επιθετικότητας και της αντιπαράθεσης εντός της κοινωνίας. Είναι αναγκαίο να υπερβούμε τον «διπολισμό» αυτού του είδους και τα όσα παράγονται στη βάση του, και να αναδείξουμε τα μεγάλα προβλήματα, διλήμματα, προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα. Είναι αναγκαίο να ενισχύσουμε την κοινωνικότητα, την αλληλεγγύη, τον σεβασμό και το μέτρο. Η τάση αμφισβήτησης κάθε ορίου, κάθε ηθικού φραγμού, κάθε μέτρου είναι μια ενυπάρχουσα τάση της καπιταλιστικής οργάνωσης της κοινωνίας στην παρούσα εκδοχή της. Η αντιπαράθεση σε αυτήν δεν μπορεί να γίνεται με τα «εργαλεία» που αυτή καλλιεργεί, δηλαδή την επιθετικότητα, τη διαίρεση, τη διάλυση. Ένας ριζοσπαστικός ανθρωπισμός θα επιδιώξει να τονιστούν τα στοιχεία της κοινωνικότητας κι όχι του ατομικισμού, της ενότητας και όχι του διχασμού, του σεβασμού προς τις μεγάλες ταυτότητες σε κάθε χώρα-περιοχή-ήπειρο, και την κατοχύρωση ίσων δικαιωμάτων για όλους ανεξαιρέτα τους ανθρώπους, ανεξαρτήτως φύλου, εθνότητας, σεξουαλικότητας κ.λπ.

β) Οργάνωση

59. Η πολιτική προηγείται της οργάνωσης, η οργάνωση έπεται της πολιτικής, δεν υπάρχει αφ' εαυτής και δια τον εαυτόν της.
60. Η οργάνωση δεν είναι κάτι σταθερό, αιώνιο, ιερό. Δεν είναι ένα φετίχ. Είναι απαραίτητη, αλλά μέσα από την υπηρετηση ενός σκοπού οφείλει να αλλάζει, να μην παγιώνεται, να μην κρατικοποιείται, να ανανεώνεται, να χωρά πολλούς, να εκφράζει πολλούς, να είναι εργαλείο-όργανο χειραφέτησης, να παλεύει μέχρι την αυτοκατάργησή της. Έχει πολλές εφήμερες μορφές, εκδηλώσεις και διαστάσεις, όπως και περιλαμβάνει ιστορικές διαστάσεις όταν και εφόσον συμβάλλει στην οργάνωση του υποκειμένου, του ιστορικού υποκειμένου.
61. Προερχόμαστε από ένα ιστορικό υποκείμενο, το ιστορικό κομμουνιστικό κίνημα του 20ού αιώνα, και μας κληροδοτήθηκε η αντίληψη ότι όλα τα φιλοσοφικά, θεωρητικά και πολιτικά ζητήματα είναι φορτωμένα στην οργάνωση (κόμμα). Η αντίληψη, δηλαδή, να θεωρείται η οργάνωση σαν ο χώρος που αυτά θα τεθούν, θα τύχουν επεξεργασίας, θα απαντηθούν, θα λυθούν. Ότι μέσω της οργάνωσης-κόμματος (που φαντασιακά έχουμε στο νου μας) αυτά θα λυθούν αποφασιστικά. Πρόκειται για μια κληρονομημένη αντίληψη του 20ού αιώνα που πρέπει να θέσουμε σε δοκιμασία και να την ξανασκεφτούμε.
62. Σήμερα δεν μπορούμε δια μέσου της οργάνωσης (και της δικής μας) να λύσουμε τα πάντα. Επομένως είναι αναγκαίο να αποφορτιστεί η ιδέα της οργάνωσης, να μην της φορτώσουμε όλα τα θεωρητικά-φιλοσοφικά-πολιτικά ζητήματα. Ο Λένιν έκανε μια μεγάλη τομή στην εποχή του. Υποστήριξε «αιρετικές» θέσεις για το κόμμα, τις συμμαχίες, τη θεωρία, τη συνείδηση, το αγροτικό, την εξουσία, την εκπροσώπηση, τη συγκρότηση της τάξης και της συνείδησης. Τα κέρδισε όλα στην ουσία. Αφού τα είχε αυτά ως θεωρία, οικοδόμησε το κόμμα, την οργάνωση, αυτήν την καταπληκτική «κοινωνική εφεύρεση» που άλλαξε το πρόσωπο της πολιτικής και της πλανητικής πολιτικής ζωής.
63. Βασική προϋπόθεση της λενινιστικής σκέψης και θεωρίας είναι ότι η επαναστατική συνείδηση έρχεται από έξω στο προλεταριάτο, και δεν είναι αυτοφυής μέσα σε αυτό. Το προλεταριάτο τείνει αυθόρμητα προς τον τρεϊντιγιουνιονισμό (συνδικαλισμό). Πρόκειται για κεντρική θέση. Στη συνέχειά της, η θέση αυτή συμπληρώνεται από το «χωρίς επαναστατική θεωρία δεν υπάρχει επαναστατικό κίνημα». Βέβαια δεν βρισκόμαστε στο 1903 ή το 1905. Το προλεταριάτο και το ιστορικό του κίνημα είχε μεγάλη πορεία επαναστάσεων, πολέμων και παλινρθώσεων στον 20ό αιώνα, και σε μεγάλες στιγμές λειτούργησε σαν μια διεθνής υπαρκτή και συγκροτημένη δύναμη-στρατόπεδο (αποφόρτιση θέλουν κι αυτές οι λέξεις: σοσιαλιστικό στρατόπεδο, υπαρκτός σοσιαλισμός), και ίσως στις καλύτερες στιγμές του να συσπείρωσε γύρω του την προοδευτική διάνοηση και πολλούς θεωρητικούς, επιστήμονες κ.λπ. Από τη δεκαετία του 1960 αυτά έχουν τροποποιηθεί ριζικά.
64. Υπάρχει μια πλούσια παράδοση γύρω από τις σχέσεις ανάμεσα στην πρωτοπορία, στο κόμμα, στην τάξη, στο κίνημα. Αφενός υπάρχουν οι έννοιες, τι είναι το καθένα, και αφετέρου υπάρχουν

Κάθε σημασία θα ζήσει τη γιορτή της επιστροφής της 17

και οι σχέσεις ανάμεσά τους, που είναι συνθετότερο ζήτημα. Για αυτά υπάρχει μεγάλος πλούτος στα πλαίσια της κομμουνιστικής παράδοσης. Να σημειωθεί λοιπόν πως οι καλύτερες από τις κλασικές προσεγγίσεις, που είναι συνήθως παλιότερες, γίνονται σε εποχές που οι σχέσεις εκπροσώπησης δεν έχουν τη συνθετότητα και την πολυπλοκότητα του σήμερα. Αυτά λέγονται για να πούμε ότι σήμερα κυριαρχεί μια στρέβλωση και απλοποίηση που δίνει διαρκώς μια προτεραιότητα στο «κόμμα», και αυτό έχει δημιουργήσει μια παράδοση που παρουσιάζεται ως «λενινισμός» ή και σαν κομμουνιστική ορθοδοξία. Αυτή η στρέβλωση έχει ισχυρές ρίζες στην ιστορία, έχει όμως και τον αντίλογό της σαν μικρότερη πλευρά. Ο μαοϊσμός με κομψό τρόπο είχε βάλει κάτι διαφορετικό, και είπε κάτι άλλο σχετικά με την παράδοση αυτή.

65. Η άποψη που δίνει διαρκώς προτεραιότητα στο «κόμμα» απέναντι στο κίνημα, απέναντι στην τάξη κ.λπ. καταλήγει να απολογίζεται τα πάντα σε σχέση με την κομματική οικοδόμηση. Αυτό οδηγεί σε μια ορισμένη διοικητική, αυταρχική θεώρηση των πάντων, και βλέπει τον εαυτό της σαν οδηγό και την κοινωνία σε εκτελεστικό ρόλο. Αυτό εξηγεί πολλά πράγματα της συμπεριφοράς της αριστεράς απέναντι στα κινήματα κ.λπ.
66. Αμφισβητήθηκε από τις δεκαετίες 1960-70, μαζικά και ουσιαστικά, η άποψη ότι το κόμμα είναι ο τόπος όπου παράγεται επαναστατική θεωρία. Η διανοήση ήρθε σε ρήξη με τις κομματικές συντεταγμένες, κι εξαπολύθηκε πληθώρα μαζικών κινήματων σε ολόκληρο τον κόσμο που δεν κινήθηκαν στις ράγες του επίσημου ιστορικού κομμουνιστικού κινήματος, ή ήρθαν και σε ρήξη με αυτό. Το «Φωτιά στο γενικό επιτελείο!» της Πολιτιστικής Επανάστασης, και το παράλληλο «Πού είναι η αστική τάξη; Είναι μέσα στο κόμμα», έθεσαν πολλά ζητήματα επαναθεώρησης, αν και δεν έλυσαν θεωρητικά και πρακτικά το ζήτημα.
67. Οι οργανώσεις και τα κόμματα που θα δημιουργηθούν με την ανολοκλήρωτη θύελλα της δεκαετίας 1960-70 θα στηριχθούν σε στοιχεία (και προγραμματικά) που ήταν πιο πίσω από αυτά που η ίδια η πραγματικότητα έθετε, και θα κάνουν ελάχιστα θεωρητικά και πολιτικο-πρακτικά προχωρήματα. Ορισμένα πήραν εξαρχής τον χαρακτήρα επιστροφής στην «παλιά καλή εποχή» όπου «όλα ήταν λυμένα», και σε πολλά κυριάρχησε ο δογματισμός και ο ακολουθητισμός. Υπήρξαν και ορισμένα που ερωτοτρόπησαν με τον αυθορμητισμό και άλλες μορφές πάλης, παίρνοντας δρόμους χωρίς επιστροφή.
68. Πολιτικο-πρακτικά θέλησαν να φτιάξουν οργανώσεις με τα υλικά του 1903 και 1905, χωρίς τους όρους που προϋπόθετε και είχε ο λενινισμός. Έτσι φορτώθηκαν όλα, τα πάντα, σε ένα ζήτημα συγκρότησης, επανασύστασης, αναδημιουργίας ενός κόμματος, για το οποίο η θεωρία ήταν υπαρκτή και έμελλε μόνο η σωστή εφαρμογή του σχεδίου από αποφασισμένους και προικισμένους ανθρώπους. Το λενινιστικό «κόμμα νέου τύπου» ήταν ο θεωρητικός οδηγός όλων σχεδόν των προσπαθειών. Αυτό που οικοδομούσαν οι περισσότερες κινήσεις ήταν το «κόμμα της φαντασίας» και, σε πολλές περιπτώσεις, της άκρατης υποκειμενικής αυθαιρεσίας.
69. Νομιμοποιούμαστε να σκεφτούμε αν σήμερα –μετά την επικράτηση της αντεπανάστασης και της διάλυσης του κομμουνιστικού κινήματος– όλες οι απαντήσεις στα θεωρητικά ζητήματα, αλλά και στα πολιτικά, θα δοθούν μέσα από την οργάνωση, την κολοβή οργάνωση, τη μικρή οργάνωση, την οργάνωση με μικρή σχέση με την θεωρία, την οργάνωση που υπάρχει μέσα στο κύμα της αντεπανάστασης που ζήσαμε και ζούμε.
70. Επομένως οφείλουμε να αποφορτίσουμε την έννοια της οργάνωσης από τα βάρη που δεν μπορεί να επιλύσει αυτή καθαυτή για πολλούς λόγους σήμερα. Αυτό δεν είναι μια νέα θεωρητικοποίηση: είναι μια σοβαρή, ψύχραιμη σκέψη και εκτίμηση, που η υιοθέτησή της ανοίγει δρόμους. Η παλιότερη εκδοχή διατηρεί δυνάμεις μέσα από στερεότυπα και ξεπατικωτούρες χαμηλής ισχύος.
71. Η οργάνωση σήμερα μπορεί να συμβάλλει σε άλλα πεδία:
- α) σε αυτό της ιδεολογίας (όπως το ορίζουμε σε όλη τη διαδικασία της ανασυγκρότησης και όπως κατακτιέται από τα μέλη μας – όλο το έργο του Μάο έχει έντονη την ιδεολογική σφραγίδα),
 - β) στη διαμόρφωση και δοκιμασία πολιτικών μέσα στην κοινωνία,

Φωτογραφία από το 3ο συνέδριο της ΚΟΕ

- γ) στη συμμετοχή στα ιστορικά κινήματα, και
 - δ) στο να αποκτηθεί συνείδηση αυτών των στοιχείων.
72. Η «ύπαρξη» ενός οργανισμού που στέκει αμετάβλητος μπροστά σε όσα συμβαίνουν, χωρίς να παίζει κανένα ρόλο, χωρίς να δοκιμάζει τίποτα, παραμένοντας καθηλωμένος, νομίζοντας κιόλας ότι διαρκώς επιβεβαιώνεται, δεν επιδέχεται σοβαρή κριτική. Ας αφηθεί, χωρίς να ενοχλείται, να ζει τον μύθο του. Από την πλευρά μας, μάθαμε –και θέλουμε να έχουμε αυτό το χαρακτηριστικό– να δοκιμάζουμε, να μαθαίνουμε και, όταν χρειάζεται, να κάνουμε την αυτοκριτική μας. Δηλαδή να έχουμε μια ενσυναίσθηση και αυτογνωσία. Τώρα, αφού είναι αναγκαίο, με πλήρη νηφαλιότητα επιλέγουμε –όσο αντέχουμε και μπορούμε– έναν διαφορετικό τρόπο ύπαρξης από αυτόν που είχαμε μάθει έως τώρα. Η πραγματοποίηση μιας τέτοιας τομής δεν είναι εύκολη ούτε ανώδυνη.
73. Αν λοιπόν θέσουμε την ανάγκη μιας διανοητικότητας που να σταθεί στο ύψος των περιστάσεων, και όχι από τη σκοπιά αντιπροσώπου ή υπερβολάβου οίκων του εξωτερικού, χρειάζεται η σύνδεση με ευρύτερα σύνολα διανοήσης, η δημιουργία παρεών και κύκλων που να μπορούν να δημιουργήσουν ένα γόνιμο περιβάλλον. Ακόμα και η όποια διαμάχη ή αντιπαράθεση, πρέπει να επιδιώκεται να αποβεί προς όφελος μιας γενικής διανοητικότητας γύρω από το θέμα μιας εντοπισμένης χειραφετητικής και απελευθερωτικής κίνησης, αποφεύγοντας την παραμονή σε παγιωμένα τοπία.
74. Είναι αναγκαία μια «νέα γλώσσα». Οφείλουμε να μιλήσουμε μια άλλη γλώσσα από αυτήν που χρησιμοποιούσαμε μέχρι τώρα. Διγότερο καταγγελτική και φανφαρόνικη, πιο ανθρώπινη, πιο ζεστή και ουσιαστική. Διγότερο πολεμική (όπως επικράτησε ως απόρροια μιας αναμέτρησης ανάμεσα σε δύο στρατόπεδα κατά τον 2ο αιώνα), πιο πανανθρώπινη και οικουμενική. Μια γλώσσα που θα μπορεί να συνδιαλέγεται με ανθρώπους από τελείως άλλες διαδρομές και παραστάσεις. Εμμέσως δηλαδή, από τη μεριά μας, υπάρχει μια καταρχήν θετική απάντηση στο ερώτημα περί «βιωσιμότητας», αν και εφόσον αντιληφθούμε τις ιδιαιτερότητες και κατορθώσουμε να τις ενσωματώσουμε-εγγράψουμε σε ένα σχέδιο απελευθέρωσης και χειραφέτησης που θα έχει πρωτότυπα χαρακτηριστικά.
75. Οφείλουμε να πασχίσουμε να ανοίξουμε δρόμους, να βρούμε ισορροπίες, να βρούμε μεθόδους, να δοκιμάσουμε πολλές φορές, να τροποποιήσουμε, να επιλέξουμε τρόπους και μεθόδους για να ικανοποιούνται οι βασικές κατευθύνσεις ύπαρξης και λειτουργίας μιας οργάνωσης με στόχο τον κομμουνισμό. Η απάντηση σε όλα τα ερωτήματα δεν υπάρχει, δεν είναι γραμμένη σε ένα κιτάπι και απλά εμείς πρέπει να εφαρμόσουμε τη συνταγή. Δεν προχωρούν έτσι τα πράγματα. Θα στρατευθούμε σε αυτό το καθήκον, θα οικοδομήσουμε πολιτικές για να το υπηρετήσουμε, θα ανεβάσουμε το επίπεδο της συνείδησής μας και θα προχωράμε.

18 ΚΟΕ 4ο συνέδριο

ΜΕΡΟΣ Γ΄

2023, χρονιά πολιτικών και κοινωνικών εξελίξεων σε όλα τα πεδία

Βάθμα της οικονομικής κρίσης, αντιθέσεις, ανταγωνισμοί, συγκρούσεις, εξελίξεις, αλλαγών στο πολιτικό τοπίο της χώρας, το μεγάλο μπλοκάρισμα;

«Μεγάλη αναταραχή, αλλά όχι θαυμάσια κατάσταση»

(παράφραση του γνωστού

«μεγάλη αναταραχή, θαυμάσια κατάσταση»)

Εκτιμήσεις – Κατευθύνσεις

1. Στο δεύτερο μέρος περιγράψαμε τις κύριες τάσεις και το «τοπίο» / γενικό πλαίσιο που διαμορφώνεται. Τονίσαμε ότι το 2022 ήταν η είσοδος σε ένα καινούριο πλαίσιο, πιο συγκρουσιακό, πιο χαοτικό, πιο σκοτεινό, με κύριο χαρακτηριστικό την αντιπαράθεση και τον ανταγωνισμό ανάμεσα σε τρία μεγάλα κέντρα, τις ΗΠΑ, Κίνα και Ρωσία. Όλα τα σημάδια, η ίδια η λογική, οδηγούν να εκτιμήσουμε ότι οι τάσεις αυτές, οι συγκρούσεις στο νέο πλαίσιο και έδαφος που ήδη δημιουργείται, θα ενταθούν, θα πάρουν πιο μεγάλες διαστάσεις, θα ταρακουνηθούν ακόμα περισσότερο οι ισορροπίες και οι συσχετισμοί.
2. Η τάση για τον πόλεμο θα συνεχίσει να δυναμώνει. Ο πόλεμος στην Ουκρανία δεν τελειώνει, ενώ οι στρατιωτικές και πολεμικές προετοιμασίες είναι μια προτεραιότητα όλων των μεγάλων κέντρων και δυνάμεων. Η πολυκεντρική νέα τάξη πραγμάτων περνά μέσα από τη δημιουργία μεγάλων μπλοκ, ενώ παράλληλα σημειώνονται σημαντικές ανακατατάξεις στο εσωτερικό κάθε μπλοκ. Για παράδειγμα το Δυτικό μπλοκ (που είναι περισσότερο ενιαίο από τα άλλα που διαμορφώνονται) διαπερνιέται από μια διπλή κίνηση: από τις προσπάθειες των ΗΠΑ να καθυποτάξουν όλους τους συμμάχους, κυρίως Ευρωπαίους, και να τους οδηγήσουν να διακόψουν τις σχέσεις με Ρωσία και Κίνα, ενώ από την άλλη φαίνεται πως διαδικασίες «ενδόρρηξης» και διχασμών διαπερνούν τις μεγαλύτερες χώρες του Δυτικού στρατοπέδου και αναδεικνύουν προβλήματα στρατηγικής. Στο «ανατολικό» μπλοκ η ενότητα είναι πιο ρευστή: Η Κίνα δεν βιάζεται και θέλει να κερδίσει χρόνο. Γνωρίζει ότι οι ΗΠΑ θα στραφούν εναντίον της

και χρειάζεται τη συμμαχία με τη Ρωσία. Η Ρωσία έχει εμπλακεί σε έναν πόλεμο χωρίς να μπορεί να ελέγξει πλήρως τις διαστάσεις του, και καταλαβαίνει πως η ενότητα με την Κίνα περνά από το πέρασμα της Ρωσίας σε μια δεύτερη θέση απέναντι στην Κίνα. Αυτό δεν ήταν συνηθισμένο στα τελευταία 150 χρόνια. Η Ευρασία, αν συγκροτηθεί, χρειάζεται έναν ρωσοκινεζικό άξονα, αλλά αυτός θα δημιουργηθεί υπό την ηγεμονία της Κίνας, ή θα είναι ιδιαίτερα ασταθής. Οι αντιθέσεις Κίνας και Ινδίας είναι βαθιές, οι πολιτικές τους αποκλίνουν. Επομένως τα αναδυόμενα κέντρα έχουν πολύ δρόμο να διανύσουν, και αυτό το γνωρίζουν όλοι.

3. Το νέο ιστορικό πλαίσιο που διαμορφώνεται διαταράσσει και αναδιατάσσει περιοχές-επίκεντρα, στις οποίες μαίνονταν από καιρό διεθνείς γεωπολιτικές επιδιώξεις. Βαλκάνια, Μέση Ανατολή, Ν.Α. Μεσόγειος, Βόρεια Αφρική, Τουρκία και Μαύρη Θάλασσα βρίσκονται στην καρδιά ενεργειακών και γεωπολιτικών αναταραχών και διευθετήσεων, και είναι απίθανο να παραμείνουν όλα «ήσυχα». Η χώρα μας βρίσκεται μέσα σε αυτό τον περίγυρο, αποτελεί κόμβο στο ξετύλιγμα της Δυτικής πολεμικής μηχανής, κόμβο στις τηλεπικοινωνίες και διαμετακομιστικό κέντρο. Επίσης αποτελεί ένα είδος «Ιφιγένειας», με την έννοια ότι μπορεί να θυσιάσει μέρος της κυριαρχίας της για να εξευμενιστεί η Τουρκία. Με άλλους όρους, με τη σταθεροποίηση στο Ν.Α. άκρο της Βαλκανικής, στο ανατολικό σύνορο της Ε.Ε., στο σύνορο με την επεκτατική Τουρκία που αμφισβητεί και απειλεί ανοικτά την κυριαρχία της χώρας, υπάρχουν όλοι οι όροι που μπορούν να οδηγήσουν σε μια μεγάλη πανεθνική κρίση, την οποία όλοι προσπαθούν να αποφύγουν ή να απομακρύνουν με ευχές.
4. Μέσα σε αυτές τις συνθήκες και με την επιδείνωση της κατάστασης, η χώρα αντιμετωπίζει έναν αυξημένο πολλαπλό υπαρξιακό κίνδυνο. Λόγω κλίμακας, λόγω θέσης, λόγω εξάρτησης, λόγω μικρού βάρους από την υποτέλεια που τη σημαδεύει, λόγω έλλειψης εναλλακτικών, λόγω σύγχυσης, αποπροσανατολισμού και υποχώρησης του λαϊκού παράγοντα, λόγω της διάβρωσης (ιδεολογικής-πολιτικής), λόγω της έλλειψης μιας εθνικής στρατηγικής σε εντελώς ταραγμένα νερά. Η κάλυψη υπό τη φτερούγα των ΗΠΑ, επιλογή που έγινε και υπηρετείται από τα συστημικά κόμματα, δεν παρέχει κάποια ασφάλεια, ούτε εξασφαλίζει θωράκιση απέναντι σε πραγματικές απειλές.
5. Οι δύο κρατικές οντότητες του ελληνισμού, Ελλάδα και Κύπρος, είναι εντελώς εκτεθειμένες απέναντι στην κλιμάκωση της επιθετικότητας του τουρκικού επεκτατισμού. Την ίδια στιγμή είναι εκτεθειμένες στον γεωπολιτικό και ενεργειακό αναταρασμό (στον οποίο εμπλέκονται, πέρα από τις μεγάλες δυνάμεις, και περιφερειακές δυνάμεις, όπως το Ισραήλ και η Αίγυπτος). Το κύριο όμως στη στάση τους –μέσω των ελίτ και του πολιτικού κόσμου– είναι πως δείχνουν την προθυμία, τη συμφωνία, την ενδοτικότητα να προχωρήσουν σε «λύσεις» που υποθηκεύουν την κυριαρχία τους, δείχνοντας έντονες τάσεις συμβιβασμού χωρίς όρους, και υποχωρητικότητα. Αυτός είναι ο νέος «πραγματιστικός ρεαλισμός». Τόσο σε Κύπρο όσο και σε Ελλάδα το 2023 είναι χρονιά εκλογών και πολιτικών ανακατατάξεων, που κύριο πρόσημο θα έχουν την προσαρμογή και υπηρετήση του νέου πλαισίου και των συσχετισμών που διαμορφώνονται στο Δυτικό μπλοκ και στις σχέσεις που αυτό επιδιώκει με την επεκτατική Τουρκία.
6. Ο πολιτικός κόσμος και το πολιτικό σύστημα εν γένει πρέπει να είναι πιο ευθυγραμμισμένο με τη Δύση και ιδιαίτερα τις ΗΠΑ, να μην έχει καμία αυτοτέλεια και αυτονομία, να είναι πλήρως

Κάθε σημασία θα ζήσει τη γιορτή της επιστροφής της 19

προσαρμοσμένο, να είναι «μιας χρήσης» ο κάθε πρωθυπουργός, τα κόμματα να είναι κοντυμένα και υποταγμένα στις Δυτικές πρεσβείες και τη Δυτική παγκοσμιοποίηση. Ο πολιτικός κόσμος και το πολιτικό σύστημα προσφέρονται για το «κλείσιμο» υποθέσεων και διευθετήσεων-παραχωρήσεων: νέα μορφή σχεδίου Ανάν στην Κύπρο, διχοτόμηση του Αιγαίου, αποστρατιωτικοποίηση των νησιών, «συνεκμετάλλευση» υπό τουρκική ηγεμονία, ενεργειακός αναδασμός υπό τον έλεγχο των ΗΠΑ κ.λπ.

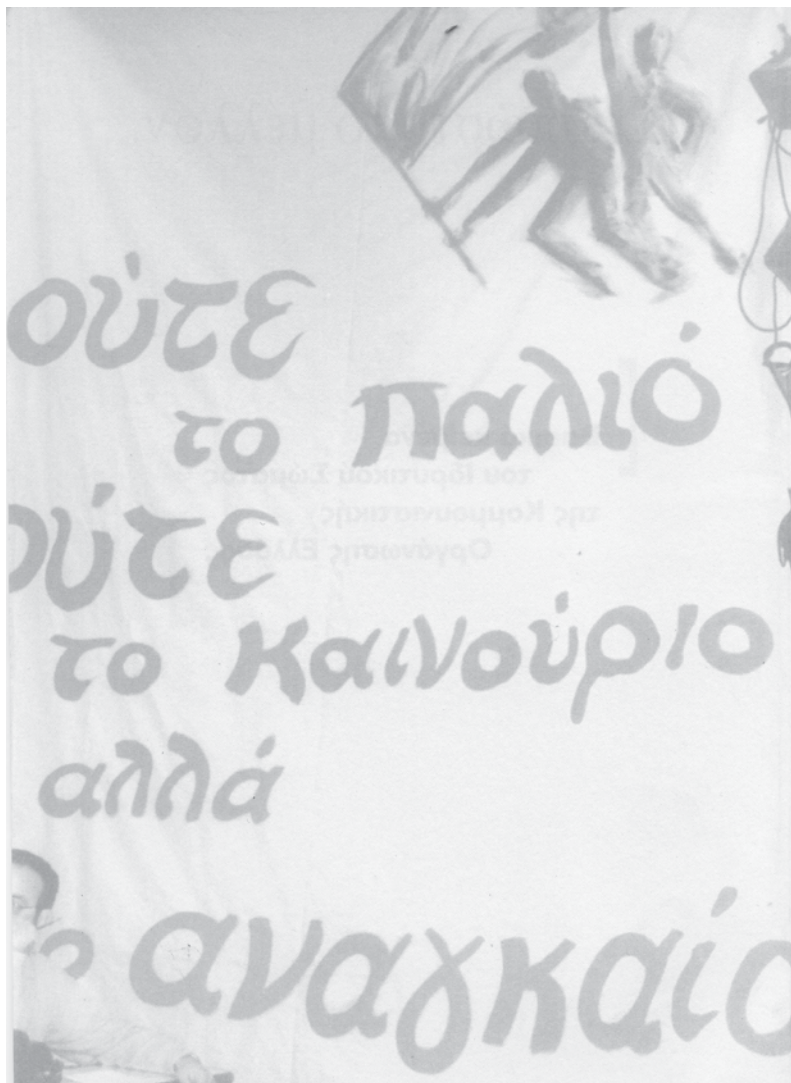
7. Στην Ελλάδα θα γίνουν φέτος δύο εκλογικές διαδικασίες: οι βουλευτικές και οι περιφερειακές/αυτοδιοικητικές εκλογές. Πιθανόν να χρειαστεί να γίνουν δύο βουλευτικές εκλογές, αφού το πιθανότερο είναι να μην μπορεί να σχηματιστεί κυβέρνηση με το αποτέλεσμα των εκλογών που θα γίνουν με απλή αναλογική. Υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις αλλά και πιέσεις (ήδη προετοιμάζεται το κλίμα) να σχηματιστεί μια «οικουμενική» κυβέρνηση, η οποία να απαρτίζεται από πρόσωπα και των τριών συστημικών κομμάτων υπό έναν πρωθυπουργό που δεν θα είναι ένας εκ των αρχηγών των κομμάτων. Μια τέτοια –μάλλον μεταβατική στην ουσία– κυβέρνηση θα μπορούσε να «κλείσει» ευκολότερα τα κρίσιμα και επίδικα ζητήματα, χωρίς να χρεωθεί κάποιος τις ευθύνες. Στη χώρα μας έχουμε ζήσει τέτοιες φόρμουλες και το 1989-90 (κυβερνήσεις Τζανετάκη και Ζολώτα) και το 2011-12 (κυβέρνηση Παπαδήμου).
8. Η αναξιοπιστία του πολιτικού συστήματος και η επιφυλακτικότητα απέναντι στα κόμματα, η φθορά της Ν.Δ. και η αναξιοπιστία του ΣΥΡΙΖΑ, τα συνεχόμενα σκάνδαλα, η ακρίβεια, απομακρύνουν τους πολίτες από την πολιτική διαδικασία. Είναι διάχυτη η αίσθηση ότι «είναι όλοι ίδιοι» ή ότι «όλοι κάνουν τα ίδια», ή ότι όλοι θα ακολουθήσουν μια πάνω-κάτω ίδια πολιτική: πειθήνιοι απέναντι σε ΗΠΑ-NATO-E.E., πρόθυμοι, σαν έτοιμοι από καιρό, για παραχωρήσεις προς την Τουρκία, με οικονομική πολιτική στις ίδιες ράγες που έχουν χαραχθεί και από τις μνημονιακές υποχρεώσεις, με προνόμια για τις οικονομικές ολιγαρχίες και τους διάφορους ομίλους, με πολλαπλή αφαίμαξη των εργαζομένων με τον πληθωρισμό, με την αισχροκέρδεια, τη φορολογία, τις απλησίαστες τιμές βασικών προϊόντων, τη λεηλασία της περιουσίας (κόκκινα δάνεια, πλειστηριασμοί), με τη βάνουση καταστολή όλων των κινητοποιήσεων, τη σύμφυση με το παρακράτος και τον υπόκοσμο.
9. Στην ουσία ο λαϊκός παράγοντας, η κοινή του αίσθηση, κυριαρχείται από την επίγνωση ότι δεν υπάρχει μια ελπίδα, δεν υπάρχει φως από κάπου, δεν υπάρχει μια πρόταση που να είναι ρεαλιστική και εναλλακτική. Επομένως είναι βασικά απενεργοποιημένος, παθητικοποιημένος, περικλειστος στην ιδιαιτερότητα του καθένα. Η προσαρμοστικότητα και το άγχος με όποιο τρόπο να τα βγάλει πέρα, να επιβιώσει, να μην χειροτερεύσει η κατάστασή του, είναι η βασική συμπεριφορά. Δεν πιστεύει σε κανένα κόμμα, ούτε στο πολιτικό σύστημα γενικά. Δεν βλέπει όμως και κάτι στο οποίο να μπορεί να επενδύσει, να πιστέψει, να κινηθεί για αυτό.
10. Οι αγώνες και οι αντιστάσεις που γίνονται σε διάφορους κλάδους, επιχειρήσεις, χώρους εκπαίδευσης, γειτονιές ή πόλεις, η αυξημένη κάπως διαθεσιμότητα στην πρόσφατη γενική απεργία και στην πορεία του Πολυτεχνείου (2022), δεν μπορούν να αντιστρέψουν ή να τροποποιήσουν τη γενική εικόνα και κατάσταση του λαϊκού παράγοντα και της λαϊκής διαθεσιμότητας.
11. Η συστημική τριπλέτα (Ν.Δ.-ΣΥΡΙΖΑ-ΠΑΣΟΚ) λειτουργεί ως δομική συμπολίτευση, παρά τις «τουφεκίες στον αέρα» που πέφτουν για ψηφοθηρικούς λόγους. Τα δύο πρώτα κόμματα προσπαθούν να απορροφήσουν τα όμορα μικρότερα κόμματα, η μεν Ν.Δ. τον πιο δεξιό της χώρο, ο δε ΣΥΡΙΖΑ το ΜέΡΑ25 και ό,τι είχε απωλέσει μετά το 2015. Η απλή αναλογική θα τροφοδοτήσει πολλές φιλοδοξίες σε μικρά κόμματα –παλιά και νέα– αλλά η πίεση και η απορρόφηση που θα σημειωθεί θα είναι μεγάλη, ιδιαίτερα αν πάμε και σε επαναληπτικές εκλογές.
12. Τα κόμματα της Αριστεράς, το ΚΚΕ και οι συνδυασμοί της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς, δεν φαίνονται να μπορούν να πείσουν και να αποτελέσουν τον πυρήνα μιας άλλης διεργασίας και εγχειρήματος που να έχει μια εμβέλεια και να αφορά μεγαλύτερα ακροατήρια. Το μεν ΚΚΕ φαίνεται ικανοποιημένο με αυτά που

έχει (κάτι γύρω από 5%), η δε εξωκοινοβουλευτική αριστερά είναι κομματιασμένη και αποπροσανατολισμένη με τις πιο πρόσφατες εξελίξεις (πανδημία, πόλεμος στην Ουκρανία).

13. Μια άλλη διάσταση –σημαντική, που δείχνει μια ορισμένη κατάσταση και ποιότητα– είναι αυτή που δηλώνεται με την ανυπαρξία κάποιας ορατής και ενδιαφέρουσας διεργασίας ή εγχειρήματος που να έχει ενωτικά χαρακτηριστικά, να εμφανίζει κάποια δυναμική και να επιχειρεί μια σοβαρή συσπείρωση δυνάμεων γύρω από μια πρόταση. Ενώ επισημαίνεται από πολλές πλευρές (εδώ και χρόνια) η ανάγκη σύμπτυξης ενός μετωπικού σχήματος ή οργανισμού, δεν έχει παρουσιαστεί κανένα τέτοιο εγχείρημα. Οι δυνάμεις που κινούνται –όπως κινούνται– δεν είναι σε θέση να κάνουν κάποιες αναγκαίες υπερβάσεις, με αποτέλεσμα να αναπαράγεται σε διευρυμένη βάση ο υποκειμενισμός, η αυτοαναφορικότητα, ο σχεταρισμός.
14. Το κενό που προαναφέραμε φανερώνει ένα βαθύτερο ζήτημα: ότι δηλαδή ο λαός δεν έχει δική του φωνή, δεν έχει ένα πολιτικό κίνημα που στοιχειωδώς να εκφράζει τους πόθους του και τα συμφέροντά του, πως δεν υπάρχει ένα σοβαρό και ελπιδοφόρο εγχείρημα. Το έλλειμμα αυτό δεν φαίνεται να μπορεί να καλυφθεί στις προσεχείς εκλογικές διαδικασίες. Αυτή η έλλειψη, αυτή η αδυναμία βολεύει πολύ τον συστημισμό και το υπάρχον πολιτικό σύστημα.
15. Από την άλλη, αυτή η ποιοτική (αλλά και ποσοτική) κατάσταση προσδίδει έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα στις επόμενες εκλογικές διαδικασίες. Τις περιορίζει σε ένα πεδίο απομακρυσμένο από τον κόσμο, τις αναγορεύει σε μια ανακατανομή εντός του υπάρχοντος πολιτικού συστήματος, τις στερεί από κάποιο ενδιαφέρον για την ανάγκη ο απλός πολίτης να βρει κάτι που να τον εμπνέει, να τον εκφράζει. Ήδη τα αστικά επιτελεία μετρούν την έκταση της αποχής και μη συμμετοχής στις εκλογές, και καταστρώνουν ειδικούς σχεδιασμούς στη βάση του μεγέθους που θα έχει η αποχή. Παράλληλα γίνονται μελέτες και σχεδιασμοί για την περιοχή των «αναποφάσιτων», ενώ δεν ξέρουμε πώς θα συμπεριφερθούν οι νέοι ψηφοφόροι, και ιδιαίτερα αυτοί που θα ψηφίσουν για πρώτη φορά.
16. Από τις εκλογές δεν θα προκύψει, συνεπώς, κάτι ενδιαφέρον ή σημαντικό για τα ευρύτερα λαϊκά στρώματα. Η «επόμενη μέρα» δεν θα επηρεαστεί σημαντικά από οποιοδήποτε αποτέλεσμα των εκλογών. Κι ακριβώς αυτό το γεγονός αποκαλύπτει τη μεγάλη απουσία, την έλλειψη οποιασδήποτε αντιπροσώπευσης του λαού, του λαϊκού παράγοντα, της λαϊκής διαθεσιμότητας. Ο κόσμος κάτι θα ψηφίσει. Ίσως τιμωρήσει κάποιους ψηφίζοντας μικρούς ή πρωτοεμφανιζόμενους σχηματισμούς. Δεν περιμένει όμως τίποτα παραπάνω. Ούτε ενθουσιάζεται, ούτε μετέχει. Συνεχίζει να είναι παθητικοποιημένος. Θα ψηφίσει με βάση το δικό προσωπικό συμφέρον (αν υπάρχει, και στη βάση υποσχέσεων ή πελατειακών σχέσεων), αλλά δεν θα νιώσει όλη την διαδικασία σαν δική του υπόθεση, σαν ένα καθήκον, σαν μια σοβαρή εμπλοκή του στην πολιτική διαδικασία.

20 ΚΟΕ 4ο συνέδριο

17. Όλοι αυτοί οι λόγοι μας οδηγούν στο να μην μπορούμε να εμπλακούμε με κάποιο πιο ενεργητικό τρόπο στις επόμενες εκλογές. Θα κάνουμε όμως ότι είναι δυνατόν ώστε να ακουστούν οι απόψεις μας και να αποκτήσουμε μεγαλύτερους δεσμούς με ένα διάχυτο δυναμικό, ανεξάρτητα από το τι θα κάνει ο καθένας στην κάλπη. Δηλώνοντας και παραδεχόμενοι ότι αυτή η επιλογή μας είναι εκδήλωση της γενικότερης αδυναμίας που περιγράψαμε και εξηγήσαμε όσο μπορούσαμε, δηλώνουμε ταυτόχρονα και για άλλη μια φορά: παραμένουμε ανοιχτοί σε σοβαρά και αξιόπιστα εγχειρήματα που θα μπορούσαν να υπάρξουν, σε εγχειρήματα που θα διαπερνώνται από το στοιχείο της υπέρβασης της σημερινής δύσκολης, έως και ασφυκτικής κατάστασης.
18. Είναι λοιπόν ανάγκη να περιγράψουμε όσο πιο καλά μπορούμε το τι σημαίνει «αντίσταση και νέα συνείδηση» στην Ελλάδα του 2023, να προβάλλουμε πολιτικές εκτιμήσεις και απόψεις, να εξηγήσουμε γιατί έχει μεγάλη σημασία να σταθούμε αντιμέτωποι απέναντι στην «πολυκεντρική νέα τάξη πραγμάτων», απέναντι στον πόλεμο και την πολεμική οικονομία, απέναντι στη μεταδημοκρατία και την κατάσταση έκτακτης ανάγκης, απέναντι στις μεγάλες εργαλειοποιήσεις και χειρισμούς, απέναντι στον εκτεταμένο έλεγχο.
19. Παράλληλα, να δείξουμε όσο πιο καλά μπορούμε στόχους και πεδία που πρέπει να ενεργοποιηθούμε για να προωθήσουμε ορισμένες γενικές ιδέες – πολιτικούς στόχους, όπως:
- Δημοκρατία πραγματική, διάλυση του παρακράτους
 - Ελευθερία, να «αναπνέει» και να συμμετέχει η κοινωνία
 - Κοινωνικότητα κι όχι ατομισμός, συλλογικό κι όχι ατομικό
 - Κοινωνική δικαιοσύνη-ισότητα κι όχι διεύρυνση του χάσματος ανάμεσα σε πλούτο και φτώχεια
 - Παραγωγική ανασυγκρότηση κι όχι χώρα υπηρεσιών, γκαρσονιών, λαμόγιων, μιζαδόρων, κολλητών, παρασιτισμού, υπόκοσμου και παραοικονομίας
 - Κυριαρχία, κατάκτηση βαθμών κυριαρχίας σε όλους τους τομείς
 - Ουδετερότητα της χώρας, όχι στη ΝΑΤΟφροσύνη

- Άμυνα και αποτροπή κάθε επεκτατικής ενέργειας σε βάρος της εδαφικής ακεραιότητας και κυριαρχίας της χώρας
 - Πολιτισμός και παιδεία, όχι στην εμπορευματοποίηση, την ιδιωτικοποίηση
 - Προστασία της δημόσιας υγείας, του φυσικού περιβάλλοντος
 - Αγάπη για τον τόπο μας, την πατρίδα και τον πολιτισμό μας
 - Κατάδειξη του γεγονότος ότι το υπάρχον πολιτικό σύστημα είναι σηματοδεδεμένο, ένοχο για τη διάλυση της χώρας, της διοίκησης, της παραγωγής, ότι είναι παράγοντας διάβρωσης και συρρίκνωσης της Ελλάδας
 - Υποστήριξη της ανάγκης δημιουργίας ενός νέου παγκόσμιου κινήματος κοινωνικής απελευθέρωσης
 - Επένδυση στη δημιουργία και έκφραση ενός πολιτικού κινήματος διεξόδου και μεγάλης αλλαγής της χώρας.
20. Κάθε νέο εγχείρημα πρέπει να κερδίσει την αξιοπιστία του και να κατακτήσει την εμπιστοσύνη του κόσμου στον οποίο αναφέρεται, να εργαστεί σε πνεύμα προσφοράς και ανιδιοτέλειας. Αυτό είναι όρος για να πραγματοποιηθεί μια υπέρβαση από την δυσμενή κατάσταση στην οποία βρισκόμαστε.
21. Με άλλους όρους, όλα αυτά που περιγράφουμε μπορούν να συνοψιστούν στο ότι διεθνώς και εσωτερικά, κοινωνικά και πολιτικά, πολιτισμικά αλλά και ιδεολογικά, ζούμε σε μια περίοδο μεγάλου **μπλοκαρίσματος**. Οποιαδήποτε προοπτική μοιάζει μπλοκαρισμένη. Ακόμα και οι μεγα-παίκτες των μεγαλοκρατικών δυνάμεων τελούν υπό περιορισμούς και αβεβαιότητες, και είναι συγκρατημένοι στο να κάνουν κινήσεις, αφού δεν μπορούν να συνυπολογίσουν το ενδεχόμενο κόστος ή τη χαοτική κατάσταση που θα επιδεινώσουν, χωρίς να μπορούν να συμμαζέψουν τα πράγματα. Το κοινωνικό και πολιτικό ξεμπλοκάρισμα των υποτελών τάξεων, λαών, εθνών είναι το κεντρικό ζητούμενο. Έτσι και μόνο έτσι το παγκόσμιο και διευρυμένο προλεταριάτο, οι λαοί και τα καταπιεζόμενα έθνη, η σύγχρονη ανθρωπότητα, θα πάψουν να είναι αντικείμενο (του κόσμου του κεφαλαίου) και θα γίνουν υποκείμενο, ιστορικό υποκείμενο. Ουτοπία; Ίσως, αλλά η μοναδική ρεαλιστική ουτοπία που μπορεί να ξεπεράσει το μπλοκάρισμα, τη βαρβαρότητα, τα αδιέξοδα. Βασική προϋπόθεση για να γίνει πραγματικότητα, η Μεγάλη Επανεκκίνηση της Ανθρώπινης Υπόστασης. Αν το κατανοήσουμε, έχουμε κάνει ένα πρώτο βήμα!

Πιο ειδικά για την ΚΟΕ

22. Τι σημαίνει αντίσταση και νέα συνείδηση για την ΚΟΕ στο έτος 2023; Πρώτα από όλα να κατανοήσει, να συμβάλλει στην προώθηση όσων εκτιμάμε και επισημαίνουμε. Γενικά να συμβάλλει όπως μπορεί και όσο μπορεί στο ξεμπλοκάρισμα που αναφέρθηκε. Το «όπως μπορεί και όσο μπορεί» σημαίνει να βρει μια θέση μέσα στις γενικές κατευθύνσεις και ανάγκες, να «δει» τον εαυτό της ως μέρος αυτής της διαδικασίας.
23. Σήμερα επιβάλλονται τα ακόλουθα:
- Να τραβηχτούν σε υπευθυνότητα νέοι άνθρωποι, να ισχυροποιηθούμε και οργανωτικά με νέο δυναμικό
 - Να δούμε με πιο αποτελεσματικό τρόπο το «σύνπλεγμα» *Δρόμος, Φεστιβάλ, Εκδοτικό, Οικονομικό, Δέσχες*, που πάει να πει να φροντίσουμε τον δημόσιο και πολιτικό χώρο μας και να ευνοήσουμε τη συμμετοχή και την αναζήτηση
 - Να κάνουμε επενδύσεις 5ετίας και 10ετίας, δηλαδή να ενεργοποιηθούμε με προοπτική.
24. Επιτυχία του 4ου συνεδρίου θα αποτελέσουν:
- Η ενεργοποίηση και συγκρότηση του υπάρχοντος οργανισμού
 - Η καλύτερη επαφή και κατανόηση της πραγματικότητας
 - Η πολιτικοποίηση των γραμμών στις σύγχρονες συνθήκες
 - Η ανάδειξή μας σε ευρύτερο δυναμικό ως μια ενδιαφέρουσα, ουσιαστική, τίμια προσπάθεια, μέσα από την προβολή θέσεων, τη διατύπωση ερωτημάτων που πρέπει να απαντηθούν, την εμπέλευση των ιδεών μας, τους ίδιους τους ανθρώπους-μέλη της οργάνωσης και τη στάση τους
 - Η ανάπτυξη του πνεύματος αντίστασης και της συνολικής πνευματικότητας εντός της συλλογικότητάς μας.